

LEVEGŐMINŐSÉGI TERV A KÖZÉP-TISZA-VIDÉKI KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FELÜGYELŐSÉG TERÜLETÉRE

KÉSZÍTETTE:

**KÖZÉP-TISZA VIDÉKI KÖRNYEZETVÉDELMI FELÜGYELŐSÉG
LEVEGŐTISZTASÁG-VÉDELMI ÉS ZAJELLENŐRZÉSI OSZTÁLY**

**DR. NAGY TIBOR S.K.
OSZTÁLYVEZETŐ**

JÓVÁHAGYTA:

**KÓNYA KÁROLY S.K.
IGAZGATÓ**

**SZOLNOK
2013. DECEMBER**

Tartalom

Előzmények.....	4
Légszennyező anyagok.....	4
A Közép-Tisza Vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (KÖTI-KTVF) illetékességi területének levegőkörnyezeti helyzete	8
Általános értékelés	8
Légszennyező anyagok kibocsátása.....	11
Háztartási eredetű kibocsátások	37
A környezeti levegő terheltsége a KÖTI-KTVF területén.....	44
Szolnok város levegőkörnyezeti állapota	57
A levegőterhelés helyei	57
Általános jellemzők	58
Felelős szervezet	59
A szennyezettség jellemzői és értékelése.....	59
A légszennyezettség oka.....	63
A helyzet elemzése.....	64
A javításra irányuló, tervezett intézkedések és programok valószínűsíthető forrásai.....	65
A levegőminőség megőrzésére, ill. javítására javasolt intézkedések	65

Ábrák és táblázatok jegyzéke

1. táblázat	A kén-oxid élettani és ökológiai hatásai	4
2. táblázat	A szén-monoxid élettani és ökológiai hatásai.....	4
3. táblázat	A nitrogén-oxid élettani és ökológiai hatásai.....	5
4. táblázat	Az üledék por élettani és ökológiai hatásai.....	6
5. táblázat	A benzol élettani és ökológiai hatásai.....	7
6. táblázat	Az ózon élettani és ökológiai hatásai.....	7
7. táblázat	A KÖTI-KTVF területén található települések	8
1. ábra	A KÖTI-KTVF illetékességi területe	10
8. táblázat	Légszennyező telephelyek, források és kibocsátások a KÖTI-KTVF területén	11
2. ábra	Légszennyező telephelyek száma a KÖTI-KTVF területén, 2004-2012.....	11
3. ábra	Légszennyező pontforrások száma a KÖTI-KTVF területén 2004-2012	12
9. táblázat	A legtöbb légszennyező anyagot kibocsátó települések, 2012	12
4. ábra	Légszennyező pontforrások magasság szerinti eloszlása	13
10. táblázat	Légszennyező telephelyek és pontforrások és kibocsátások, 2012	13
5. ábra	A KÖTI-KTVF területén található légszennyező telephelyek száma	16
6. ábra	A KÖTI-KTVF területén található légszennyező pontforrások száma	16
7. ábra	SO ₂ kibocsátások, 2012.....	17
8. ábra	CO kibocsátások, 2012	17
9. ábra	CO kibocsátások, 2012	18
10. ábra	Szilárd anyag kibocsátások, 2012.....	18
11. ábra	Illékony szerves oldószer (VOC) kibocsátások, 2012.....	19
11. táblázat	Évi összes levegőterhelés, 2002-2012	19
12. ábra	Légszennyező anyagok kibocsátása a KÖTI-KTVF területén 2004- 2012-ben.....	20
12. táblázat	A 10 legnagyobb SO ₂ kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén.....	20
13. táblázat	A 10 legnagyobb CO kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén, 2012.....	21

14. táblázat	A 10 legnagyobb NO _x kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén	21
15. táblázat	A 10 legnagyobb szilárd anyag kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén	22
13. ábra	SO ₂ kibocsátások, 2011 (t/év)	22
14. ábra	CO kibocsátások, 2011 (t/év)	23
15. ábra	NO ₂ kibocsátások, 2011 (t/év)	23
16. ábra	PM _{10-2.5} kibocsátások, 2011 (t/év)	24
17. ábra	PM _{2.5} kibocsátások, 2011 (t/év)	24
18. ábra	NMVOC kibocsátások, 2011 (t/év)	25
19. ábra	SO _x (SO ₂ +SO ₃) kibocsátások, 2000-2011 (t/év)	26
20. ábra	CO kibocsátások, 2000-2011 (t/év)	26
21. ábra	NO _x kibocsátások, 2000-2011 (t/év)	27
22. ábra	PM(10-2.5), 2000-2011 (t/év)	27
23. ábra	PM _{2.5} , 2000-2011 (t/év)	28
24. ábra	Az LM jelentést beküldő telephelyek száma, 2012	29
25. ábra	Pontforrások száma, 2012	30
26. ábra	Kén-dioxid kibocsátások, 2012	31
27. ábra	Szén-monoxid (CO) kibocsátások, 2012	32
28. ábra	Nitrogén-oxidok (NO _x) kibocsátások, 2012	33
29. ábra	Szilárd anyag kibocsátások, 2012	34
30. ábra	NMVOC kibocsátások, 2012	35
31. ábra	Egyéb szennyező anyag kibocsátások, 2012	36
16. táblázat	A vezetékes gázzal rendelkező háztartások megoszlása, 2008	37
17. táblázat	Tüzelő anyagokból származó fajlagos szennyező anyag kibocsátások	37
32. ábra	SO ₂ kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján	38
33. ábra	CO kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján	39
34. ábra	NO _x kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján	39
35. ábra	PM ₁₀ kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján	40
36. ábra	PM _{2.5} kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján	40
18. táblázat	Háztartási eredetű és telephelyi kibocsátások összehasonlítása	41
37. ábra	Kén-dioxid (SO ₂) terheltség (µg/m ³), 2011	44
38. ábra	Nitrogén-dioxid (NO ₂) terheltség (µg/m ³), 2011	45
39. ábra	Összes részecske TSPM (PM ₁₀ +PM _{2.5} +PM _{10-2.5}) terheltség (µg/m ³), 2011	45
40. ábra	PM ₁₀ részecske terheltség (µg/m ³), 2011	46
41. ábra	PM _{2.5} részecske terheltség (µg/m ³), 2011	46
42. ábra	PM(10-2.5) részecske terheltség (µg/m ³), 2011	47
43. ábra	Cegléd kén-dioxid (SO ₂) terheltsége (µg/m ³), 2002-2007	49
44. ábra	Cegléd nitrogén-dioxid (NO ₂) terheltsége (µg/m ³), 2002-2007	49
45. ábra	Cegléd üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2007	50
46. ábra	Fegyvernek üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2004	50
47. ábra	Jászberény kén-dioxid (SO ₂) terheltsége (µg/m ³), 2002-2012	51
48. ábra	Jászberény nitrogén-dioxid (NO ₂) terheltsége (µg/m ³), 2002-2012	51
49. ábra	Jászberény üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2012	52
50. ábra	Kócsújfalu üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2004	52
51. ábra	Nagyiván üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2004	53
52. ábra	Szolnok kén-dioxid terheltsége (µg/m ³), 2002-2007	53
53. ábra	Szolnok üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2012	54
54. ábra	Szolnok nitrogén-dioxid terheltsége (µg/m ³), 2002-2012	54
55. ábra	Tiszaörs üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2004	55
56. ábra	Tiszaörs üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2004	55
57. ábra	Tiszaörs üledő por terheltsége (g/m ² 30 nap), 2002-2004	56
58. ábra	Szolnok város főbb légszennyező területei	57
59. ábra	Szélirány és szélsősebesség eloszlás Szolnokon	58
60. ábra	Szolnok belvárosának szálló por (PM ₁₀) terhelése	60
61. ábra	A 24 órás szálló por határérték túllépések éves száma	60
62. ábra	Kén-dioxid terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012	61
63. ábra	Nitrogén-oxid terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012	61
64. ábra	Szén-monoxid terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012	62
65. ábra	Ózon terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012	62
66. ábra	PM ₁₀ terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012	63
67. ábra	Benzol terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012	63
19. táblázat	Szolnok területén található porkibocsátó telephelyek	64

Előzmények

A levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. sz. rendelet 14.§. (1)-(2) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) Azokra a zónákra és agglomerációkra, amelyekben a levegő kén-dioxid, nitrogén-oxid, nitrogén-dioxid, PM_{10} , $PM_{2,5}$, ólom, benzol vagy szén-monoxid szintje az éves levegőminőségi értékelés alapján meghaladja a határértéket, levegőminőségi terv készítése szükséges, amelynek végrehajtásával a légszennyezettségi határértékek betartása biztosítható.

(2) Azokra a zónákra és agglomerációkra, amelyekben az arzén, kadmium, nikkel és 3,4-benz(a)pirén vagy $PM_{2,5}$ koncentráció szintje az éves levegőminőségi értékelés alapján meghaladja a célértéket, illetve a hosszú távú célkitűzést, a költséghatékonyság szempontjából arányos levegőminőségi terv készítése szükséges, amelynek végrehajtásával a célértékek betartása biztosítható.”

Légszennyező anyagok

A levegőbe kerülő szennyező anyagok környezeti hatásainak megítéléséhez elengedhetetlenül fontos az élettani hatások ismerete (1-6. táblázat).

1. táblázat A kén-oxid élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás

Kén-dioxid, SO_2

	A SO_2 színtelen, vízben oldódó, jellemzően szúrós szagú gáz, vízzel egyesülve kénsavat, kénsavat képez. Molekulatömege: 64,07
Forrása	A SO_2 leginkább a kén tartalmú tüzelőanyagok elégetéséből származik, pl. szén és olaj (erőművek, házi széntüzelés, ill. dízelmotorok). A SO_2 kikerülhet ipari technológiákból is, ilyen pl. a műtrágyagyártás, az alumínium ipar és az acélgégyártás. Természetes forrásból a geotermikus folyamatoknál is levegőbe juthat.
Élettani hatásai	A SO_2 belélegezve emberre és állatra egyaránt ártalmas. A nedves légúti nyálkahártyához jutva, savas kémhatása folytán izgató hatású. A véráramban a hemoglobint szulf-hemoglobinná alakítja, gátolja az oxigénfelvételt. Tiszta levegőn a vérkép helyreáll. Heveny hatása során irritálja az orr-, toroknyálkahártyát és a tüdőt, köhögést, váladekképződést és asztmás rohamokat okozhat. A szabad légköri koncentrációk mellett ezek nem fordulnak elő. Krónikus esetben a SO_2 légzőszervi betegségeket, pl. hörghurutot (bronchitist) okozhat.
Leginkább veszélyeztetett csoportok	Gyermekek, légúti betegségben, különösen az asztmában szenvedő gyermekek, felnőttek és idősek.
Egészségügyi határérték	1 órás periódusban 250 mg/m^3 , 24 órás átlaga $125 \text{ } \mu\text{g/m}^3$, éves átlag: $50 \text{ } \mu\text{g/m}^3$
Veszélyességi fokozat	III. veszélyes
Hatásai az ökoszisztémára	A SO_2 kénsavat, kénsavat képez a levegő páratartalmával, amely károsítja az élővilágot. A savas esők fő alkotórésze, veszélyezteti a fákat és teljes erdőket is elpusztíthat. A zuzmófélék bio-indikátorként mutatják a SO_2 jelenlétét, mert a jelenlétében nem fejlődnek.
Hatása a látási viszonyokra	A SO_2 másodlagos formában szulfáttá alakul, ami ködöt okozhat, rontva a látási viszonyokat. A redukáló típusú (főleg télen előforduló) füstköd (London típusú szmog) fő alkotórésze.

2. táblázat A szén-monoxid élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás

Szén-monoxid, CO

	A CO színtelen, szagtalan, vízben kevésbé oldódó gáz. Szobahőmérsékleten nehezen oxidálódik. Molekulatömege: 28,01
Forrása	A CO természetes forrásai: vulkánok, erdő- és bozóttüzek, élőlények anyagcseréje. Emberi tevékenységből fosszilis tüzelőanyagok tökéletlen égésénél, erőművekből, gépjármű közlekedésből, lakossági fűtésből kerül a levegőbe. A kohászatból, kőolajiparból, vegyipari és szilikátipari technológiákból ugyancsak jelentős mennyiség származik.

Élettani hatásai	A dohányfüst is jelentős CO forrás. A CO emberre, állatra egyaránt rendkívül mérgező. Belélegezve két fő támadáspontja van. Az egyik a véráramban lévő hemoglobin molekula, melyhez kapcsolódva kiszorítja onnan az oxigént. A hemoglobin CO-hemoglobinná alakul, ami az idegrendszer és a szívizom oxigén hiányát okozza. A másik támadáspont az agykéreg alatti központjai. A heveny mérgezés tünetei: fejfájás, nehézlégzés, szívműködési zavarok, súlyos esetben eszméletvesztés, légzésbénulás. A túlélő betegeknél gyakori a lassan gyógyuló idegi károsodás. Heveny mérgezés szabad légköri körülmények mellett nem fordul elő. Idült hatások tünetei: fejfájás, szédülés, álmatlanság, szív táji fájdalmak, idegrendszeri tünetek, a szívinfarktus gyakoriságának növekedése. Dohányosok vérében a szén-monoxid hemoglobin tartalom tartósan nagyobb. Tiszta levegőben a szén-monoxid kiürül a szervezetből. Szennyezett levegőben dolgozók, idős emberek, terhes nők magzatjai.
Különösen veszélyeztetett csoportok	
Egészségügyi határérték	1 órás időszakban 10 000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, 8 órás átlag: 5000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, éves átlag: 3000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$
Veszélyességi fokozat	II. fokozottan veszélyes

3. táblázat A nitrogén-oxid élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás	Nitrogén-dioxid, NO₂ Az NO₂ vöröses-barna, szúrós szagú, savas kémhatású gáz. Nagyon reakcióképes, erősen oxidáló, korrozív hatású. A levegőnél nehezebb, vízben rosszul oldódik. Molekulatömege: 46,01
Forrása	A NO₂ általában nem közvetlenül kerül a levegőbe, hanem nitrogén-oxid (NO) és egyéb nitrogén-oxidok (NO_x) más anyagokkal történő légköri reakciói során alakul ki. A természetből vulkanikus tevékenység, villámlások és jelentős mennyiségben a talajbaktériumok révén kerül a légkörbe. A NO₂ főleg a fosszilis tüzelőanyagok (szén, földgáz, kőolaj) elégetéséből származik, különösen a járművekben használt üzemanyagból. A városokban kibocsátott NO₂ 80%-át adják a gépkocsik. A földgáztüzelésből, főleg a téli időszakban, ugyancsak NO és NO₂ származik. Ipari források: a salétromsavgyártás, hegesztés, kőolaj-finomítás, fémek gyártási folyamatai, robbanóanyagok használata, és az élelmiszeripar.
Élettani hatásai	A nitrogén-oxidok állatra és emberre egyaránt mérgezőek. Az NO₂ hatásmechanizmusa kettős. Egyrészt a nedves légúti nyálkahártyához kapcsolódva salétromos-, ill. salétrom-savvá alakul, és helyileg károsítja a szövetet. Másrészt felszívódva a véráramba jut, ahol a hemoglobin molekulát methemoglobinná oxidálja, így az nem képes oxigént szállítani a szervekhez. Heveny mérgezés tünetei: kötő- és nyálkahártya izgalom, köhögési, hányási inger, fejfájás, szédülés. A tünetek 1-2 órán belül lezajlanak, majd több órás tünetmentes időszak után kifejlődik a tüdővízenyő és a tüdőgyulladás. Szabad légköri körülmények között heveny mérgezés nem fordul elő. Huzamos hatás tünetei: az NO₂ csökkenti a tüdő ellenálló képességét a fertőzésekkel szemben, súlyosítja az asztmás betegségeket, gyakori légúti megbetegedéshez, idővel pedig a tüdőfunkció gyengüléséhez, vérkép elváltozásokhoz vezethet.
Különösen veszélyeztetett csoportok	Kisgyermek, asztmás betegek (a gyerekek különösen), a vérkeringési rendszer és a légzőszervek betegségeiben szenvedők.
Egészségügyi határérték	100 mg/m^3 1 órás, 85 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ 24 órás és 40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ éves átlag
Veszélyességi fokozat	II. fokozottan veszélyes
Hatásai az ökoszisztémára	A NO ₂ toxikus hatása a növényekre, 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ koncentráció felett már rövid idő alatt is csökkenti fejlődésüket. Amennyiben a NO ₂ és az O ₃ egyszerre van jelen, a hatás fokozott mértékű. A kén-dioxiddal együtt részt vesz a savas esők kialakulásában.
Hatása az építményekre	A NO ₂ nedvesség jelenlétében savas kémhatású, ezért a fémeket és az építőanyagokat erősen korrodálja.
Hatása a látási viszonyokra	A NO ₂ szekunder részecskéket, nitrátokat alkot, amelyek ködöt képezhetnek, rontva a látási viszonyokat. A NO ₂ és más nitrogén-oxidok fő alkotórészei a barnás színű nyári fotokémiai (ún. Los Angeles-i) füstködnek.

4. táblázat *Az ülepedő por élettani és ökológiai hatásai*

Vegyjel és leírás

TSPM - összes lebegő részecske

PM₁₀ - 10 mikron átmérőnél kisebb részecskék

PM_{2,5} - 2,5 mikronnál kisebb részecskék

Forrása	A levegőben a szálló porrészecskék mérete széles tartományban mozog. A mérések során a TSPM, a PM₁₀ és a PM_{2,5} tömegét vizsgálják. Az egészségre a 10 mikronnál kisebb (10 µm) méretű por jelent nagyobb veszélyt, mert lejut a mélyebb légutakba. A por toxikus anyagokat is tartalmazhat, ez esetben megítélésük a toxikus anyag szerint történik. Itt a nem toxikus porokat tárgyaljuk. A TSPM részben természetes forrásokból, pl. talajerózióból, vulkáni tevékenységből, erdőtüzekből származik. Emberi tevékenység során főbb forrásai a szén, olaj, fa, hulladék eltüzelése, a közúti közlekedés, poros utak, és ipari technológiák, mint bányászat, cementgyártás, kohászat. A kisebb szemcsék természetes forrása a tengeri légtömegekkel érkező só, a növényi pollenek, baktériumok. A 2,5 mikronnál kisebb részecskék az atmoszféra kémiai reakcióiból is származhatnak.
Élettani hatásai	A porrészecskék ingerlik, esetleg sértik a szem kötőhártyáját, a felső légutak nyálkahártyáját. A 10 mikronnál nagyobb porrészecskéket a légutak csillószőrös háma kiszűri, a kisebbek lejutnak a tüdőhólyagokba. A tüdőelváltozást befolyásolja a belélegzett por mennyisége, fizikai tulajdonságai és kémiai összetétele. A por belélegzése a légzőszervi betegek (asztma, bronchitis) állapotát súlyosbítja, csökkenti a tüdő ellenálló képességét a fertőzésekkel, toxikus anyagokkal szemben. A porrészecskék toxikus anyagokat (pl. fémeket, karcinogén, mutagén anyagokat), valamint baktériumokat, vírusokat, gombákat adszorbeálnak, és elősegítik bejutásukat a szervezetbe. Az egyik legkárosabb PM_{2,5} porforrás az aktív és passzív dohányzás.
Különösen veszélyeztetett csoportok	Csecsemők, légúti és keringési megbetegedésben szenvedők, idős korúak, aktív és passzív dohányosok.
Egészségügyi határérték	Nem toxikus porok:
PM ₁₀	24 órás: 50 µg/m ³ , éves átlag 40 µg/m ³
PM _{2,5}	éves átlag 25 µg/m ³ , amit 2015. január 1-ig kell elérni.
Veszélyességi fokozat	III. veszélyes
Hatásai az ökoszisztémára	A porrészecskék a növények leveleire lerakódva gátolják a fotoszintézist, elzárják a légcserenyílásokat (sztómákat). A növények ezért fejlődésükben visszamaradnak. Termesztett növények leveleire, termésére rakódva értéktelenné, felhasználhatatlanná teszik azokat. A finom por rontja a látási viszonyokat, megtöri, ill. elnyeli a fényt. Forgalmas utakon a füst tömeges baleseteket is okozott.
Hatása a látási viszonyokra	

5. táblázat A benzol élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás

Benzol, C₆H₆

	Gyűrűs szénhidrogén. Normál környezeti hőmérsékleten a benzol folyékony, de könnyen párolog, szaga jellegzetes. Molekulatömege: 78,11
Forrása	Legnagyobb forrását a benzinüzemű járművek belsőégésű motorjai jelentik. A motorbenzin benzoltartalma legfeljebb 1%. Forgalmas utak, üzemanyagtöltő állomások, olajfinomítók, vegyi üzemek környezetében mérhetők nagyobb koncentrációk.
Élettani hatásai	A szervezet lipidekben gazdag szöveteiben (idegrendszer, csontvelő, mellékvese, zsírszövet) halmozódik fel. Heveny hatás légköri levegőben nem fordul elő. Krónikus mérgezésben vérképzőszervi elváltozások, fehérvérűség, nyirokszervi daganatok fejlődhetnek ki, rákkeltő hatású. Gyakorlatilag nem állapítható meg olyan szintje, amelynél nincs egészségügyi kockázat.
Különösen veszélyeztetett csoportok	
Egészségügyi határérték	1 órás átlag: 10 µg/m ³ , éves átlag: 5 µg/m ³
Veszélyességi fokozat	I. különösen veszélyes

6. táblázat Az ózon élettani és ökológiai hatásai

Vegyjel és leírás

Ózon, O₃

	Az O ₃ szintelen, vízben oldódó, erősen oxidáló hatású gáz. A spontán lebomlás felezési ideje 3 nap. Molekulatömege: 48,0
Forrása	Az O ₃ két szinten van jelen a légkörben. Az atmoszféra felső rétegeiben (25 és 50 km közötti magasságban) természetes úton képződik. Ez a sztratoszférikus ózonpajzs szűri meg a Naptól érkező, élővilágra veszélyes ultraibolya (UV) sugárzást. Mint légszennyező anyag, a földfelszín közelében, nagyrészt antropogén hatások következtében, fotokémiai folyamatok során keletkezik. Képződésében ún. prekursor, primer anyagok (NO _x , CO, illékony szerves és egyéb szerves vegyületek) játszanak szerepet. A reakciókhoz az energiát az intenzív napsugárzás adja. Ezért az O ₃ koncentrációja nyáron nagyobb. A primer szennyező anyagok a kipufogó gázokból, más égési folyamatokból, oldószerek ipari alkalmazásából és felületkezelési technológiákból kerülnek a levegőbe.
Élettani hatásai	Az O ₃ a fotokémiai (oxidáló) füstköd jellemző anyaga. Az O ₃ erősen mérgező. Rövid expozíciós idő alatt is irritálja a szemet, az orr- és toroknyálkahártyát, köhögést és fejfájást okoz. Krónikus hatás esetén hozzájárul az asztma kialakulásához és csökkenti a tüdőkapacitást.
Különösen veszélyeztetett csoportok	Asztmások, tüdőbetegek és szívbetegek. Azok a személyek, akik gyakran végeznek fizikai munkát szabadban. Idős korúak.
Egészségügyi határérték	A 8 órás átlag nem lehet magasabb, mint 120 µg/m ³ ,
Veszélyességi fokozat	I. különösen veszélyes
Hatásai az ökoszisztémára	Az O ₃ és más fotokémiai típusú szennyező anyagok erősen toxikusak a növényekre. Befolyásolják a fotoszintézist, a növények légzési folyamatait, csökkentik a növekedésüket és a reprodukáló képességüket. Az ózonnak baktériumölő hatása van, ami a természetes ökoszisztémákban káros.
Hatása az építményekre	Az ózon nagy koncentrációban korrodálja a fémeket, építőanyagokat, gumit, műanyagokat.
Hatása a látási viszonyokra	Az atmoszférában lezajló fotokémiai reakciókban vesz részt, ezek szilárd részecskéket hoznak létre, mint a szulfátok, nitrátok és szerves részecskemaradványok, amik szórják a fényt, rontva a látási viszonyokat.
Veszélyeztetett területek	Az O ₃ kialakulása a prekursorokból időt vesz igénybe, ezért a kibocsátó forrásoktól (városoktól) távolabb is adódnak magas koncentrációk. Ismeretes azonban, hogy jelentős O ₃ koncentrációk mérhetők kiterjedt fenyvesek területén is, ami természetes forrásokra utal.

A Közép-Tisza Vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (KÖTI-KTVF) illetékességi területének levegőkörnyezeti helyzete

Általános értékelés

Felügyelőségünk illetékességi területe három megyében, Jász-Nagykun-Szolnok megyét (Jászárokszállás, Jászdózsa és Jászágó kivételével 77 település), Pest megye dél-keleti részét Pilisig (16 település), valamint Heves megye déli részét Heves városáig (11 település) összesen 104 települést érint (**1. ábra**).

A terület nagysága a KSH 2011-re vonatkozó adatai szerint¹ 7343 km², lakosainak száma 535589 fő (**7. táblázat**).

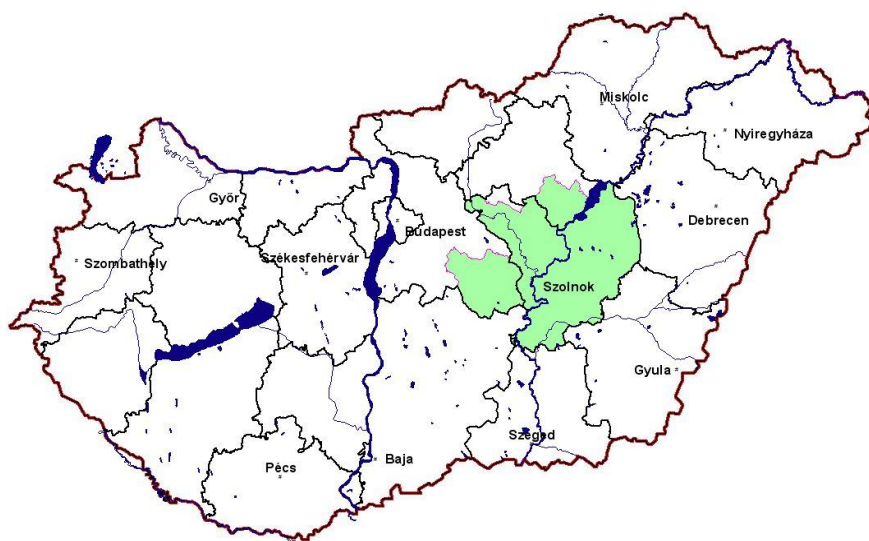
7. táblázat A KÖTI-KTVF területén található települések

Település	Terület (km ²)	Lakosság száma	Lakások száma
Abádszalók	132.23	4034	2100
Abony	127.97	15072	6180
Alattyán	34.29	2162	917
Albertirsa	72.96	12394	4898
Átány	50.44	1341	587
Berekfürdő	18.57	973	483
Besenyszög	138.08	3411	1431
Cegléd	244.87	38066	15878
Ceglédbercel	28.15	4424	1672
Cibakháza	38.21	4435	1926
Csataszög	11.21	306	130
Csemő	79.44	4253	1889
Csépa	29.67	1579	898
Cserkeszőlő	30.7	2066	1490
Dánszentmiklós	38.01	2941	1068
Doba	21.22	506	261
Erdőtelek	44.9	3156	1376
Fegyvernek	71.48	6448	2687
Heves	99.31	10533	4182
Hevesvezekény	19.78	605	313
Hunyadfalva	5.35	176	106
Jánoshida	34.79	2470	1158
Jászsószentgyörgy	47.67	3471	1578
Jászapáti	78.16	9048	3671
Jászberény	221.35	26965	11842
Jászboldogháza	55.31	1620	823
Jászfelsőszentgyörgy	39.28	1964	781
Jászfényszaru	76.16	5667	2617
Jászivány	39.51	388	212
Jászfákóhalma	45.04	3067	1377
Jászkarajenő	65.15	2710	1429
Jáskisér	130.11	5260	2263

¹ www.ksh.hu/docs/hun/hnk/Helysegnevkonyv_adattar_2011.xls

Település	Terület (km ²)	Lakosság száma	Lakások száma
Jászladány	92.73	5766	2395
Jászszentandrás	44.33	2408	1569
Jásztelek	41.15	1598	735
Karcag	368.63	20298	8249
Kenderes	111.24	4736	2008
Kengyel	79.14	3911	1413
Kétpó	66.76	697	324
Kisköre	68.42	2721	1227
Kisújszállás	205.27	11500	4769
Kocsér	67.28	1869	1011
Kömlő	49.22	1769	678
Köröstetétlen	32.65	860	367
Kőtelek	45.14	1583	868
Kuncsorba	33.63	595	305
Kunhegyes	148.94	7582	3401
Kunmadaras	153.55	5424	2082
Kunszentmárton	143.65	8496	3973
Martfű	23.08	6521	2928
Mesterszállás	42.92	698	393
Mezőhék	89.82	326	203
Mezőtúr	289.72	17620	7824
Mikebuda	42.17	697	352
Nagyiván	43.16	1166	517
Nagykörös	227.94	24691	10455
Nagykörű	42.81	1632	926
Nagyrév	29.79	738	433
Nyársapát	54.03	1907	835
Öcsöd	103.66	3234	1746
Örményes	34.13	1089	460
Pély	90.3	1344	666
Pilis	47.35	11410	4076
Pusztamonostor	24.62	1595	739
Rákóczi falva	35.94	5366	2191
Rákócziújfalú	19.61	1984	728
Sarud	51.62	1175	565
Szajol	36.97	3795	1555
Szászberek	39.22	983	424
Szelevény	45.39	1073	587
Szolnok	187.24	74544	34038
Tápiószőlős	31.79	2947	1367
Tarnaszentmiklós	35	834	444
Tenk	12.34	1159	456
Tiszabő	35.04	1874	572
Tiszabura	45.2	2889	831
Tiszaderzs	27.19	1071	645
Tiszaföldvár	80.34	11323	4734
Tiszafüred	162.18	10805	5306
Tiszagyenda	36.93	965	541

Település	Terület (km ²)	Lakosság száma	Lakások száma
Tiszaigar	34.02	809	410
Tiszainoka	17.92	413	219
Tiszajenő	28.19	1632	793
Tiszakürt	28.37	1372	779
Tiszanána	68.14	2317	1014
Tiszaörs	37.1	1238	673
Tiszapüspöki	37.45	2052	836
Tiszaroff	52.49	1564	973
Tiszasas	28.79	997	584
Tiszasüly	91.77	1376	784
Tiszaszentimre	65.61	2121	1043
Tiszaszőlős	47.79	1934	743
Tiszatenyő	23.55	1628	666
Tiszaug	25.04	882	434
Tiszavárkony	35.62	1535	696
Tomajmonostora	13.76	721	363
Tószeg	59.17	4429	1799
Törökszentmiklós	185.16	21185	8991
Törtel	84.16	4284	1877
Túrkeve	236.52	8878	4022
Újszász	58.2	6424	2561
Újszilvás	38.98	2704	1209
Vezseny	25.17	719	322
Zagyvarékas	31.71	3596	1502
KÖTI-KTVF összesen 104 település	7 343	535 589	234 427

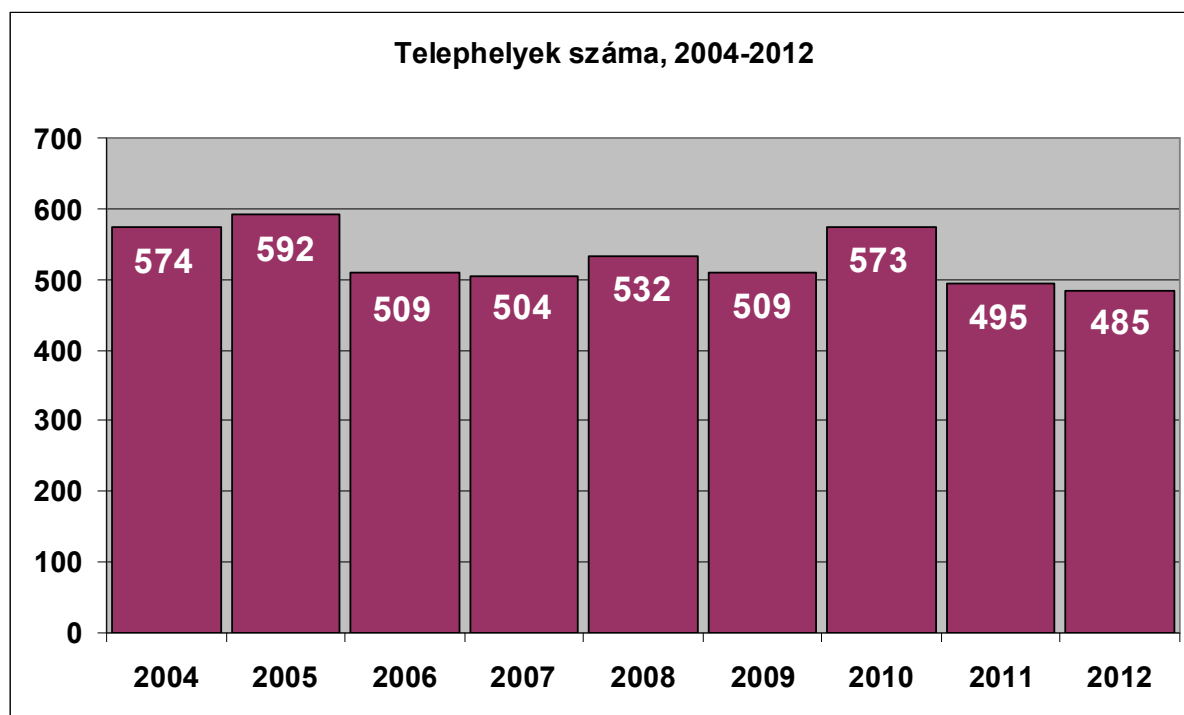
1. ábra   **A KÖTI-KTVF illetékességi területe**

Légszennyező anyagok kibocsátása

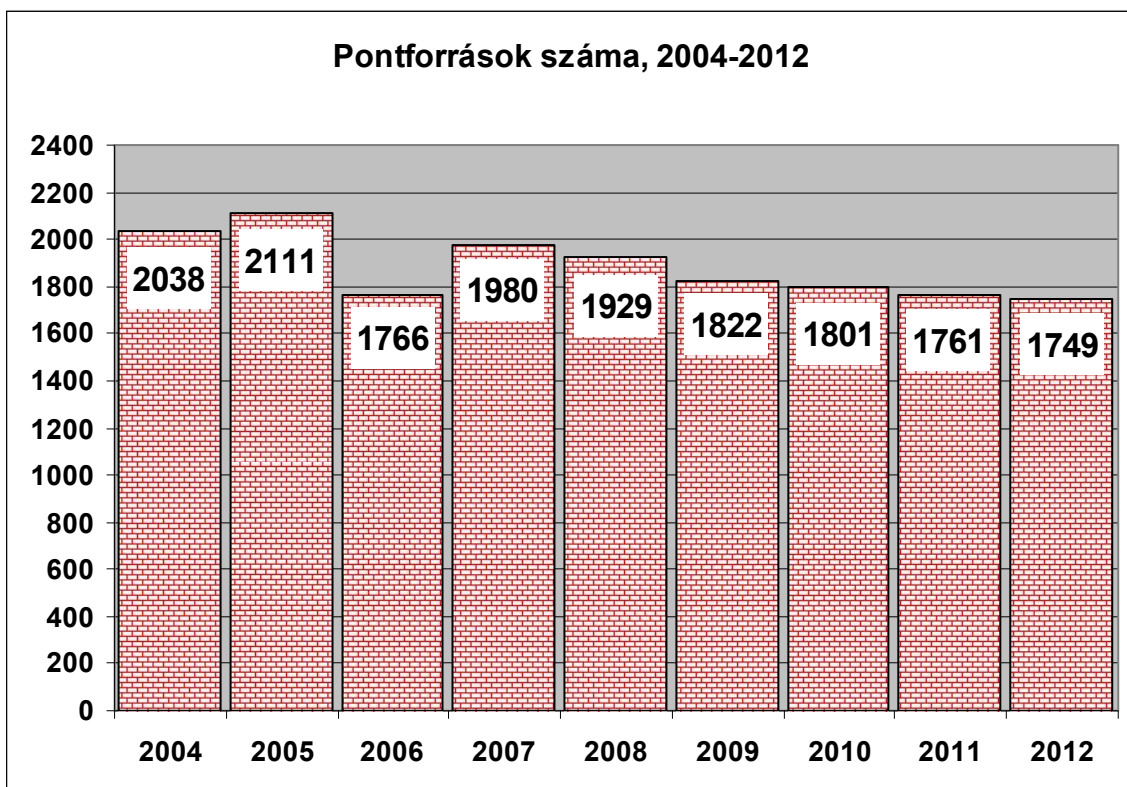
Az utóbbi években a légszennyező anyagok éves összes kibocsátása csökkent, ami a gazdasági aktivitás csökkenésére is visszavezethető. A területünkön az alábbi szennyező anyag kibocsátások történtek 2004-2012-ben (8. táblázat, 2-3. ábra).

8. táblázat *Légszennyező telephelyek, források és kibocsátások a KÖTI-KTVF területén*

Év	Telephely db	Pontforrás db	CO t/év	SO ₂ t/év	NO _x t/év	Szilárd t/év	VOC t/év	CO ₂ t/év	Egyéb t/év
2004	574	2038	1206.8	451.9	573.4	138.5	290.1	411113	43.1
2005	592	2111	785.1	455.9	631.2	108.5	377.5	457252	481.7
2006	509	1766	1265.0	434.0	2083.0	262.0	745.0	585277	65.0
2007	504	1980	1515.0	345.5	423.2	101.7	313	344156	34.3
2008	532	1929	1136.8	325.2	344.7	87.9	218.6	468246	23.8
2009	509	1822	604.5	224.8	301	86.9	157.2	255404	21.6
2010	573	1801	220.2	543	363.8	104.8	173.8	267710	49.1
2011	495	1761	233.1	421.6	404.2	96.9	284.6	315820	30.5
2012	485	1749	389.2	241.7	383.3	963.2	434.5	297076	6.2

2. ábra *Légszennyező telephelyek száma a KÖTI-KTVF területén, 2004-2012*

3. ábra Légszennyező pontforrások száma a KÖTI-KTVF területén 2004-2012

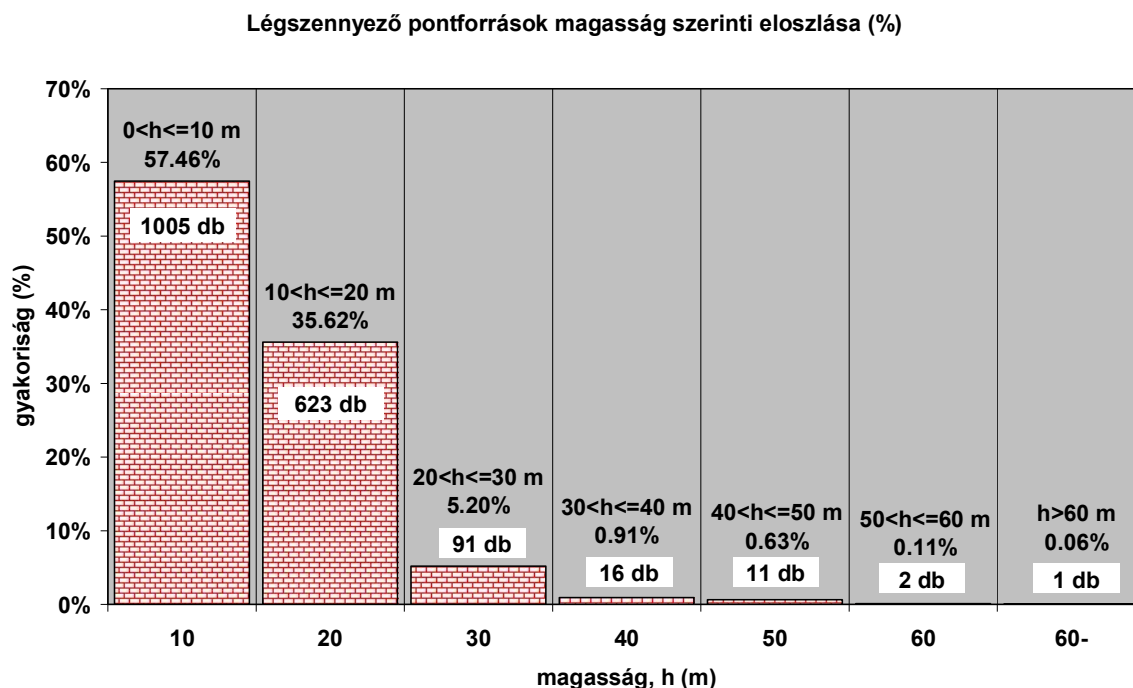
Koncentrált légszennyező tevékenység van Martfűn. Itt 12 telephelyen összesen 78 bejelentett légszennyező pontforrást üzemeltetnek, többek között a BUNGE Zrt. Növényolajgyára erőmű kéményét.

A légszennyező pontforrások 57,6%-a 10 m, vagy annál alacsonyabb magasságban bocsát ki szennyező anyagokat, ami arra enged következtetni, hogy a lakossági légszennyezéssel és a közlekedéssel együtt elsősorban helyileg befolyásolják egy adott település levegőkörnyezetét. Összességében a légszennyező pontforrások több mint 90%-a nem magasabb 20 m-nél (4. ábra). Magasabb források (30 m felett) Ceglédén, Jászberényben, Karcagon, Martfűn, Szolnokon, Tiszaöldváron és Törökszentmiklóson találhatók (9. táblázat).

9. táblázat A legtöbb légszennyező anyagot kibocsátó települések, 2012

Legnagyobb SO ₂	Szolnok	223.4	t/év
Legnagyobb CO	Kisújszállás	110.7	t/év
Legnagyobb NO _x	Martfű	110.7	t/év
Legnagyobb szilárd	Martfű	898.654	t/év
Legnagyobb VOC	Martfű	205.5	t/év
Legnagyobb CO ₂	Szolnok	94792.4	t/év
Legnagyobb egyéb	Szolnok	1.339	t/év

Az alacsony kibocsátási magasságok miatt a településeken üzemelő légszennyező források inkább lokális terheltséget okoznak, míg a Felügyelőség egészére a „levegőkörnyezeti nyitottság” jellemző, azaz a levegőminőség a helyi emissziók mellett a regionális nagy kibocsátók hatása által meghatározott.

4. ábra   *Légszennyező pontforrások magasság szerinti eloszlása*

A KÖTI-KTVF területén a jogszabályok előírásai alapján hatáskörünkbe tartozó telephelyek száma a 2012-ben bekövetkezett változásokat figyelembe véve 528.

2013-ban a 2012. évre vonatkozóan benyújtott légszennyezés mértéke (LAIR-LM) jelentések száma 485, melyek 1749 légszennyező pontforrást foglalnak magukba.

A kibocsátott szennyező anyagok mennyiségét a 2012. évre a légszennyező pontforrásokat üzemeltető telephelyek által Felügyelőségünknek benyújtott éves légszennyezés mértéke éves LAIR-LM jelentések alapján településenként foglalja össze a **10. táblázat**.

10. táblázat   *Légszennyező telephelyek és pontforrások és kibocsátások, 2012*

TELEPÜLÉS	Telep-hely	Pont-forrás	SO ₂	CO	NO _x	Szilárd	VOC	CO ₂	Egyéb
	db	db	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év
Abádszalók	3	6	n.a.	0.009	0.057	0.050	n.a.	58.273	n.a.
Abony	7	8	0.006	0.035	0.101	0.001	0.005	166.129	n.a.
Alattyan	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Albertirsa	5	9	0.001	0.015	0.441	0.056	n.a.	502.330	0.059
Átány	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Berekfürdő	2	6	n.a.	0.006	0.079	n.a.	n.a.	140.201	n.a.
Besenyszög	5	9	n.a.	0.0002	0.010	0.229	0.009	5.600	n.a.
Cegléd	34	131	0.328	47.680	21.891	7.517	1.217	12677.492	0.397
Ceglédbercel	2	2	0.001	0.004	0.038	0.000	n.a.	106.385	n.a.
Cibakháza	3	7	n.a.	0.844	0.823	0.160	n.a.	158.963	n.a.
Csataszög	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Csemő	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Csépa	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Cserkeszlő	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Dánszentmiklós	1	1	n.a.	n.a.	n.a.	0.046	0.383	n.a.	n.a.
Doba	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Erdőtelek	2	12	n.a.	0.038	0.094	0.065	8.059	170.780	n.a.
Fegyvernek	5	11	n.a.	0.061	0.010	0.089	0.780	19.116	0.398
Heves	7	24	n.a.	0.024	0.080	0.192	2.043	140.577	n.a.
Hevesvezekény	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Hunyadfalva	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Jánoshida	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Jászsós-szentgyörgy	3	4	0.086	3.235	0.038	0.201	0.415	43.241	n.a.

Jászapáti	14	35	n.a.	2.509	2.678	1.390	1.083	1188.619	9.58E-05
Jászberény	46	337	0.201	35.460	47.406	7.798	68.319	33287.477	0.893
Jászboldogháza	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Jászfelsőszentgyörgy	2	3	n.a.	n.a.	n.a.	0.019	n.a.	n.a.	n.a.
Jászfényszaru	4	28	n.a.	3.237	2.912	2.622	15.248	8451.409	0.001
Jászivány	1	1	n.a.	n.a.	n.a.	0.004	0.123	n.a.	n.a.
Jászkáköhalma	4	10	n.a.	3.762	0.339	0.554	0.458	237.734	n.a.
Jászkarajenő	1	1	n.a.	0.011	0.044	n.a.	n.a.	149.625	n.a.
Jáskisér	5	19	0.835	0.177	0.352	0.439	0.486	94.727	8.22E-05
Jászladány	5	19	0.254	0.035	0.014	0.634	0.014	13965.754	0.010
Jászszentandrás	3	6	n.a.	n.a.	n.a.	0.233	n.a.	n.a.	n.a.
Jásztelek	2	5	n.a.	0.011	0.002	0.002	0.260	1.839	n.a.
Karcag	20	56	0.025	12.617	1.605	4.462	4.613	3740.740	0.001
Kenderes	5	14	0.008	12.887	9.357	0.027	n.a.	6577.149	n.a.
Kengyel	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kétpó	1	3	n.a.	15.699	0.543	2.188	n.a.	191.477	n.a.
Kisköre	1	2	n.a.	0.026	0.034	n.a.	n.a.	83.865	n.a.
Kisújszállás	17	73	12.581	110.674	16.739	9.113	26.980	586.202	0.159
Kocsér	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kömlő	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Köröstetlen	2	4	n.a.	0.378	1.043	0.006	n.a.	2469.624	n.a.
Kötelek	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kuncsorba	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Kunhegyes	5	12	n.a.	0.066	0.031	0.373	0.745	6.398	n.a.
Kunmadaras	2	3	n.a.	n.a.	n.a.	0.454	n.a.	n.a.	n.a.
Kunszentmárton	8	20	0.030	9.265	1.678	0.706	13.239	1152.725	0.013
Martfű	12	78	0.853	16.693	121.845	898.654	205.479	87657.169	0.755
Mesterszállás	2	2	0.212	0.060	1.017	0.001	0.451	160.844	0.130
Mezőhek	3	13	1.135	4.861	8.774	4.585	0.581	967.760	n.a.
Mezőtúr	19	50	0.341	10.307	2.467	1.857	1.784	2162.725	1.045
Mikebuda	1	2	n.a.	n.a.	n.a.	0.035	n.a.	n.a.	n.a.
Nagyiván	2	3	n.a.	0.0004	3.84E-05	0.167	n.a.	n.a.	n.a.
Nagykörös	15	40	0.088	46.030	6.809	0.159	2.469	7118.112	0.003
Nagykörű	1	2	n.a.	n.a.	n.a.	0.001	n.a.	n.a.	n.a.
Nagyrév	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Nyársapát	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Öcsöd	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Örményes	3	4	n.a.	0.001	0.031	0.052	0.964	60.960	n.a.
Pély	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Pilis	3	3	n.a.	n.a.	0.0002	0.0004	0.005	n.a.	n.a.
Pusztamonostor	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Rákóczi falva	2	3	n.a.	0.031	0.053	0.001	n.a.	26.663	n.a.
Rákócziújfalu	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Sarud	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Szajol	4	10	0.001	0.071	0.187	n.a.	0.464	390.932	n.a.
Szászberek	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Szelevény	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Szolnok	108	418	223.405	39.035	86.735	8.519	38.875	94792.387	1.339
Tápiószőlős	2	4	n.a.	0.006	0.082	0.001	n.a.	300.785	0.001
Tarnaszentmiklós	1	1	n.a.	n.a.	n.a.	0.001	n.a.	n.a.	n.a.
Tenk	1	1	n.a.	0.007	0.004	n.a.	n.a.	1.076	n.a.
Tiszabő	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszabura	1	2	n.a.	n.a.	n.a.	0.207	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszaderzs	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszaöldvár	8	14	0.258	2.749	35.613	0.546	0.684	1215.453	0.044
Tiszafüred	16	36	0.920	0.972	2.540	1.040	2.618	3377.574	n.a.
Tiszagyenda	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszaigar	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszainoka	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszajenő	2	4	n.a.	n.a.	n.a.	0.012	0.081	n.a.	n.a.
Tizsakürt	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszanána	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszaörs	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszapüspöki	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszaroff	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Tiszasas	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszasüly	2	5	0.022	1.401	0.258	0.245	n.a.	1798.277	n.a.
Tiszaszentimre	3	6	n.a.	0.004	0.005	0.051	n.a.	4.448	n.a.
Tiszaszőlős	1	1	n.a.	n.a.	n.a.	0.015	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszatenyő	1	3	n.a.	0.010	0.107	n.a.	n.a.	37.970	n.a.
Tiszaug	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tiszavárkony	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tomajmonostora	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Tószeg	3	30	n.a.	0.712	0.565	0.499	4.822	2102.196	n.a.
Törökszentmiklós	23	89	0.137	2.953	7.114	2.141	30.172	6789.312	0.963
Törtel	2	5	0.002	4.342	0.186	0.169	n.a.	754.632	n.a.
Túrkeve	11	23	0.0003	0.125	0.157	1.218	0.566	265.621	0.016
Újszász	2	11	n.a.	0.091	0.275	3.323	n.a.	333.456	n.a.
Újszilvás	1	1	n.a.	n.a.	n.a.	0.065	n.a.	n.a.	n.a.
Vezseny	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Zagyvarékas	3	4	n.a.	n.a.	0.0002	0.007	0.013	383.265	n.a.
KÖTI-KTVF ÖSSZESEN	485	1749	241.7	389.2	383.3	963.2	434.5	297076	6.2

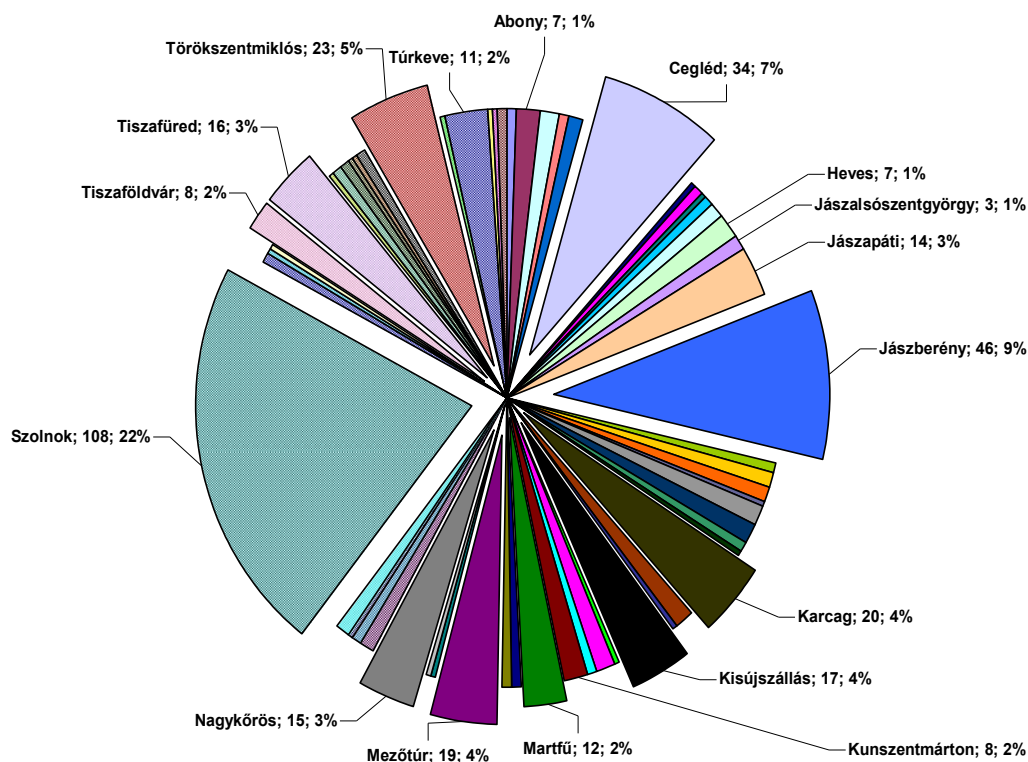
n.a.: nincs az adott anyagból kibocsátás, vagy nem érkezett a felügyelőségre éves jelentés (LM).

A települések 61%-ában üzemelnek bejelentésre kötelezett légszennyező pontforrások.

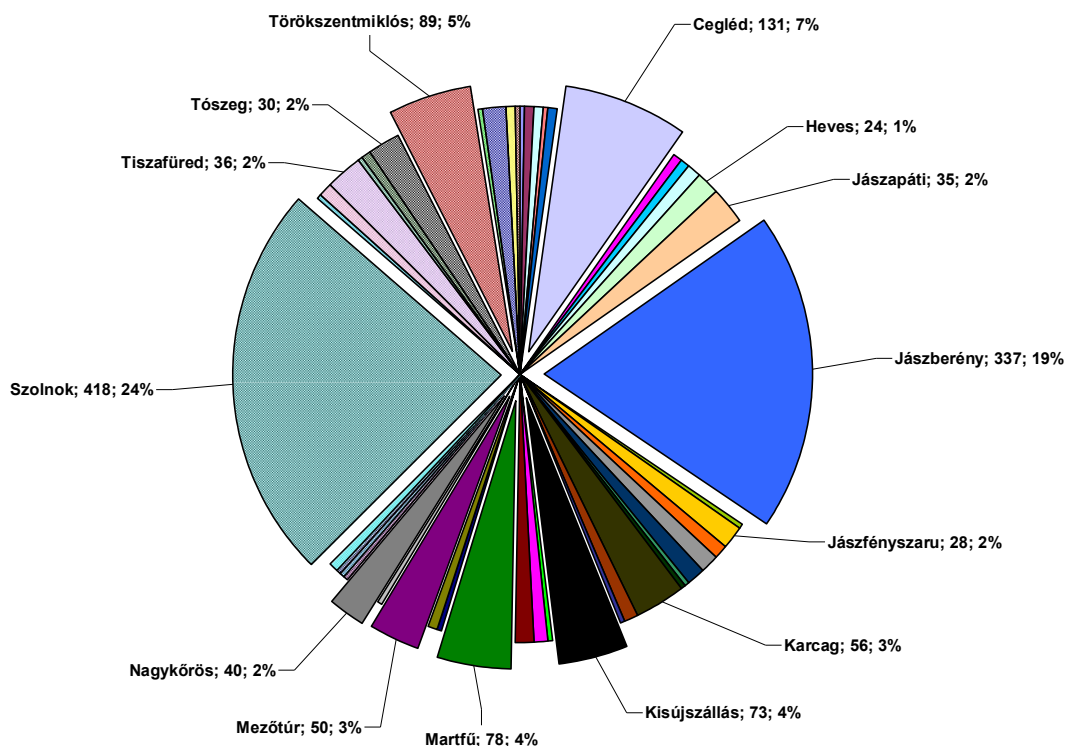
Néhány településen a termálvíz kísérő gázaként jelen lévő metánt leválasztják, s gázmotorokban elégetik. Ezért nöhetett jelentősen a kibocsátott CO, NO_x és az el nem égett szénhidrogén mennyisége (pl. Berekfürdő, Kisújszállás, Tiszaföldvár). Más településeken biogáz erőmű állt üzembe, s ezért a nagyobb kibocsátások (pl. Jászapáti). Ugyancsak emelkedtek a kibocsátások a hőszolgáltatásra gázmotort vagy biomassza tüzelést használó telephelyeken (pl. Nagykőrös, Szolnok).

A táblázat adatai nagyrészt a telephelyek jogszabály által előírt gyakoriságú méréseiből, kisebb részt hatósági ellenőrző mérésekből származnak. A jelentős légszennyezők többnyire mérések alapján közlik éves légszennyezési adataikat. Az emissziós adatok nem tartalmazzák a lakossági eredetű légszennyezést, valamint a közlekedési, mezőgazdasági és egyéb ágazati kibocsátásokat. Ez utóbbi szennyezők, valamint a pontforrások szennyezésének együttes hatását a környezeti levegő minőségének ellenőrzésével követhetjük nyomon.

A légszennyező telephelyek és források néhány nagyobb településre koncentrálódnak (**5-6. ábra**).

5. ábra A KÖTI-KTVF területén található légszennyező telephelyek száma

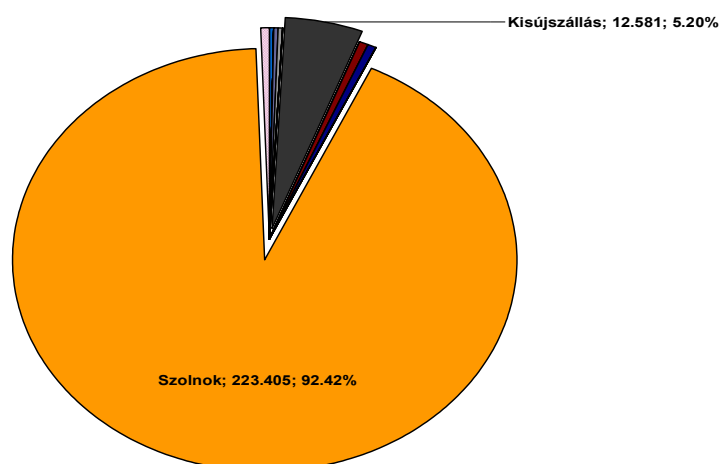
6. ábra A KÖTI-KTVF területén található légszennyező pontforrások száma

Főleg e településekről kerül a levegőkörnyezetbe a szennyező anyagok meghatározó mennyisége (7-11. ábra).

A szennyező anyagok kibocsátása 2007-től csökken, 2009-től 2011-ig stagnál (12. ábra).

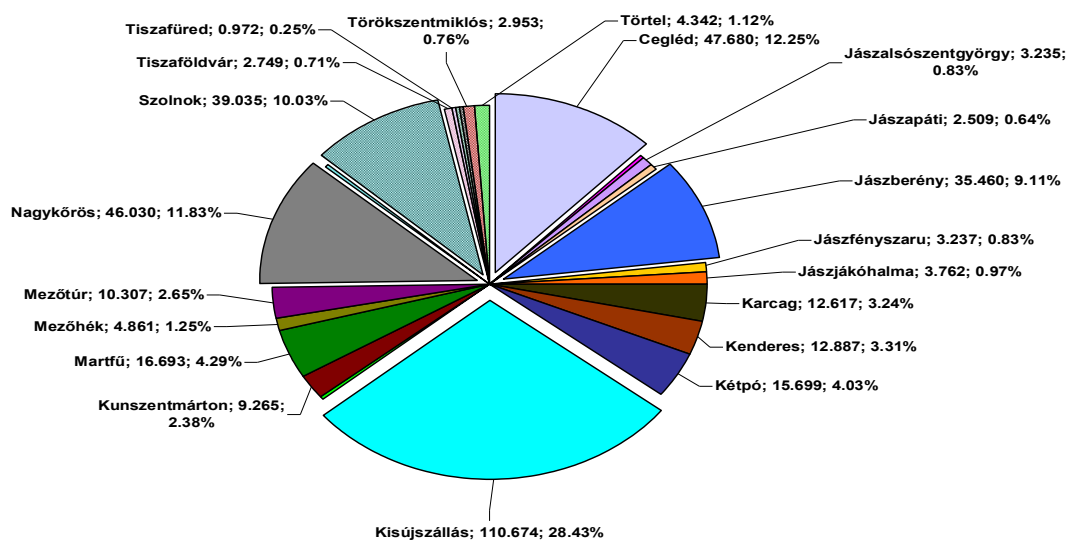
Feltűnő a szilárd anyag kibocsátás utóbbi években tapasztalható növekedése. Ennek egyik oka lehet a szilárd és a biomassza tüzelés enyhén növekvő tendenciája.

Jelentős SO₂ kibocsátások, 2012 [t/év; %]

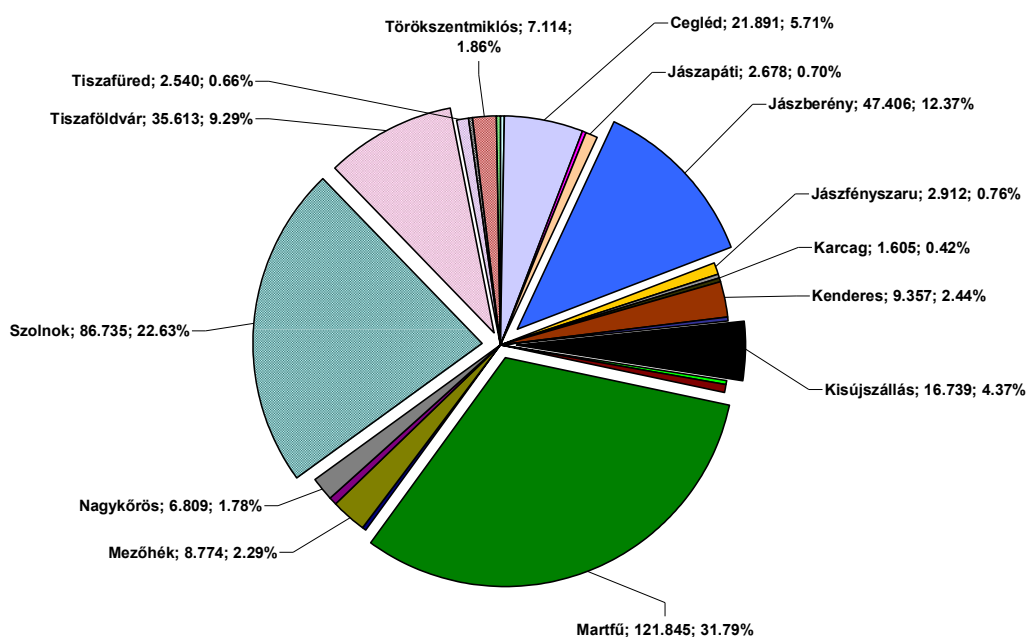
7. ábra *SO₂ kibocsátások, 2012*

Jelentős CO kibocsátások, 2012 [t/év; %]

8. ábra *CO kibocsátások, 2012*

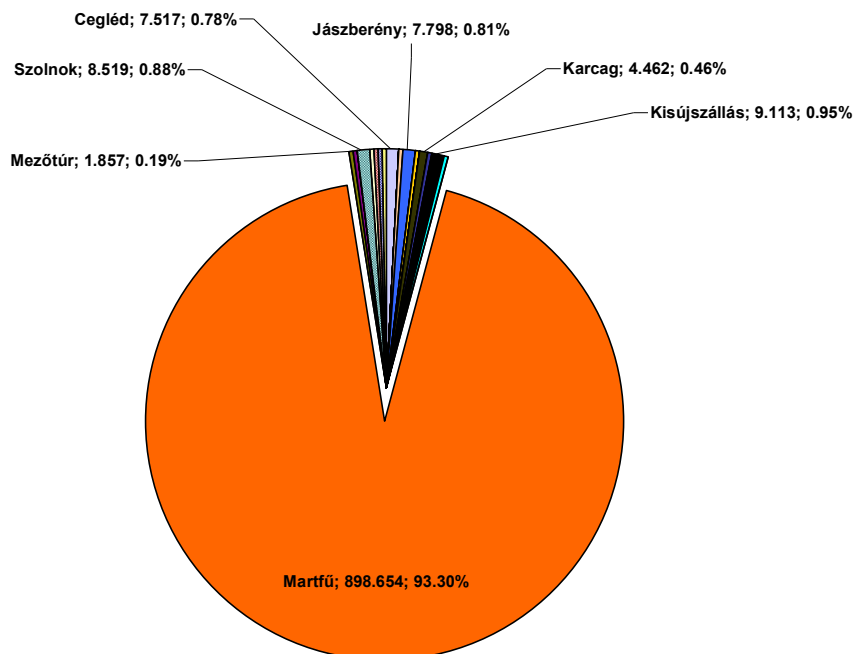
Jelentős NOx kibocsátások, 2012 [t/év; %]

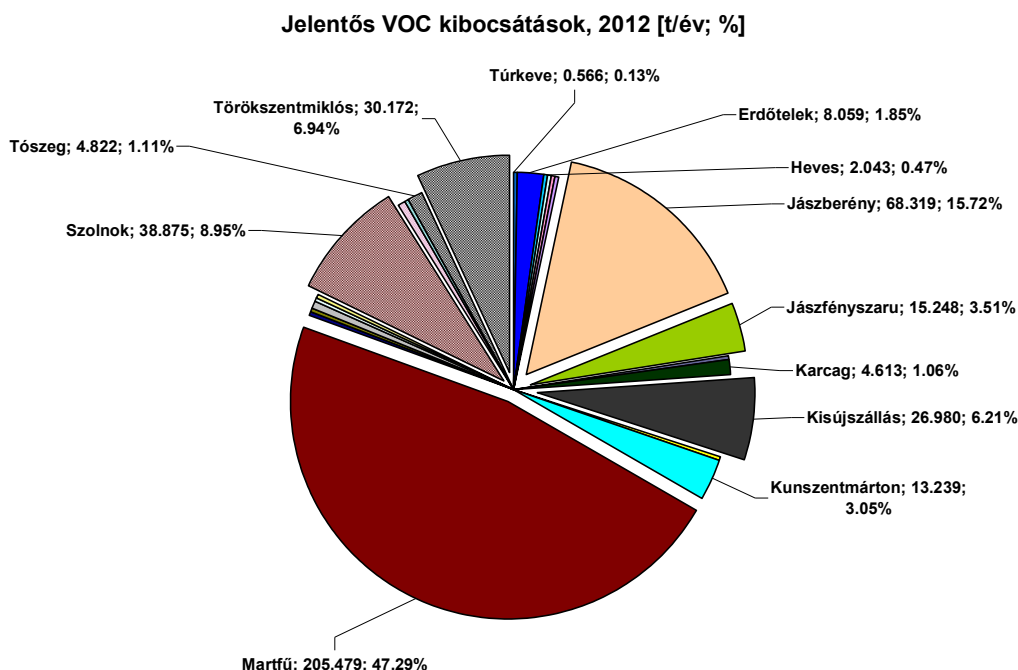
9. ábra CO kibocsátások, 2012

Meghatározó a Bunge martfői növényolajgyára maghéj tüzelésű erőműi kéményének szilárd anyag, valamint az extrakciós üzem VOC kibocsátása.

Jelentős szilárd anyag kibocsátások, 2012 [t/év; %]

10. ábra Szilárd anyag kibocsátások, 2012

11. ábra Illékony szerves oldószer (VOC) kibocsátások, 2012

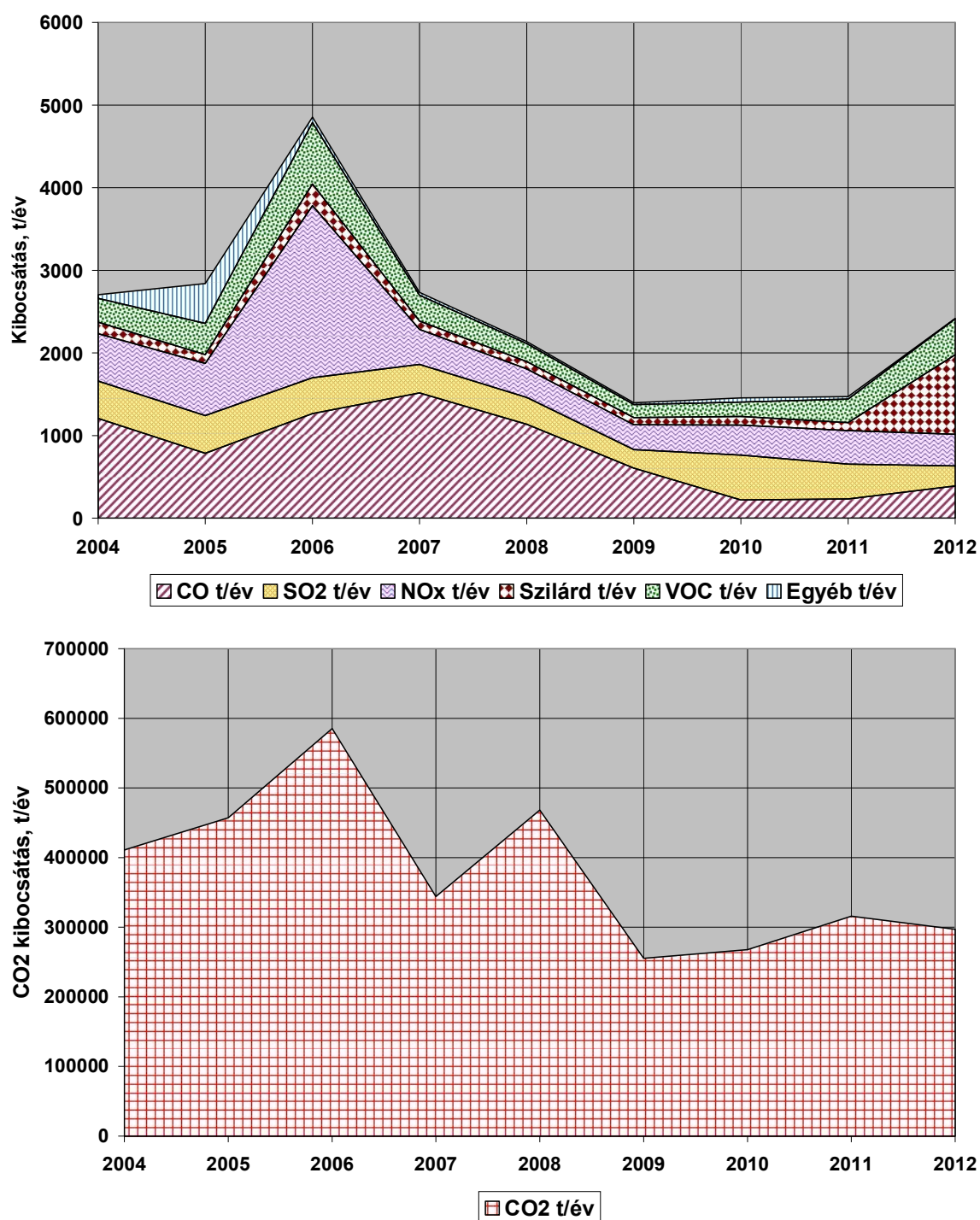
Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR)² LAIR-LM jelentéseken alapuló nyilvántartásából lehet településekre, telephelyekre vonatkozó információkat lekérdezni. Az adatbázis 2002-től kezdődően tartalmaz adatokat. Az adatok évente kerülnek publikálásra, az éves feldolgozási munka befejezését követően. Jelenleg az adatfeldolgozást 2012-ig követhetjük nyomon.

A KÖTI-KTVF területén történő a fentiekben tagoltakon túli összes kibocsátásokat mutatja be a **11. táblázat**.

11. táblázat Évi összes levegőterhelés, 2002-2012

Szennyezőanyag	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	tonna/év										
Kén-oxidok (SO ₂ és SO ₃) mint SO ₂	844	810	452	456	395	339	325	225	220	233	242
Szén-monoxid	1183	4334	1207	782	979	1515	1136	604	543	421	389
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	648	776	573	625	503	423	344	300	364	404	383
Szilárd anyag	955	173	138	109	106	102	88	87	105	97	961
Összes VOC	204	271	290	373	364	317	224	160	164	249	430
Egyéb anyagok	50	58	42	24	28	20	11	8	8	4	3

² <http://okir.kvvm.hu/lair/>

12. ábra Légszennyező anyagok kibocsátása a KÖTI-KTVF területén 2004- 2012-ben

A 2012-re benyújtott LAIR-LM jelentések alapján a fenti szennyező anyag kibocsátások 10-10 legnagyobb kibocsátóját mutatják be a **12-15. táblázatok**.

12. táblázat A 10 legnagyobb SO₂ kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén

SORSZ.	TELEPHELY	TELEPÜLÉS	MEGYE	KIBOCSÁTÁS (TONNA/ÉV)	%
1.	Bige Holding Kft. vegyiművek	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok	222.652	92.11%
2.	Kunsági Téglaiipari Kft Téglagyár	Kisújszállás	Jász-Nagykun-Szolnok	12.439	5.15%
3.	Házi Piros Paprika Kft. Szárítótelep	Mezőhek	Jász-Nagykun-Szolnok	1.135	0.47%

SORSZ.	TELEPHELY	TELEPÜLÉS	MEGYE	KIBOCSÁTÁS (TONNA/ÉV)	%
4.	Tisza-Balneum Kft. Thermal Hotel	Tiszafüred	Jász-Nagykun-Szolnok	0.919	0.38%
5.	Bunge Zrt. Növényolajgyár	Martfű	Jász-Nagykun-Szolnok	0.844	0.35%
6.	MÁV FKG Kft. Gépjávitó-karbantartó üzem	Jászkisér	Jász-Nagykun-Szolnok	0.834	0.35%
7.	ALFA - NOVA Bioenergia KFT. Széchenyi Fűtőmű (biotüzelés)	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok	0.538	0.22%
8.	Baracsi - Paletta 97. Kft. Famegmunkáló, raklapgyártó telep	Mezőtúr	Jász-Nagykun-Szolnok	0.261	0.11%
9.	Hidrogáz Energiatermelő Kft. Hidrogáz tiszaföldvári telephely	Tiszaföldvár	Jász-Nagykun-Szolnok	0.258	0.11%
10.	T-Plasztik Kft Gumi fröccsöntő üzem és szociális épület	Jászladány	Jász-Nagykun-Szolnok	0.254	0.10%

13. táblázat A 10 legnagyobb CO kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén, 2012

SORSZ.	TELEPHELY	TELEPÜLÉS	MEGYE	KIBOCSÁTÁS (TONNA/ÉV)	%
1.	Kunsági Téglaiipari Kft Téglagyár	Kisújszállás	Jász-Nagykun-Szolnok	107.864	27.71%
2.	Crown Csomagolóipari Kft. Fém csomagolóeszköz gyártó üzem	Nagykörös	Pest	43.477	11.17%
3.	DPMG Zrt. Szolgáltató üzem	Cegléd	Pest	26.985	6.93%
4.	Jász-Plasztik Kft. Műanyagfeldolgozó és akkumulátortöltő Üzem	Jászberény	Jász-Nagykun-Szolnok	20.847	5.36%
5.	Bunge Zrt. Növényolajgyár	Martfű	Jász-Nagykun-Szolnok	16.576	4.26%
6.	Cibakert Mezőgazdasági Kft Karbantartó, növénytermesztő telep	Kétpó	Jász-Nagykun-Szolnok	15.699	4.03%
7.	Kenderes Biogáz Kft. Villamos energiatermelő üzem	Kenderes	Jász-Nagykun-Szolnok	12.775	3.28%
8.	Berény-Med Kft. Kórház	Jászberény	Jász-Nagykun-Szolnok	10.697	2.75%
9.	Ecseri Kft. Ecseri Kft. Alumínium Öntőde	Cegléd	Pest	10.213	2.62%
10.	Folprint 2002 Kft. Nyomdaüzem	Karcag	Jász-Nagykun-Szolnok	9.879	2.54%

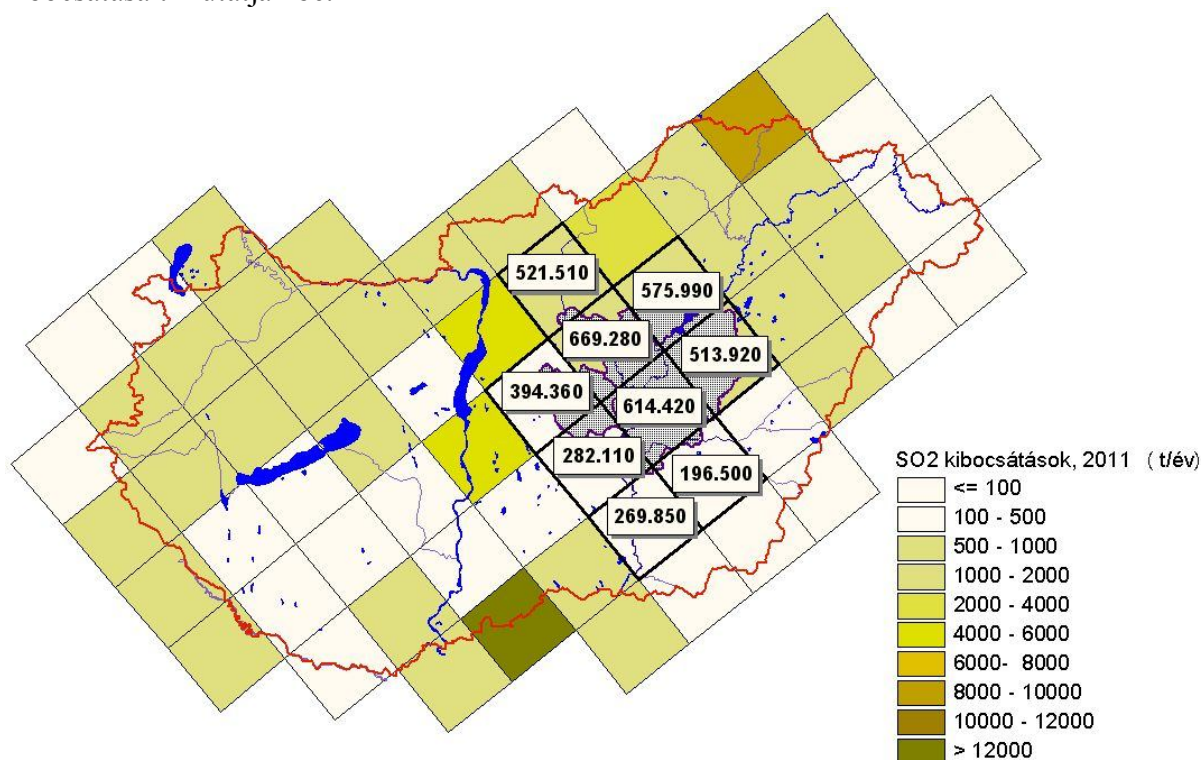
14. táblázat A 10 legnagyobb NO_x kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén

SORSZ.	TELEPHELY	TELEPÜLÉS	MEGYE	KIBOCSÁTÁS (TONNA/ÉV)	%
1.	Bunge Zrt. Növényolajgyár	Martfű	Jász-Nagykun-Szolnok	121.070	31.59%
2.	FGSZ Zrt. Szolnok II. Gázátadó Állomás	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok	43.530	11.36%
3.	Hidrogáz Energiatermelő Kft. Hidrogáz tiszaföldvári telephely	Tiszaföldvár	Jász-Nagykun-Szolnok	35.508	9.26%
4.	Jász-Plasztik Kft. Műanyagfeldolgozó és akkumulátortöltő Üzem	Jászberény	Jász-Nagykun-Szolnok	31.710	8.27%
5.	Hidrogáz Energiatermelő Kft. hidrogáz kisújszállási telephely	Kisújszállás	Jász-Nagykun-Szolnok	14.230	3.71%
6.	ALFA - NOVA Bioenergia KFT. Széchenyi Fűtőmű (biotüzelés)	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok	13.915	3.63%
7.	Dalkia Energia Zrt. Fűtőmű, Cegléd	Cegléd	Pest	10.075	2.63%
8.	Berény-Med Kft. Kórház	Jászberény	Jász-Nagykun-Szolnok	9.715	2.53%
9.	Kenderes Biogáz Kft. Villamos energiatermelő üzem	Kenderes	Jász-Nagykun-Szolnok	8.807	2.30%
10.	Házi Piros Paprika Kft. Szárítótelep	Mezőhek	Jász-Nagykun-Szolnok	8.558	2.23%

15. táblázat A 10 legnagyobb szilárd anyag kibocsátó telephely a KÖTI-KTVF területén

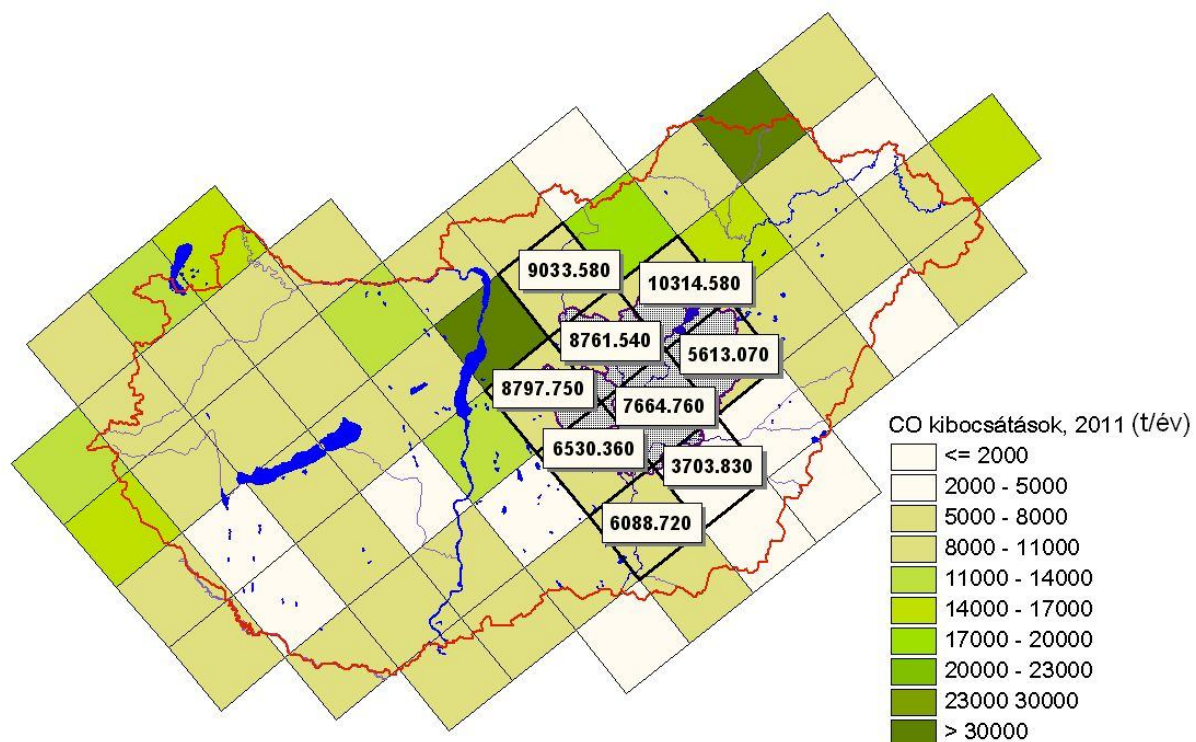
SORSZ.	TELEPHELY	TELEPÜLÉS	MEGYE	KIBOCSÁTÁS (TONNA/ÉV)	%
1.	Bunge Zrt. Növényolajgyár	Martfű	Jász-Nagykun-Szolnok	897.506	93.18%
2.	DPMG Zrt. Feldolgozó Üzem	Cegléd	Pest	5.798	0.60%
3.	Házi Piros Paprika Kft. Szárítótelep	Mezőhek	Jász-Nagykun-Szolnok	4.415	0.46%
4.	Agribands Europe Hungary Zrt. Takarmánygyártó üzem	Karcag	Jász-Nagykun-Szolnok	4.240	0.44%
5.	Szatmári Malom Kft Gabonátároló és Malom	Jászberény	Jász-Nagykun-Szolnok	4.052	0.42%
6.	Bonafarm-Bábolna Kft. Újszászi takarmánykeverő-üzem	Újszász	Jász-Nagykun-Szolnok	3.273	0.34%
7.	Nagykun 2000 Mg. Zrt. Szárító telep	Kisújszállás	Jász-Nagykun-Szolnok	2.958	0.31%
8.	Nagykun 2000 Mg. Zrt. Igarió Géptelep, rizshántoló, csomagoló üzem és üzemanyagtároló	Kisújszállás	Jász-Nagykun-Szolnok	2.805	0.29%
9.	Bige Holding Kft. vegyiművek	Szolnok	Jász-Nagykun-Szolnok	2.470	0.26%
10.	Cserháti Vencel Zöldmező telep - lucernaszárító üzem	Jászfényszaru	Jász-Nagykun-Szolnok	2.359	0.24%

A CEIP (*Centre on Emission Inventories and Projections*)³ adatbázisa alapján a 2011. évi kibocsátásokról készített térképek szerint országos összehasonlításban Felügyelőségünk a kibocsátásokat tekintve mérsékelt terhelésűnek mondható (**13-18. ábra**). A térképek az SO₂, CO, NO₂, ún. PMcoarse [durva aeroszol részecskék, PM(10-2.5), a 2.5-10 µm közötti szemcseméret frakció] és PM_{2.5}, valamint a nem metán illékony szénhidrogének (NMVOC) kibocsátásait mutatják be.

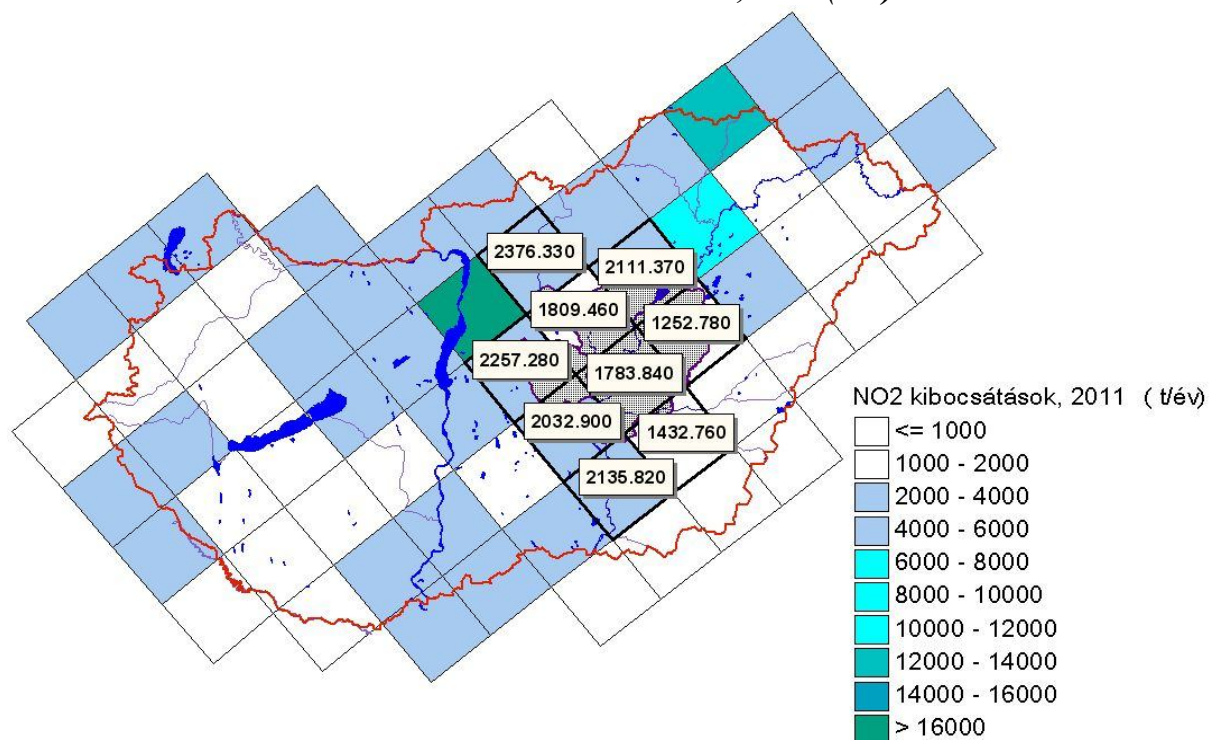

13. ábra SO₂ kibocsátások, 2011 (t/év)

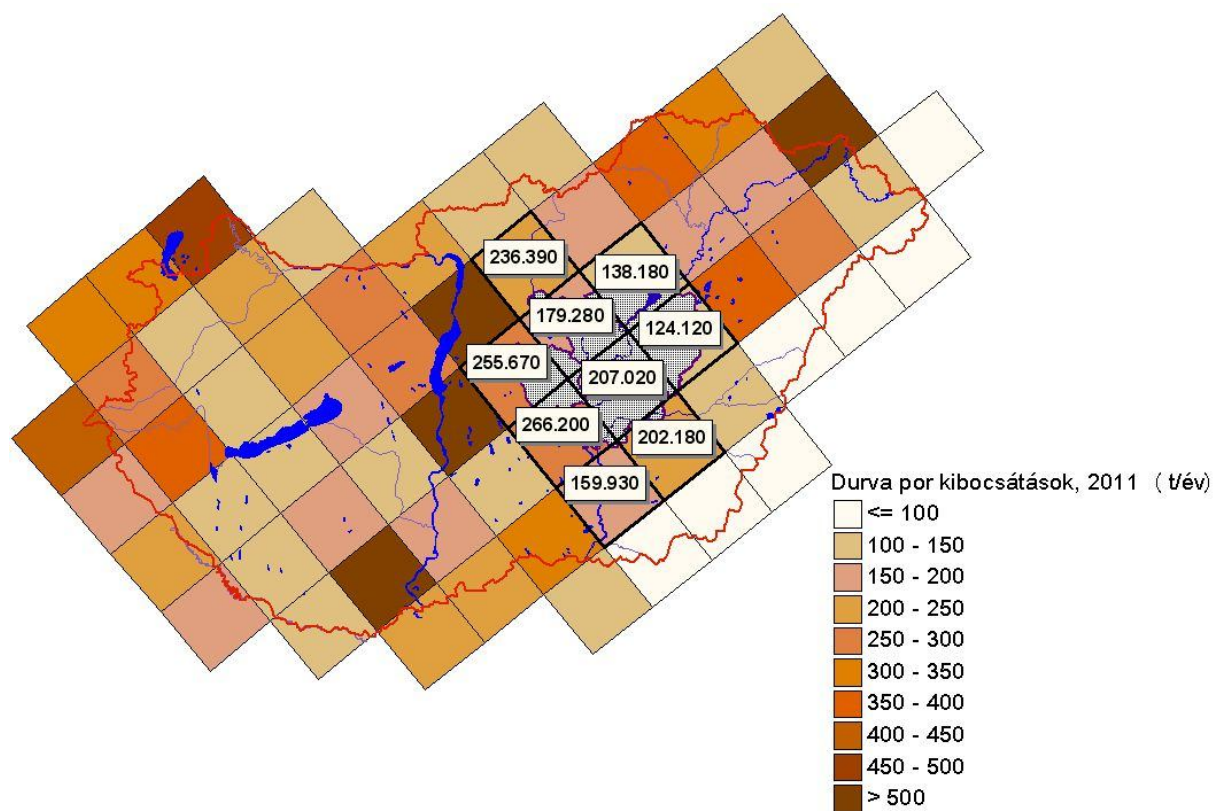
³ <http://www.ceip.at/emission-data-webdab/gridded-emissions-in-google-maps/>

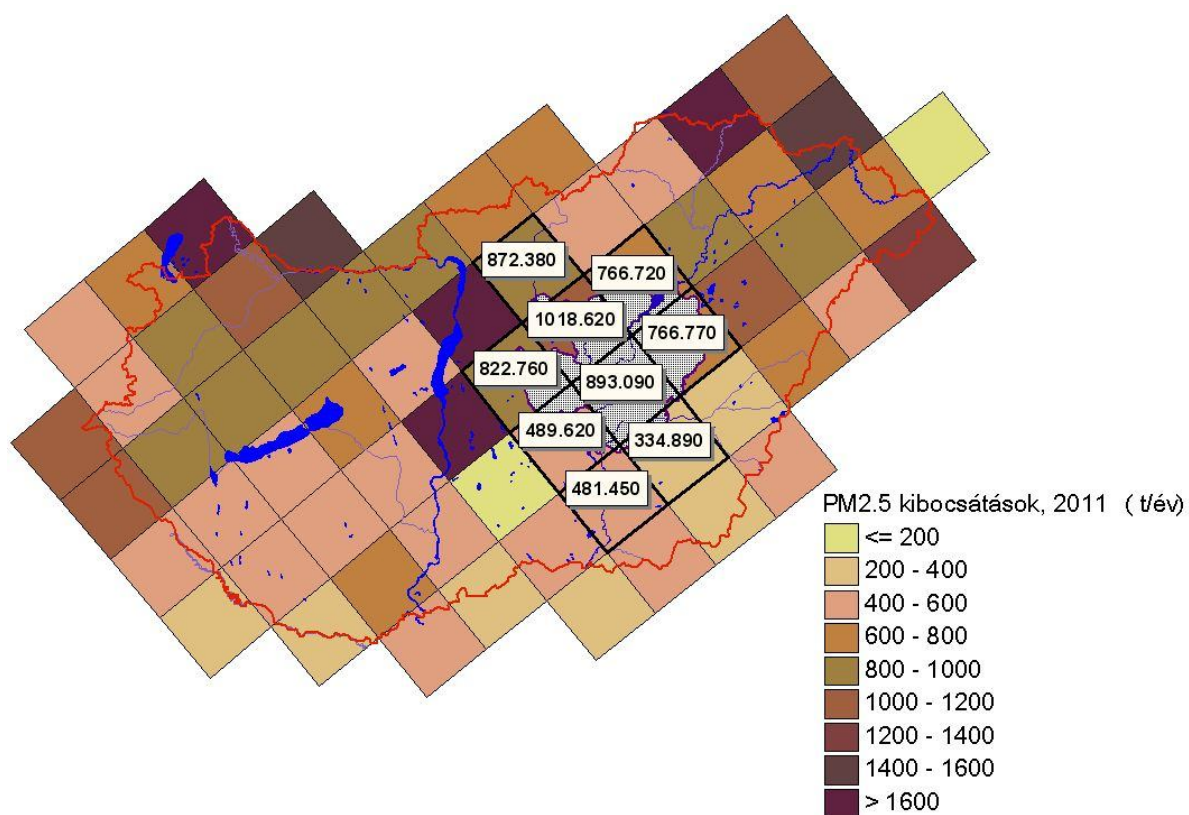
14. ábra CO kibocsátások, 2011 (t/év)

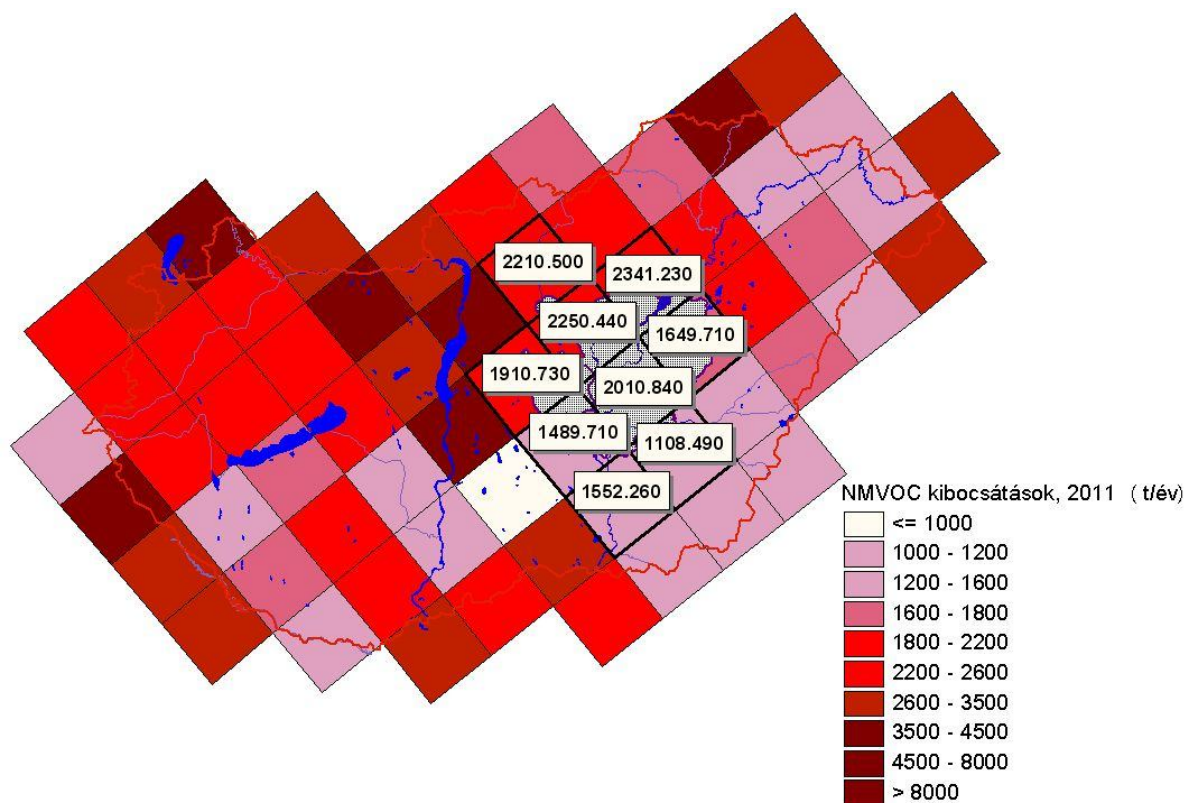
15. ábra NO₂ kibocsátások, 2011 (t/év)

16. ábra $PM_{10-2.5}$ kibocsátások, 2011 (t/év)

17. ábra $PM_{2.5}$ kibocsátások, 2011 (t/év)

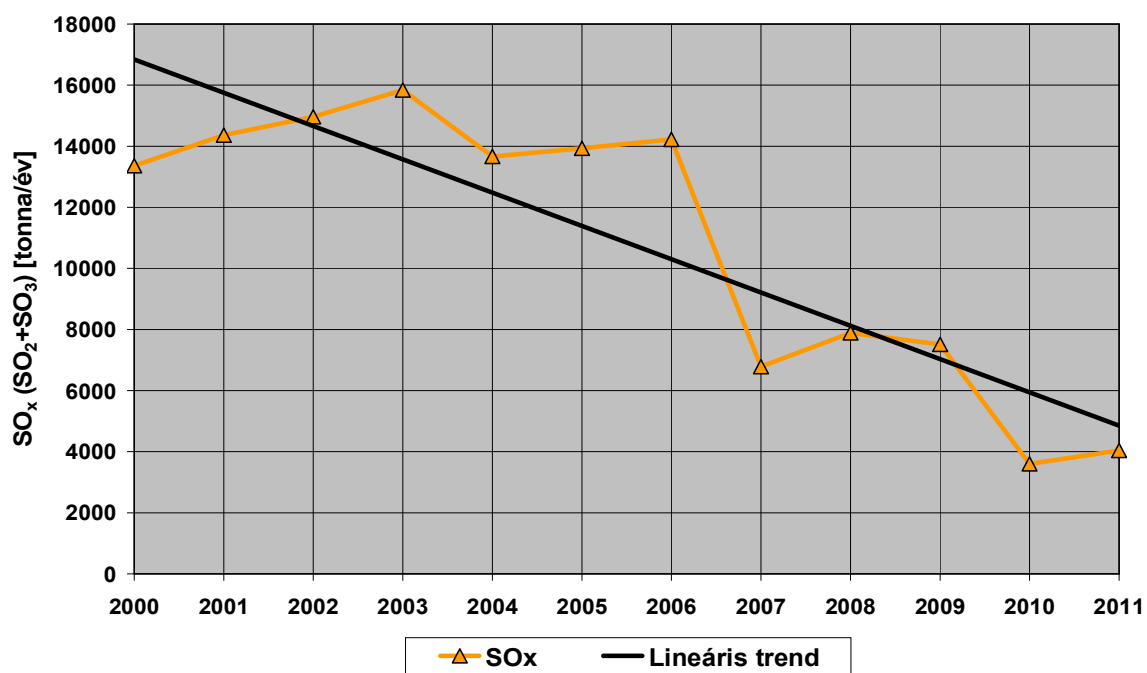
18. ábra NMVOC kibocsátások, 2011 (t/év)

Fenti térképek az alábbi szektorok kibocsátását veszik figyelembe:

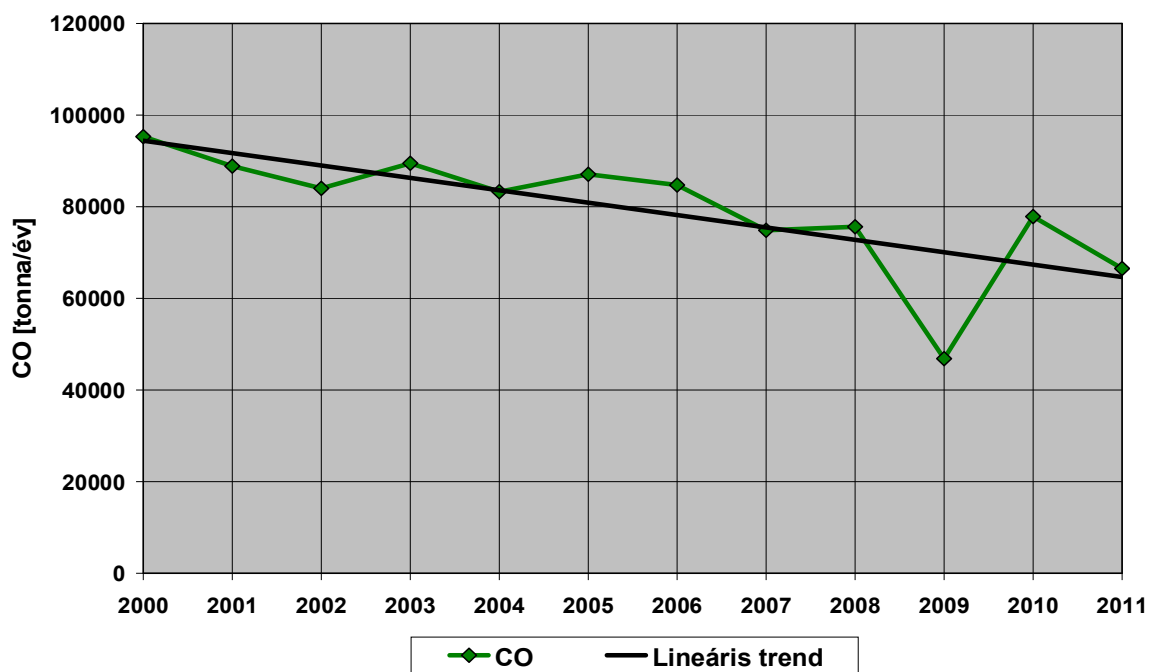
- energiaipari tüzelőberendezések,
- nem ipari tüzelőberendezések,
- ipari tüzelőberendezések,
- gyártási folyamatok kibocsátásai,
- fosszilis üzemanyagok extrakciója és desztillációja,
- oldószer és egyéb termékek használata,
- országúti szállítás,
- egyéb mozgó források és gépek,
- hulladékkezelés és lerakás,
- mezőgazdaság.

Ha megvizsgáljuk a KÖTI-KTVF illetékességi területét magába foglaló 50 x 50 km-es EMEP⁴ hálózat (grid) kibocsátásait 2000-2011 között, azt látjuk, hogy a PM_{2.5} szilárd frakciótól eltekintve a CEIP modell szerint területünkön a szennyező anyag kibocsátások csökkenő trendje figyelhető meg (**19-23. ábrák**).

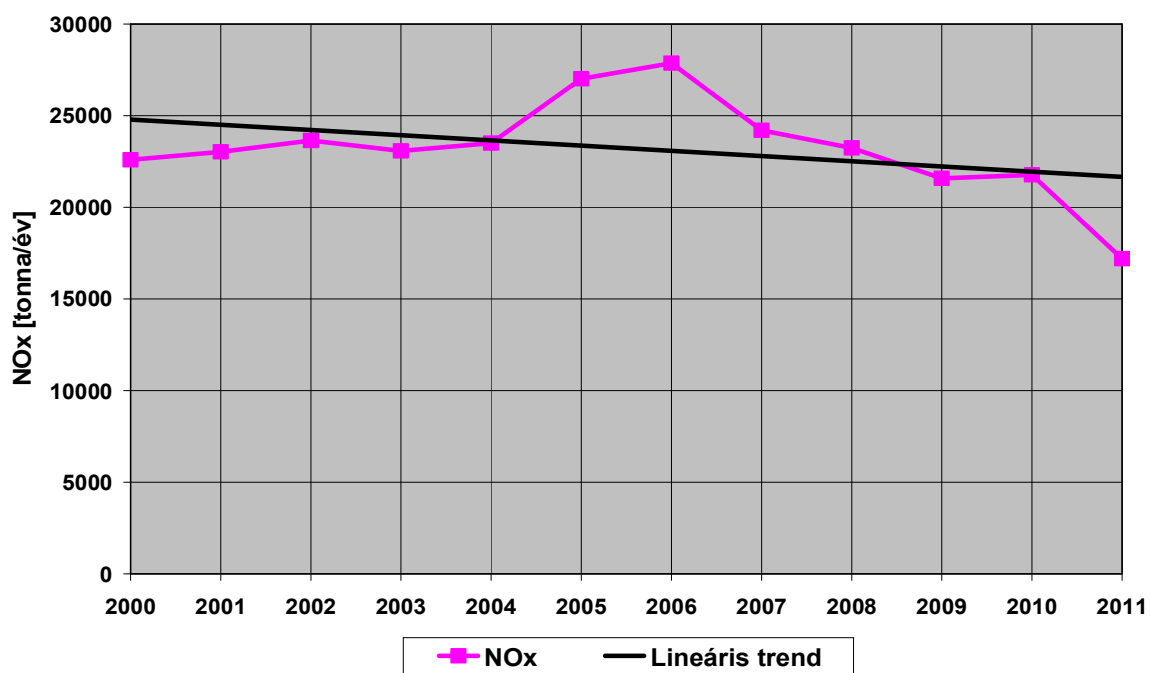
⁴ <http://www.emep.int/grid/>

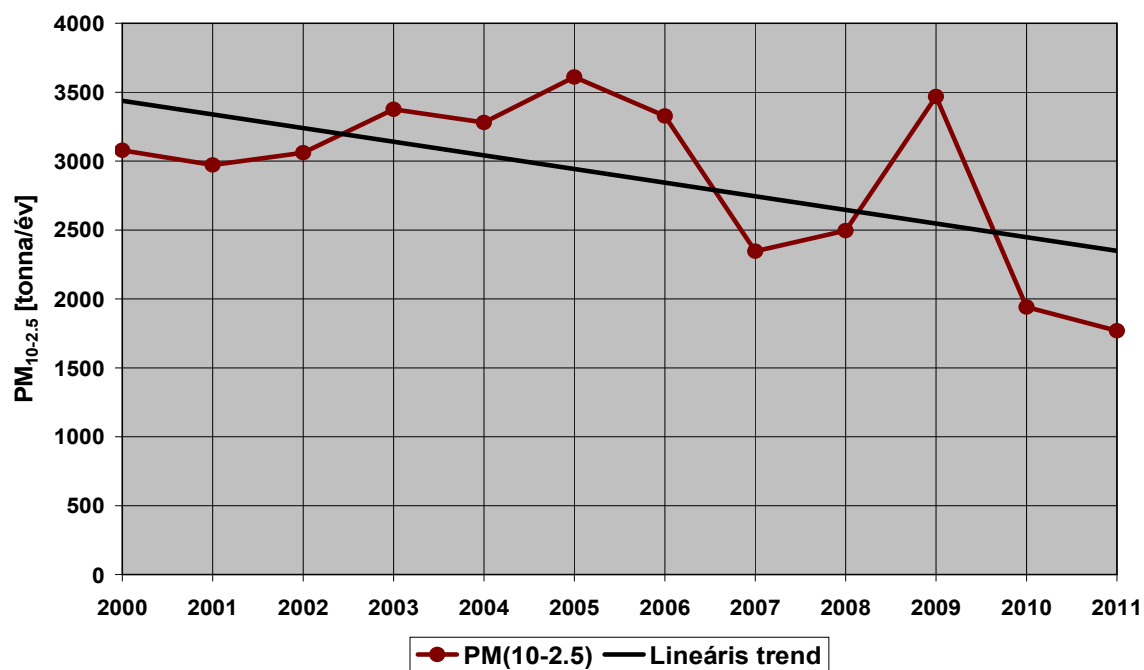
19. ábra SO_x (SO_2+SO_3) kibocsátások, 2000-2011 (t/év)

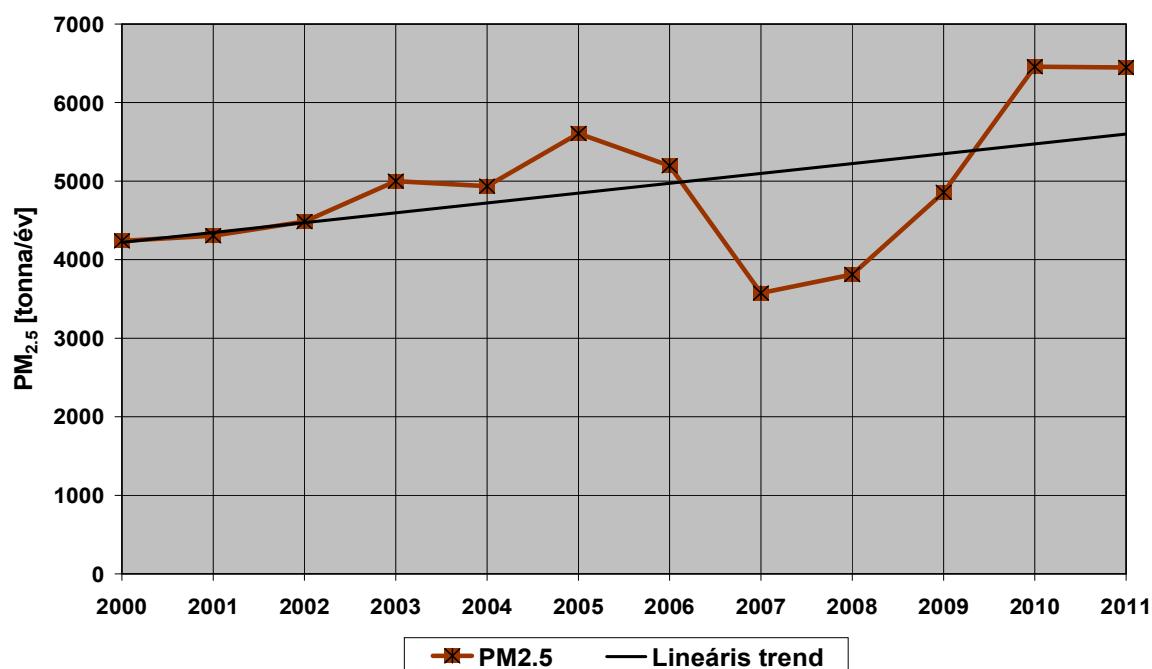
20. ábra CO kibocsátások, 2000-2011 (t/év)

21. ábra NO_x kibocsátások, 2000-2011 (t/év)

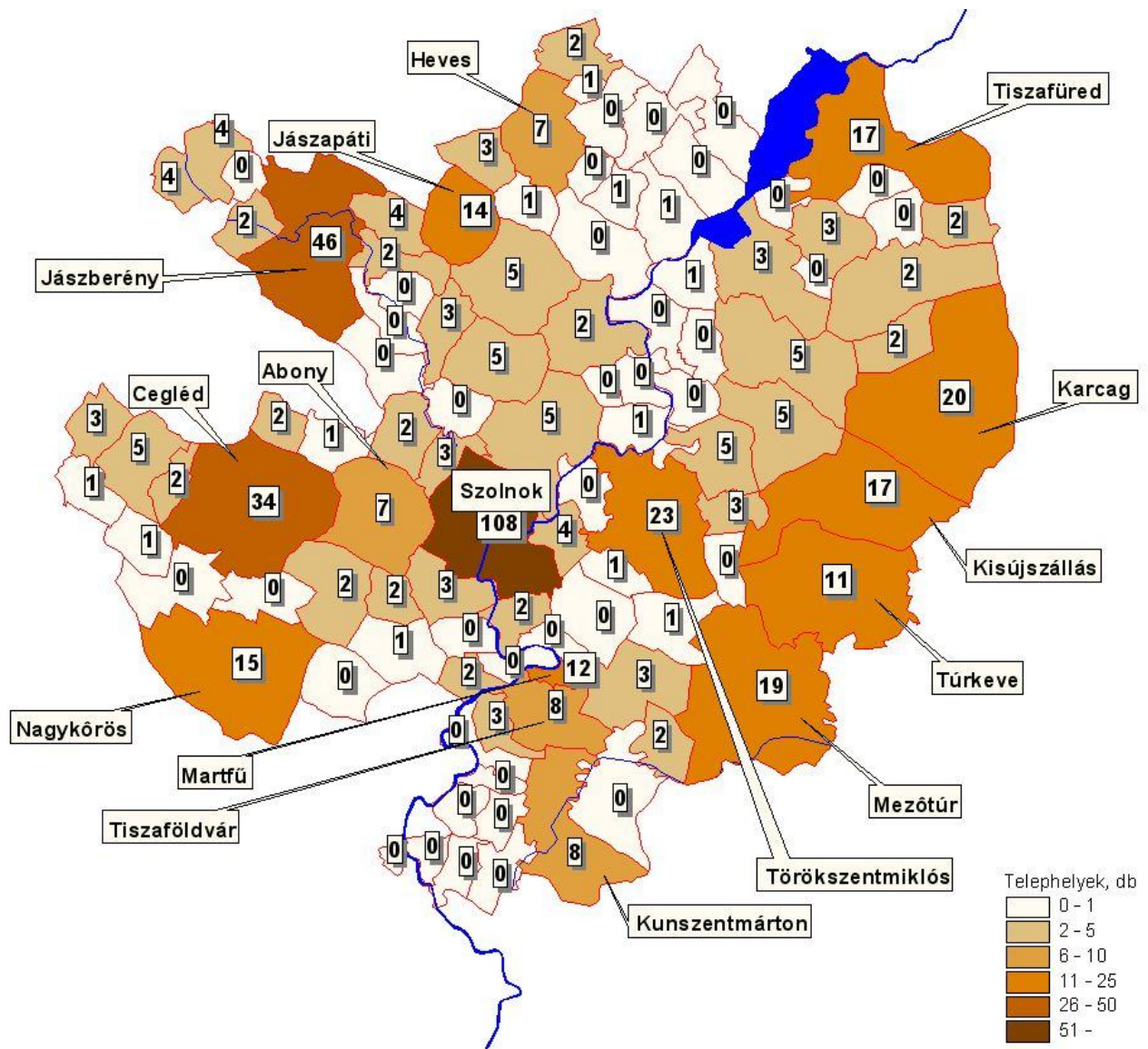
22. ábra $PM(10-2.5)$, 2000-2011 (t/év)

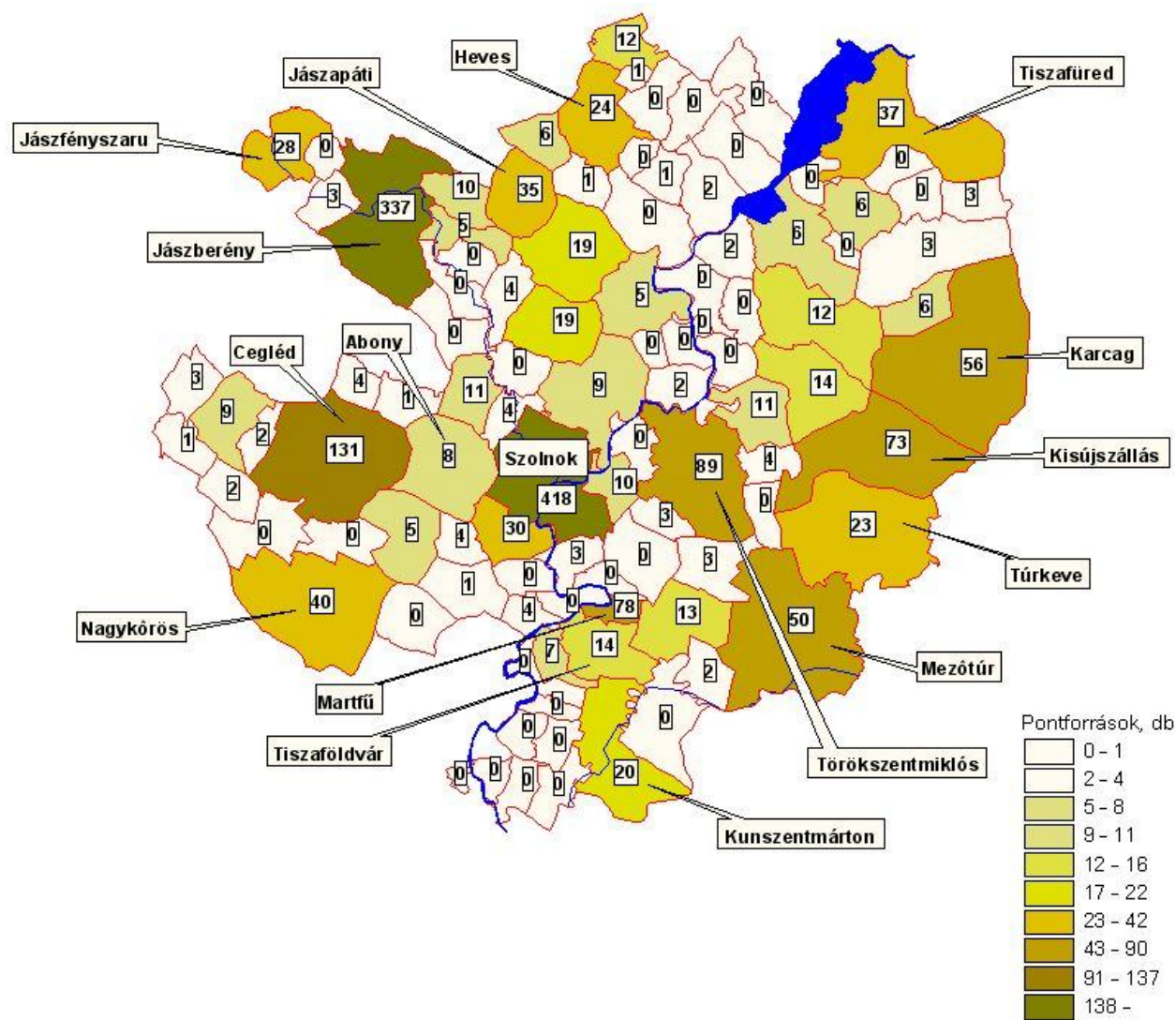
23. ábra *PM2.5, 2000-2011 (t/év)*

A 2007 óta emelkedő PM2.5 terhelés utalhat a lakossági szilárd tüzelés növekvő elterjedésére is. Ugyanakkor terjed a biomassza tüzelés is a távhőszolgáltatásban (elsősorban Szolnok és Nagykőrös említhető itt meg).

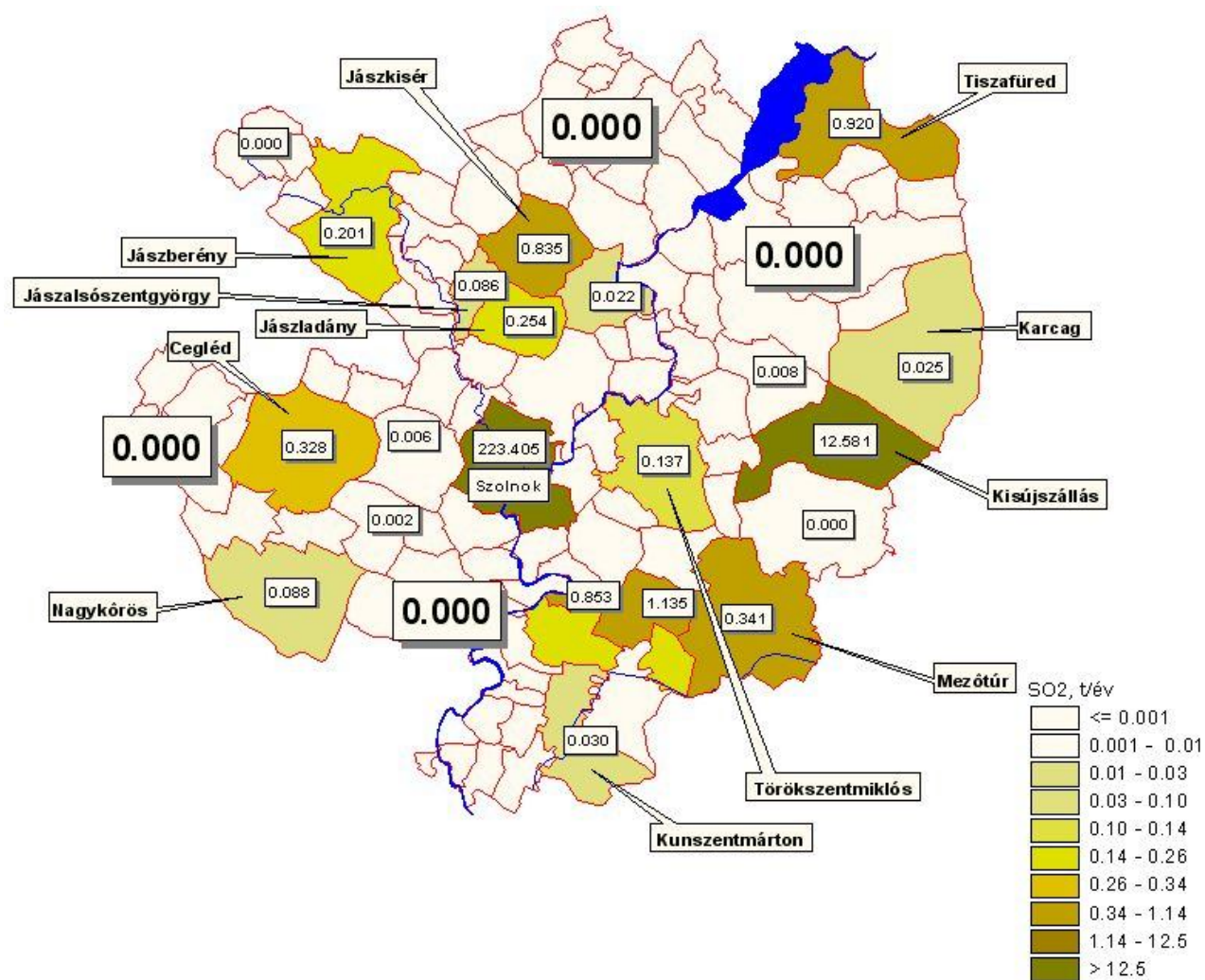
A Felügyelőség illetékességi területén lévő településeken található telephelyek és légszennyező pontforrások számát, valamint a 2012. évről szóló légszennyezés mértéke (LM) jelentések alapján az éves szennyező anyag kibocsátásokat mutatják be az alábbi térképek (24-31. ábra).

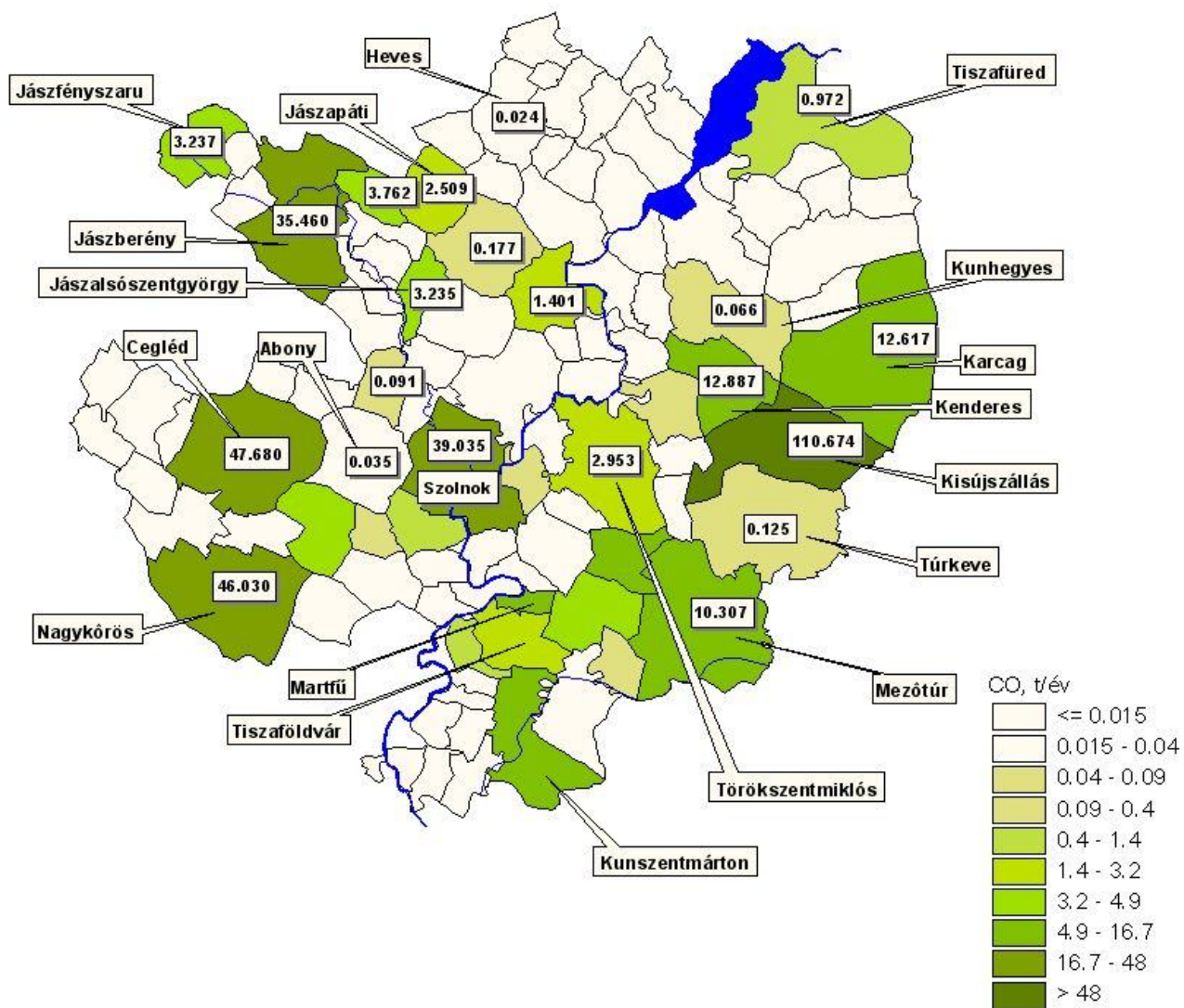
24. ábra Az LM jelentést beküldő telephelyek száma, 2012

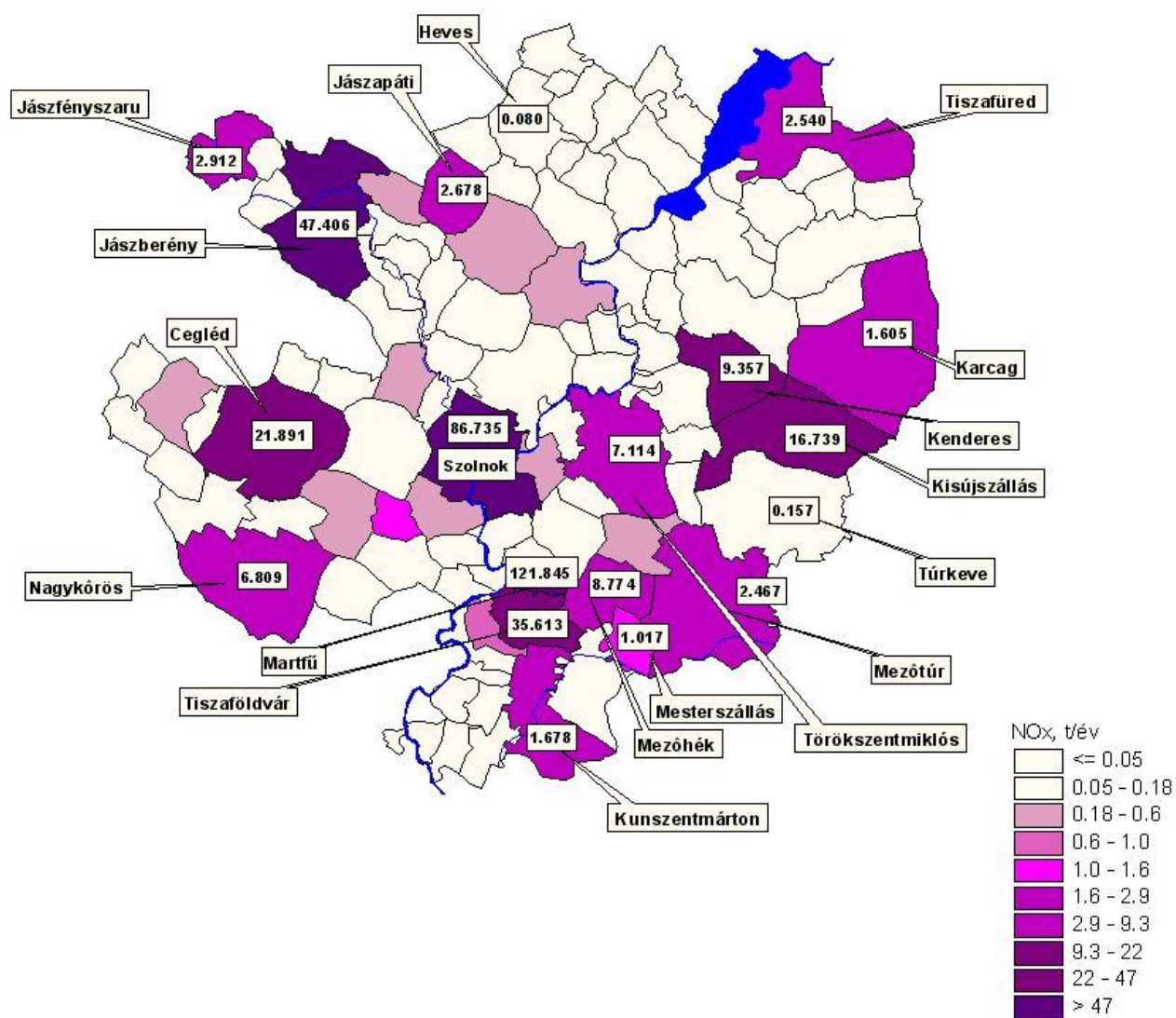
25. ábra Pontforrások száma, 2012

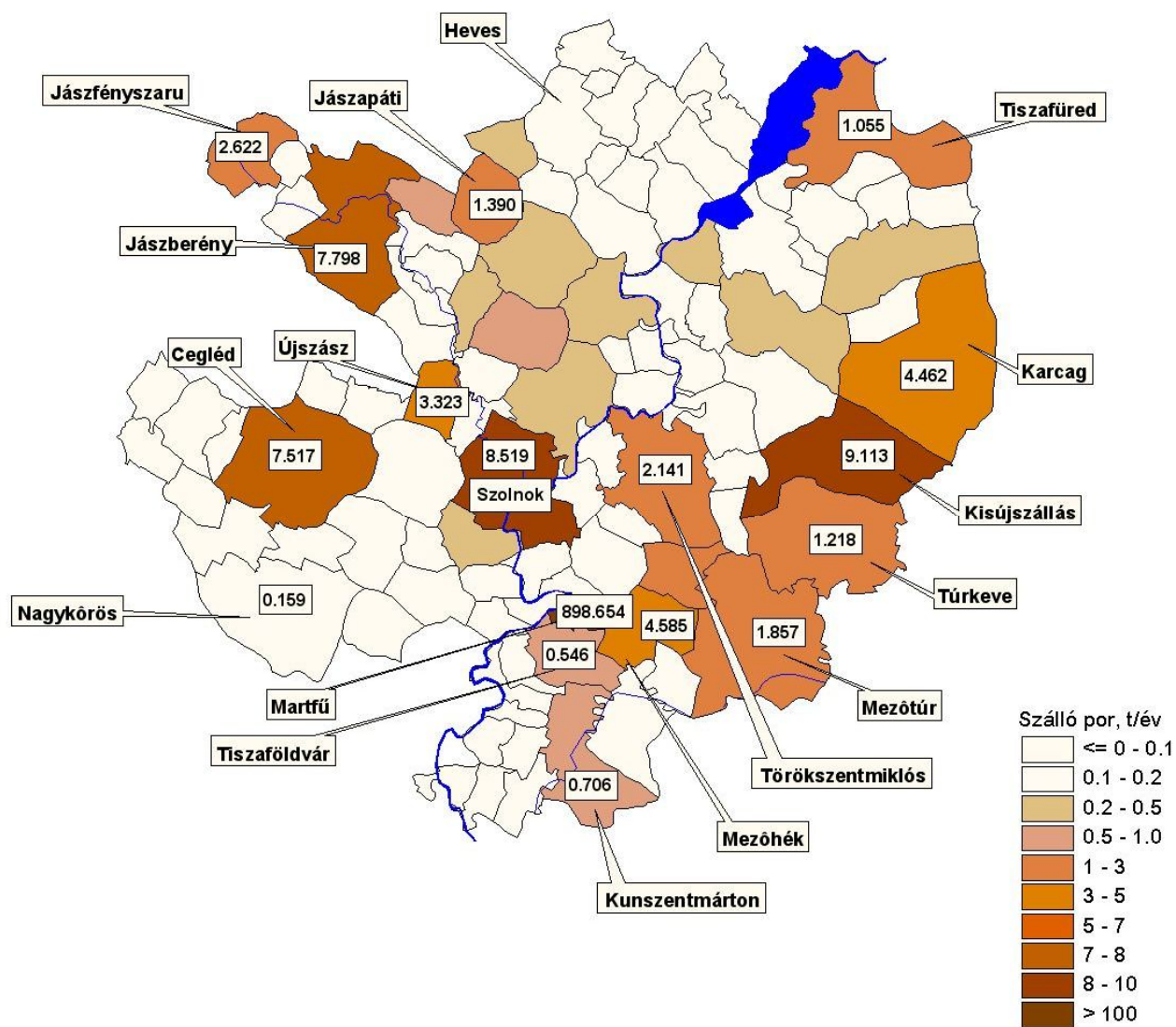
26. ábra Kén-dioxid kibocsátások, 2012

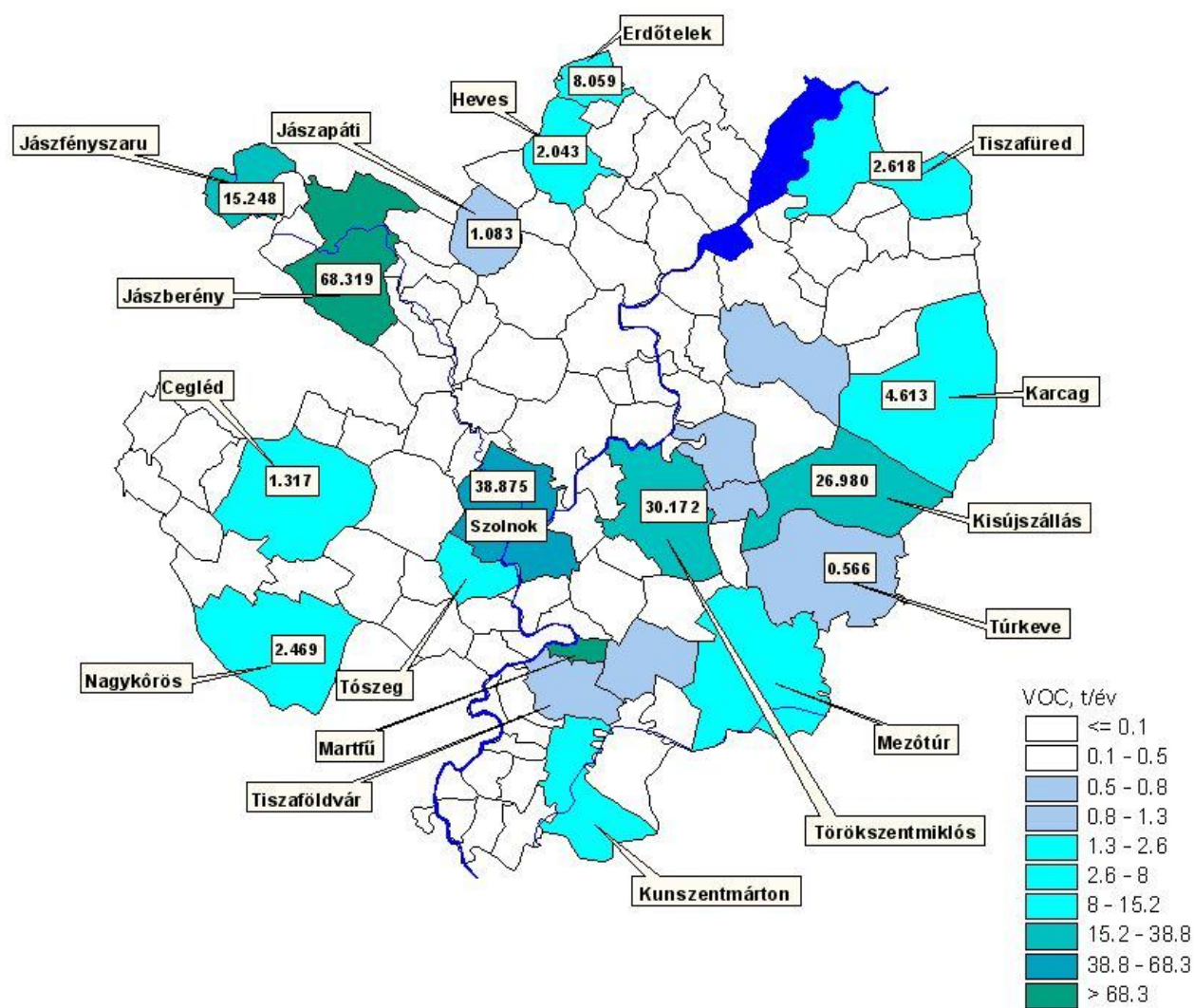
27. ábra Szén-monoxid (CO) kibocsátások, 2012

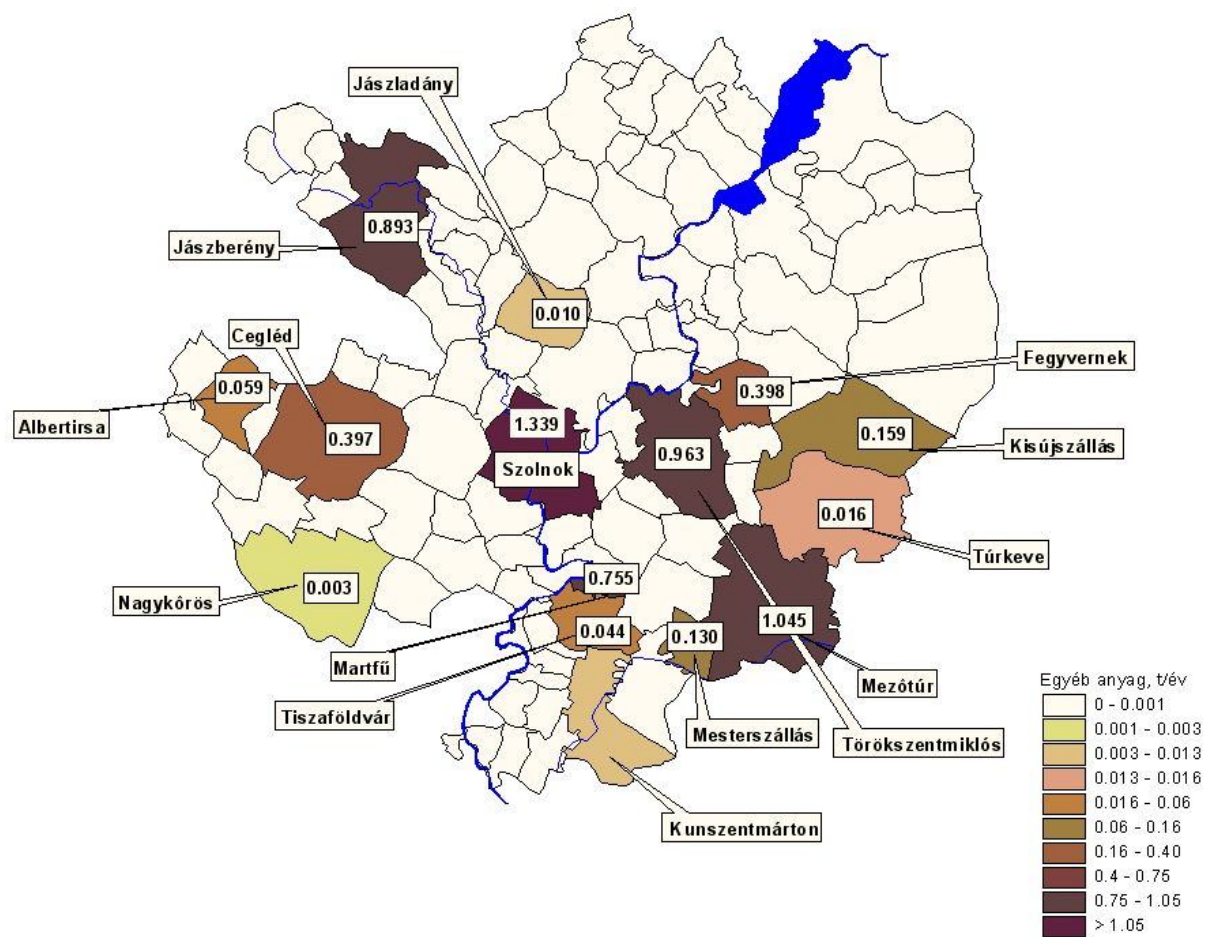
28. ábra Nitrogén-oxidok (NO_x) kibocsátások, 2012

29. ábra Szilárd anyag kibocsátások, 2012

30. ábra NMVOC kibocsátások, 2012

31. ábra Egyéb szennyező anyag kibocsátások, 2012

Háztartási eredetű kibocsátások

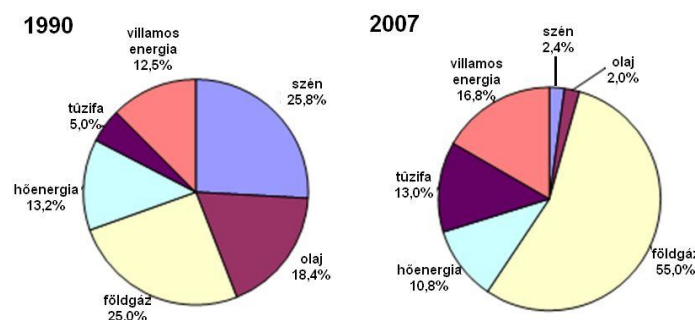
A lakossági kibocsátások első sorban a fűtésből származnak.

A Központ Statisztikai Hivatal adatai szerint a lakosság energiafelhasználása az alábbi összetétellel jellemezhető ⁵.

16. táblázat A vezetékes gázzal rendelkező háztartások megoszlása, 2008

Energiahordozó típusa	Budapest	Megyei jogú város	Egyéb város	Község	Összesen
Földgáz	66,5	64,4	83,3	79,1	74,2
Szilárd tüzelőanyag	0,9	4,2	10,8	20,8	9,7
Szilárd tüzelőanyag	0,9	4,2	10,8	20,8	9,7
Egyéb tüzelőanyag	3,2	2,5	1,1	0,1	1,6
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Miközben a szén és olaj részaránya drasztikusan csökkent a földgáz részaránya jelentősen megnőtt⁶:

A szakirodalom alapján becsült fajlagos emissziókat foglalja össze a 17. táblázat.⁷

17. táblázat Tüzelő anyagokból származó fajlagos szennyező anyag kibocsátások

Tüzelő anyag	Fajlagos emissziók (g/eltüzelt tüzelőanyag mennyisége) [e]				
	CO	NO _x (mint NO ₂)	SO ₂	Szilárd	Korom (Bacharach-szám)
Olaj	0,6 g/l	1,5 g/l	17,2·S ^{a)} g/l	1,2 g/l	1
Barnaszén	5 g/kg	3,0 g/kg	19,0·S ^{a)} g/kg	1,0 H ^{b)} g/kg ^{c)} , ill. 20 g/kg ^{d)}	-
Fa	5 g/kg	3,0 g/kg	-	tüzelőanyag 0,3%-a	-
Földgáz	0,32 g/m ³	2,0 g/m ³	0,08 g/m ³	-	-

a) S = a tüzelőanyag kéntartalma, %

b) H = a tüzelőanyag hamutartalma, %

c) felső tüzelésnél

d) kézi tüzelésnél

A széntüzelésű kazánok viszonylagos munkaigényességük és alacsony hatásfokuk miatt kiszorultak az elmúlt 20 évben, az utóbbi években nő a jelentőségük és felhasználásuk.

⁵ A háztartások energiafelhasználása, 2008. Internetes kiadvány – www.ksh.hu, 2010. június

⁶ A háztartások energiafogyasztása. Energia Központ Nonprofit Kft., Budapest, 2009. november

⁷ H. E. Hesketh, Air Pollution Control. Traditional and Hazardous Pollutants. Revised Edition. Technomic Publishing Co., Inc., Lancaster – Basel, 1996. pp. 79-107

A háztartási tüzelőolajjal fűtött kazánok a háztartási tüzelőolaj áremelkedése miatt szintén kiszorultak.

A magas hatásfokú földgáztüzelésű kazánok jelentős mértékben behatoltak a háztartási szektorba. A vizsgált periódusban érvényesült a földgáz kiszorító hatása a szóba jöhető alternatív tüzelőanyagokkal szemben (szén, háztartási tüzelőolaj, távhő). A 75-80%-os földgáztüzelésű kazánok háztartási alkalmazásba vétele az energiahatékonyság javítását is jelentette, mivel szenes kazánokat, olajkazánokat, cserépkályhákat szorított ki.

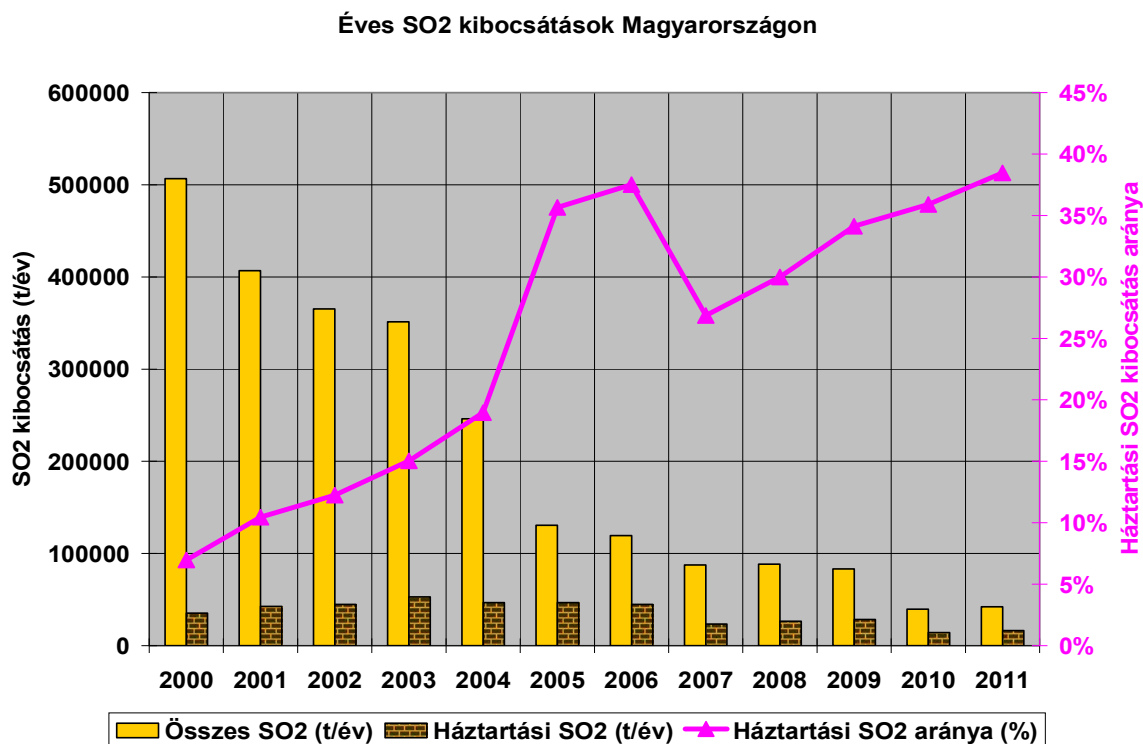
A földgáz a jelentős behatolása miatt domináns tüzelőanyaggá vált az elmúlt évtizedekben 55,1%-os részesedésével.

A második leggyakrabban alkalmazott energiafajta a villamos energia, míg a harmadik a biomassza.

A földgáz háztartási behatolásához jelentősen hozzájárult a korábban támogatott háztartási földgázár.

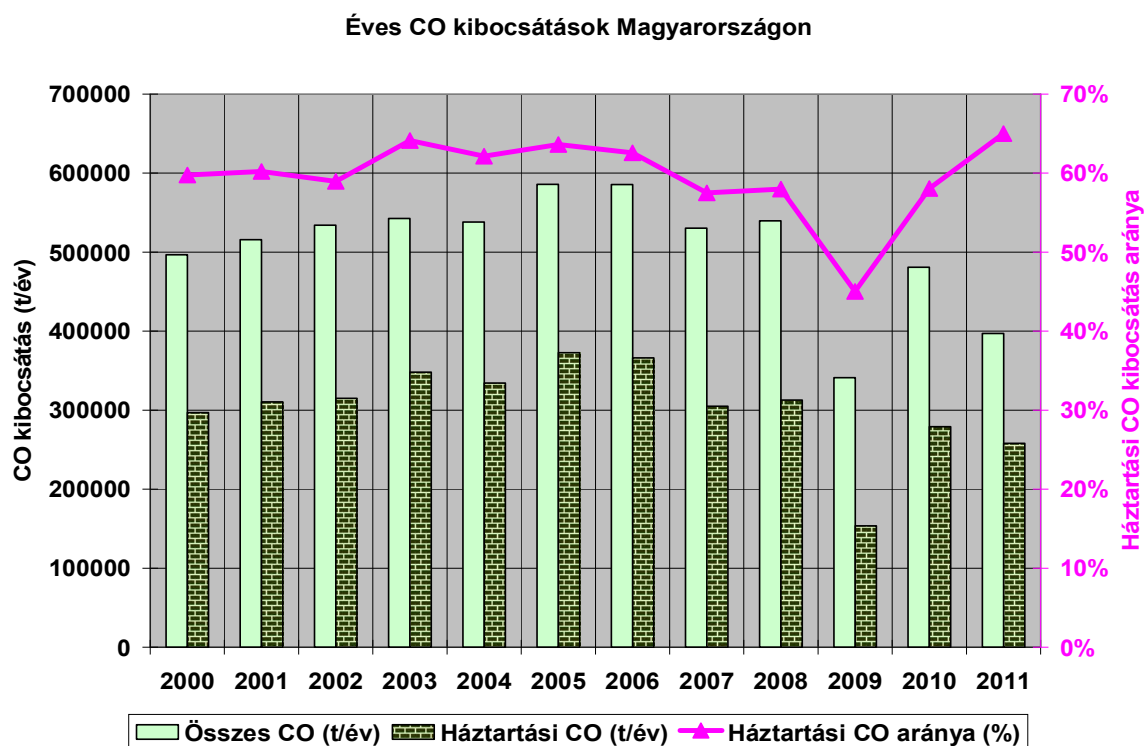
Az utóbbi években megfigyelhető a háztartási földgázfogyasztás csökkenéséhez is jelentősen hozzájárult a földgáz egyre szélesebb körű helyettesítése szénrel, tűzifával, egyéb biomasszával.

Alátámasztják ezt az országos KSH adatok is ⁸ (32-36. ábrák).

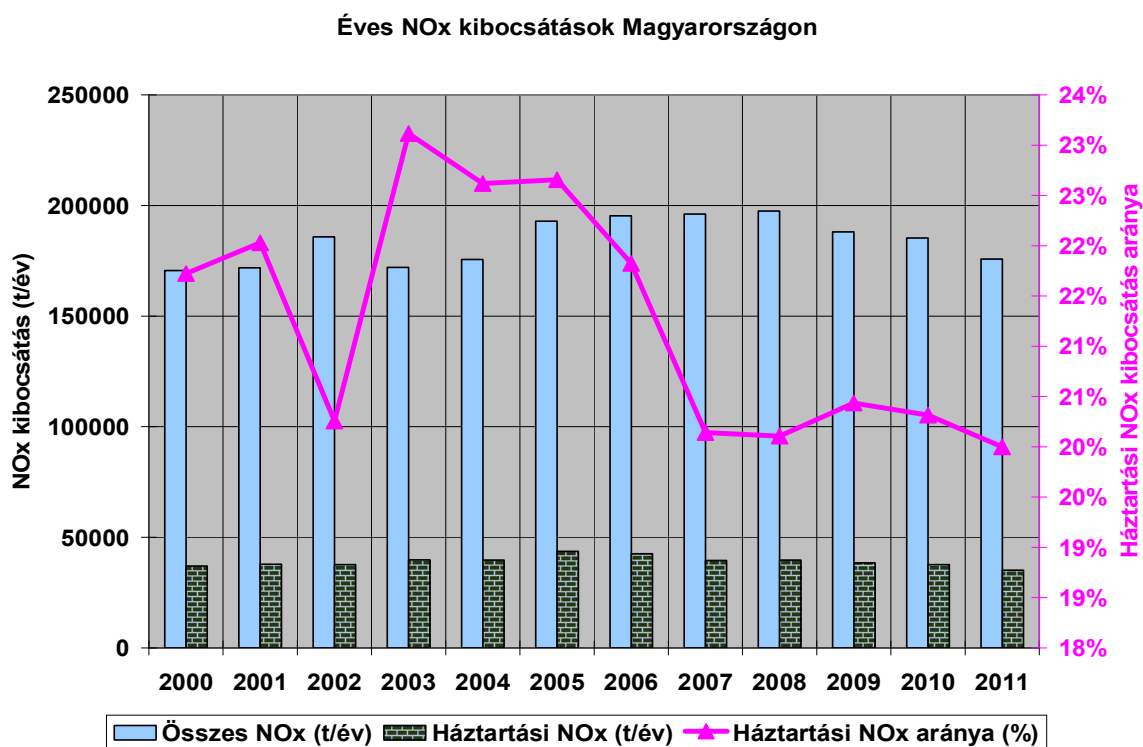

32. ábra *SO₂ kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján*

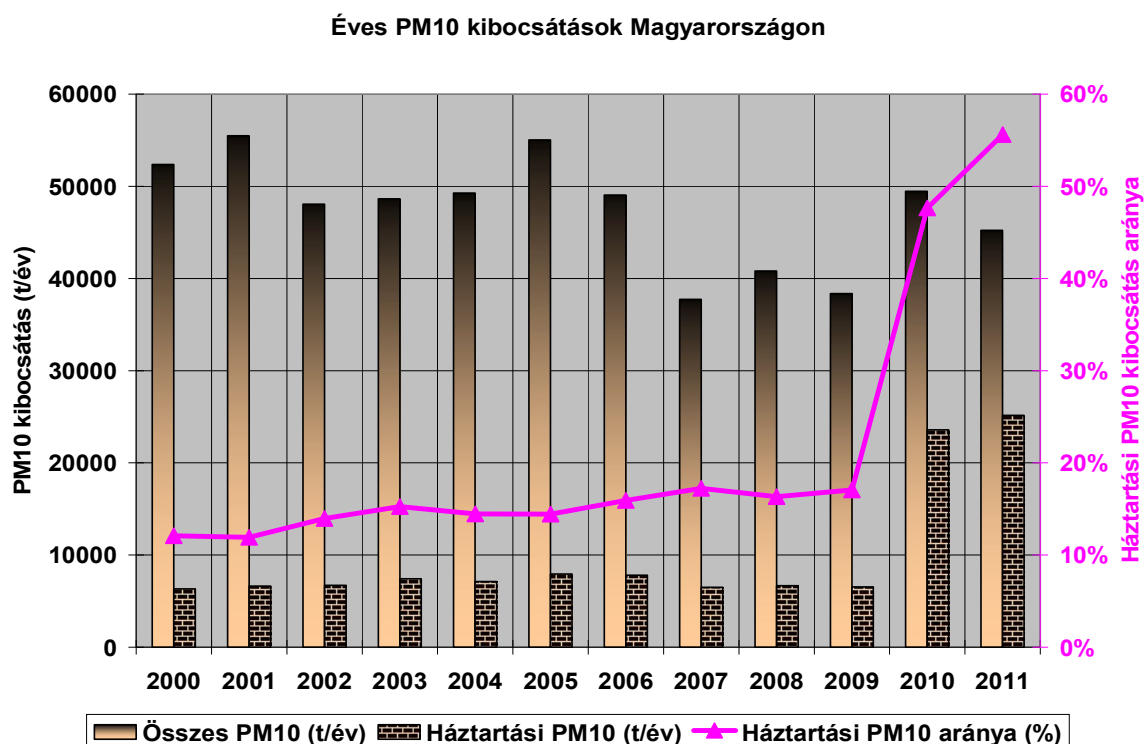
⁸ <http://statinfo.ksh.hu/Statinfo>

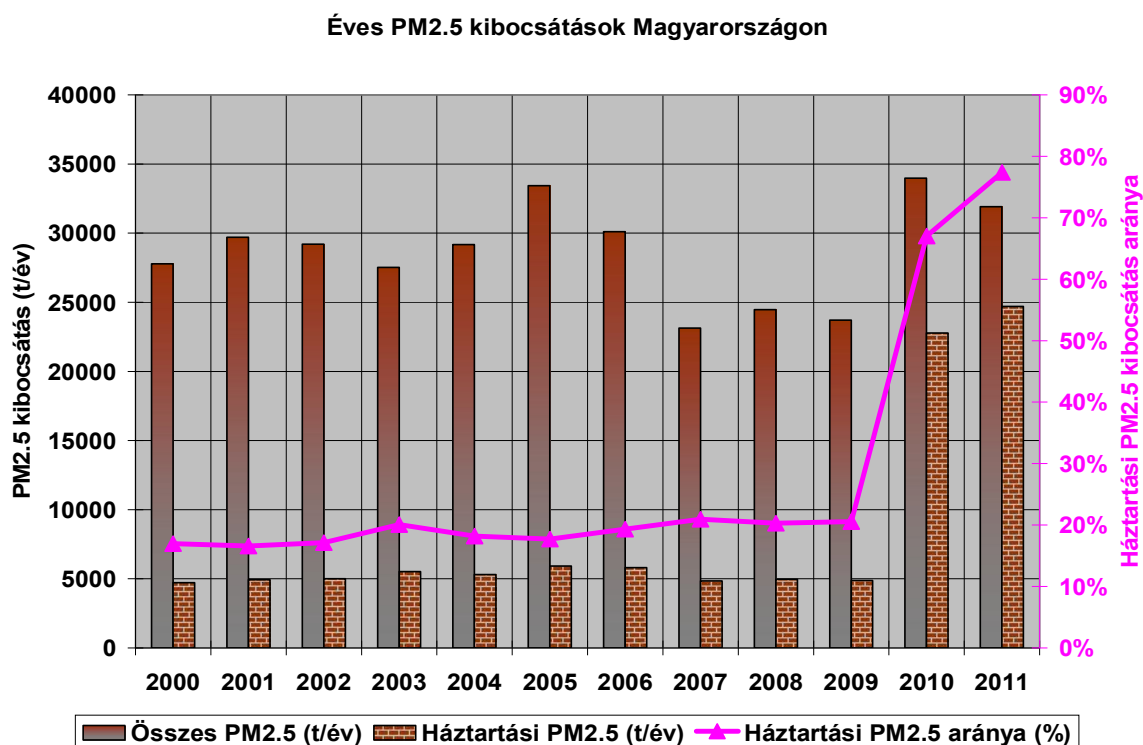
33. ábra *CO kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján*

34. ábra *NO_x kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján*

35. ábra *PM10 kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján*

36. ábra *PM2.5 kibocsátások Magyarországon a KSH adatai alapján*

Az ábrákból kitűnik, hogy míg az SO₂, CO, PM10 és PM2.5 háztartási kibocsátási aránya 2009-től erőteljes növekedést mutat, addig az NO_x kis mértékben csökken, ui. a szilárd tüzelés arányának növekedésével a tüzelőberendezésekben az égési hőmérséklet csökken, ami nem kedvez az ún. termikus NO_x képződésnek, de a PM10 és PM2.5 aeroszol frakcióknak igen.

A fenti energiahordozó eloszlást és fajlagos kibocsátásokat figyelembe véve a KÖTI-KTVF területén lévő települések háztartási eredetű kibocsátásait az alábbiak szerint becsültük (17. táblázat).

18. táblázat Háztartási eredetű és telephelyi kibocsátások összehasonlítása

Település	Éves földgáz felhasználás	Éves olaj felhasználás	Éves szén- felhasználás	Éves biomassza (tűzifa) felhasználás	SO ₂	CO	NO _x	Szilárd
	m ³ /év	liter/év	kg/év	kg/év	tonna/év			
Abádszalók	1 343 376	59 499	127 448	920 457	2.589	5.705	5.920	11.825
Abony	5 853 264	208 098	445 747	3 219 281	9.149	20.323	23.014	41.357
Alattyán	627 456	24 675	52 854	381 724	1.079	2.388	2.596	4.904
Albertirsa	4 518 786	160 654	344 121	2 485 321	7.063	15.690	17.767	31.928
Átány	308 424	10 677	22 869	165 168	0.470	1.045	1.197	2.122
Berekfürdő	662 112	21 639	46 351	334 756	0.956	2.130	2.500	4.301
Besenyszög	1 005 936	35 476	75 989	548 812	1.560	3.467	3.939	7.050
Cegléd	15 356 544	545 964	1 169 455	8 446 061	24.002	53.319	60.379	108.505
Ceglédbercel	1 749 360	62 194	133 220	962 144	2.734	6.074	6.878	12.360
Cibakháza	1 002 288	39 007	83 554	603 446	1.707	3.779	4.124	7.752
Csataszög	70 224	2 477	5 305	38 312	0.109	0.242	0.275	0.492
Csemő	712 746	25 340	54 278	392 009	1.114	2.475	2.802	5.036
Csépa	447 792	17 427	37 329	269 601	0.763	1.688	1.843	3.464
Cserkeszőlő	837 216	32 583	69 793	504 061	1.426	3.157	3.445	6.476
Dánszentmiklós	854 586	30 383	65 080	470 020	1.336	2.967	3.360	6.038
Doba	Nincs adat.							
Erdőtelek	912 492	31 588	67 661	488 661	1.391	3.093	3.541	6.278
Fegyvernek	1 854 096	61 746	132 259	955 207	2.724	6.068	7.063	12.271
Heves	2 961 552	102 520	219 597	1 585 982	4.513	10.037	11.494	20.375
Hevesvezekény	205 332	7 108	15 225	109 960	0.313	0.696	0.797	1.413
Hunyadfalva	43 776	1 544	3 307	23 883	0.068	0.151	0.171	0.307
Jánoshida	725 040	28 513	61 074	441 091	1.247	2.760	2.999	5.667
Jászsós-szentgyörgy	1 085 280	42 679	91 419	660 250	1.867	4.131	4.490	8.482
Jászapáti	2 660 304	104 618	224 092	1 618 444	4.577	10.127	11.005	20.792
Jászberény	9 331 584	312 345	669 044	4 831 982	13.775	30.679	35.635	62.076
Jászboldogháza	583 680	19 537	41 848	302 235	0.862	1.919	2.229	3.883
Jászfelső-szentgyörgy	493 392	16 515	35 375	255 483	0.728	1.622	1.884	3.282
Jászfényszaru	1 904 256	63 739	136 529	986 042	2.811	6.260	7.272	12.667
Jászivány	134 976	5 308	11 370	82 115	0.232	0.514	0.558	1.055
Jászkákóhalma	839 040	28 084	60 156	434 463	1.239	2.758	3.204	5.581
Jászkarajenő	939 690	33 408	71 561	516 827	1.469	3.263	3.695	6.640
Jáskisér	1 111 728	43 719	93 647	676 340	1.913	4.232	4.599	8.689
Jászladány	1 239 408	48 741	104 402	754 016	2.132	4.718	5.127	9.687
Jászszentandrás	844 512	33 211	71 138	513 774	1.453	3.215	3.494	6.600
Jásztelek	372 096	12 455	26 678	192 675	0.549	1.223	1.421	2.475
Karcag	6 032 880	197 166	422 329	3 050 150	8.707	19.411	22.779	39.185
Kenderes	1 336 080	43 666	93 532	675 506	1.928	4.299	5.045	8.678
Kengyel	1 000 464	33 318	71 367	515 427	1.470	3.274	3.811	6.622
Kétpó	149 568	5 019	10 751	77 645	0.221	0.493	0.572	0.997
Kisköre	896 304	31 027	66 460	479 992	1.366	3.038	3.479	6.166
Kisújszállás	3 525 792	115 229	246 821	1 782 597	5.089	11.344	13.313	22.901
Kocsér	591 000	23 594	50 539	365 001	1.031	2.281	2.464	4.689
Kömlő	408 108	14 127	30 261	218 552	0.622	1.383	1.584	2.808
Köröstetlen	274 224	9 749	20 883	150 823	0.429	0.952	1.078	1.938
Kötelek	461 472	16 275	34 860	251 767	0.716	1.591	1.807	3.234

	Éves földgáz felhasználás	Éves olaj felhasználás	Éves szén- felhasználás	Éves biomassza (tűzifa) felhasználás	SO ₂	CO	NO _x	Szilárd
Kuncsorba	157 776	5 254	11 255	81 284	0.232	0.516	0.601	1.044
Kunhegyes	2 235 312	99 004	212 067	1 531 596	4.309	9.493	9.850	19.676
Kunmadaras	1 353 408	44 232	94 745	684 267	1.953	4.355	5.110	8.791
Kunszentmárton	2 799 840	108 965	233 404	1 685 695	4.769	10.557	11.520	21.656
Martfű	2 478 816	87 419	187 252	1 352 377	3.845	8.544	9.708	17.374
Mesterszállás	258 096	8 661	18 552	133 985	0.382	0.850	0.987	1.721
Mezőhek	93 024	3 122	6 687	48 292	0.138	0.307	0.356	0.620
Mezőtúr	5 803 968	194 765	417 187	3 013 016	8.588	19.125	22.191	38.708
Mikebuda	70 224	2 497	5 348	38 623	0.110	0.244	0.276	0.496
Nagyiván	290 928	10 205	21 860	157 876	0.449	0.998	1.136	2.028
Nagykőrös	6 681 312	266 734	571 344	4 126 376	11.661	25.787	27.856	53.011
Nagykőrű	428 640	15 117	32 380	233 855	0.665	1.477	1.679	3.004
Nagyrév	203 376	7 915	16 954	122 446	0.346	0.767	0.837	1.573
Nyársapát	335 688	13 401	28 706	207 321	0.586	1.296	1.400	2.663
Öcsöd	940 272	36 594	78 384	566 108	1.602	3.545	3.869	7.273
Örményes	300 048	9 992	21 404	154 581	0.441	0.982	1.143	1.986
Pély	317 796	11 001	23 564	170 187	0.484	1.077	1.233	2.186
Pilis	3 925 422	123 533	264 607	1 911 052	5.467	12.209	14.563	24.551
Pusztamonostor	536 256	17 949	38 448	277 678	0.792	1.763	2.048	3.567
Rákóczi falva	1 799 376	63 458	135 927	981 693	2.791	6.202	7.047	12.612
Rákócziújfalú	524 400	18 494	39 614	286 099	0.813	1.807	2.054	3.675
Sarud	Nincs adat.							
Szajol	1 318 752	46 508	99 620	719 477	2.045	4.545	5.165	9.243
Szászberek	335 616	11 836	25 353	183 103	0.521	1.157	1.314	2.352
Szelevény	290 928	11 322	24 253	175 159	0.496	1.097	1.197	2.250
Szolnok	22 097 760	645 963	1 383 653	9 993 053	28.713	64.342	79.295	128.379
Tápiósztőlő	1 036 614	36 854	78 942	570 135	1.620	3.599	4.076	7.324
Tarnaszentmiklós	213 000	7 373	15 794	114 067	0.325	0.722	0.827	1.465
Tenk	335 688	11 620	24 891	179 769	0.512	1.138	1.303	2.309
Tiszabő	Nincs adat.							
Tiszabura	296 400	13 128	28 120	203 088	0.571	1.259	1.306	2.609
Tiszaderzs	342 000	11 997	25 697	185 591	0.528	1.173	1.336	2.384
Tiszaföldvár	3 360 720	130 794	280 161	2 023 383	5.725	12.672	13.828	25.994
Tiszafüred	4 082 112	143 194	306 722	2 215 216	6.300	14.002	15.945	28.458
Tiszagyenda	237 120	10 502	22 496	162 470	0.457	1.007	1.045	2.087
Tiszaigar	228 000	7 998	17 131	123 727	0.352	0.782	0.891	1.590
Tiszainoka	110 352	4 295	9 199	66 439	0.188	0.416	0.454	0.854
Tiszajenő	419 520	14 795	31 691	228 879	0.651	1.446	1.643	2.940
Tizsakürt	352 032	13 701	29 347	211 947	0.600	1.327	1.448	2.723
Tiszanána	679 044	23 506	50 351	363 644	1.035	2.301	2.635	4.672
Tiszaörs	362 064	12 701	27 205	196 479	0.559	1.242	1.414	2.524
Tiszapüspöki	592 800	19 742	42 287	305 403	0.871	1.940	2.258	3.923
Tiszaroff	466 032	20 641	44 213	319 317	0.898	1.979	2.054	4.102
Tiszasas	337 440	13 133	28 130	203 162	0.575	1.272	1.388	2.610
Tiszasüly	342 000	12 061	25 835	186 586	0.530	1.179	1.339	2.397
Tiszaszentimre	634 752	22 266	47 694	344 457	0.980	2.177	2.479	4.425
Tiszasztőlő	449 616	15 772	33 783	243 991	0.694	1.542	1.756	3.134
Tiszatényő	460 560	15 338	32 853	237 275	0.677	1.507	1.755	3.048
Tiszaug	212 496	7 565	16 204	117 030	0.333	0.739	0.836	1.503
Tiszavárkony	418 608	14 763	31 622	228 382	0.649	1.443	1.639	2.934
Tomajmonostora	177 840	7 877	16 872	121 853	0.343	0.755	0.784	1.565

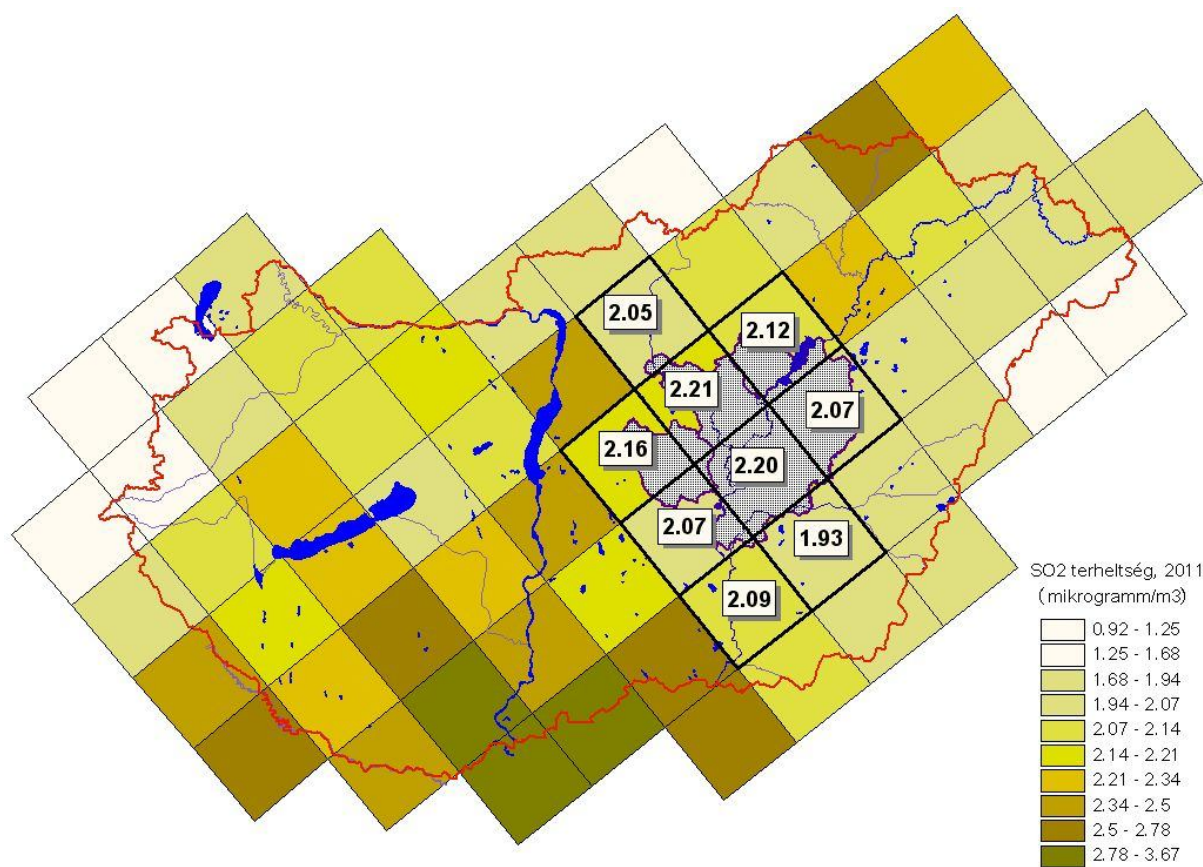
	Éves földgáz felhasználás	Éves olaj felhasználás	Éves szén- felhasználás	Éves biomassza (tűzifa) felhasználás	SO ₂	CO	NO _x	Szilárd
Tószeg	1 441 872	50 850	108 920	786 648	2.236	4.970	5.647	10.106
Törökszentmiklós	6 689 520	222 777	477 188	3 446 357	9.828	21.892	25.484	44.275
Törtel	1 176 090	41 813	89 563	646 847	1.838	4.083	4.624	8.310
Túrkeve	2 831 760	95 026	203 546	1 470 052	4.190	9.331	10.827	18.885
Újszász	1 993 632	70 309	150 601	1 087 674	3.092	6.872	7.808	13.973
Újszilvás	925 506	32 904	70 481	509 026	1.447	3.213	3.639	6.539
Vezseny	222 528	7 848	16 810	121 405	0.345	0.767	0.871	1.560
Zagyvarékas	1 194 720	42 134	90 250	651 808	1.853	4.118	4.679	8.374
ÖSSZESEN	166 467 708	5 781 860	12 384 743	89 445 369	254	566	647	1 149
A KÖTI-KTVF TERÜLETÉN LÉVŐ TELEPHELYEK KIBOCSÁTÁSAI ÖSSZESEN					242	389	383	963
A HÁZTARTÁSI EREDETŰ KIBOCSÁTÁSOK ARÁNYA AZ ÖSSZES KIBOCSÁTÁSHOZ					51.2%	59.3%	62.8%	54.4%
A TELEPHELYEK KIBOCSÁTÁSAINAK ARÁNYA AZ ÖSSZES KIBOCSÁTÁSHOZ					48.8%	40.7%	37.2%	45.6%

Megállapíthatjuk tehát, hogy a Felügyelőség területének levegőminőségét jelentős mértékben a háztartások kibocsátásai határozzák meg.

2009 óta növekszik a PM10 és a PM2.5 kibocsátások háztartási eredetének aránya.

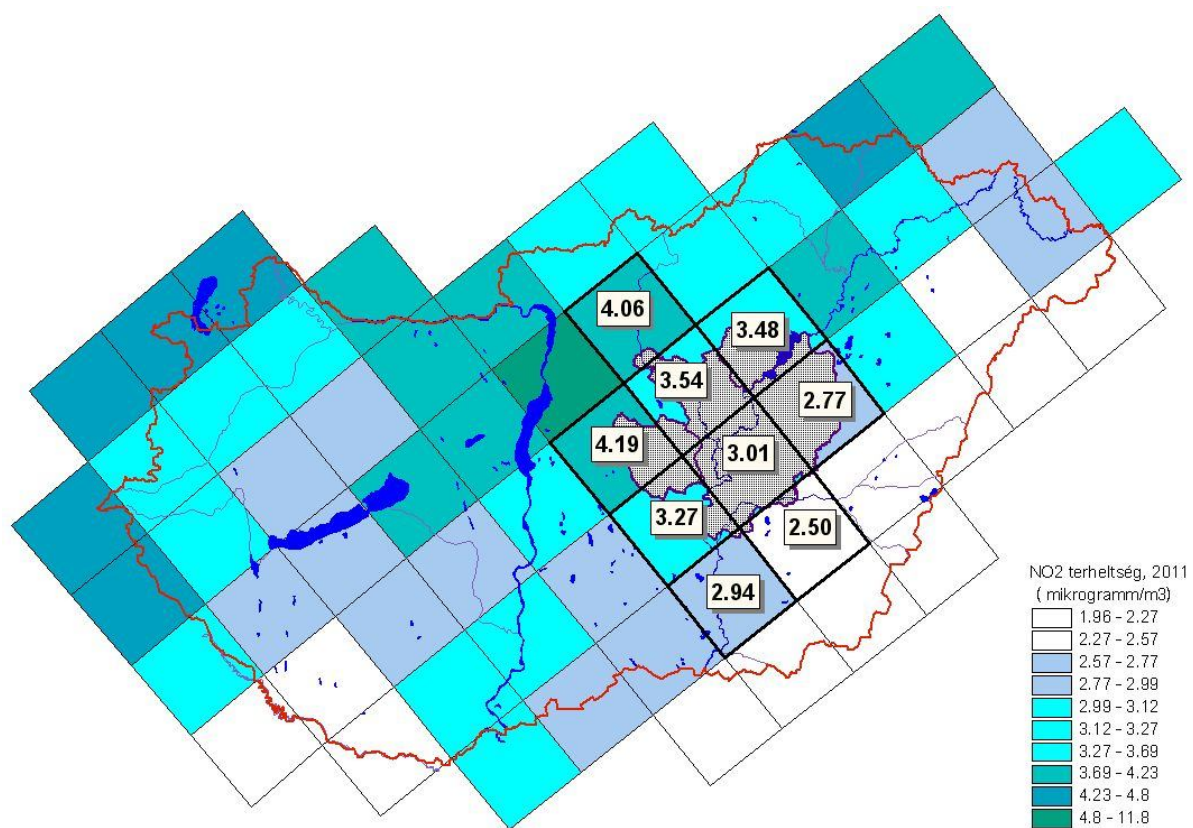
A környezeti levegő terheltsége a KÖTI-KTVF területén

A fentiekben tárgyalt EMEP modellekkel⁹ becsült kén-dioxid, nitrogén-dioxid és a különféle részecske frakciók terheltségét mutatják be a 37-42. ábrák.

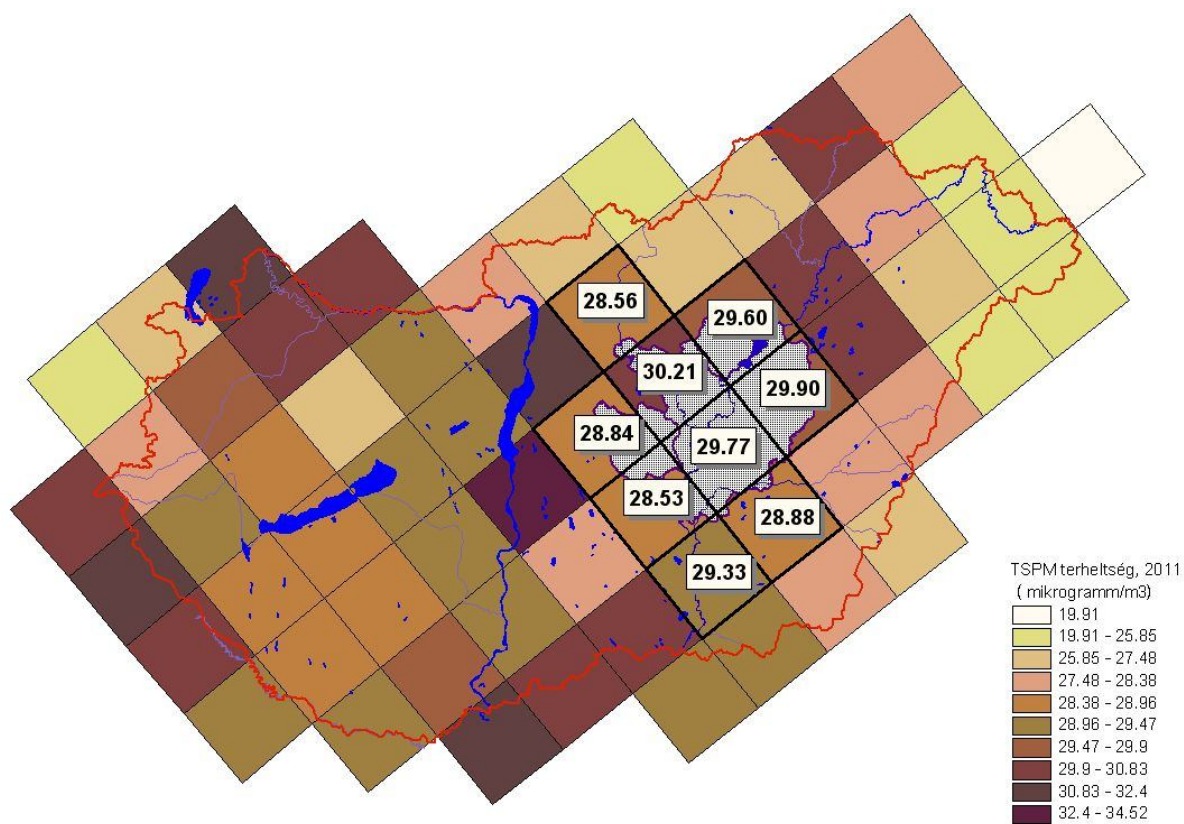

37. ábra Kén-dioxid (SO₂) terheltség (µg/m³), 2011

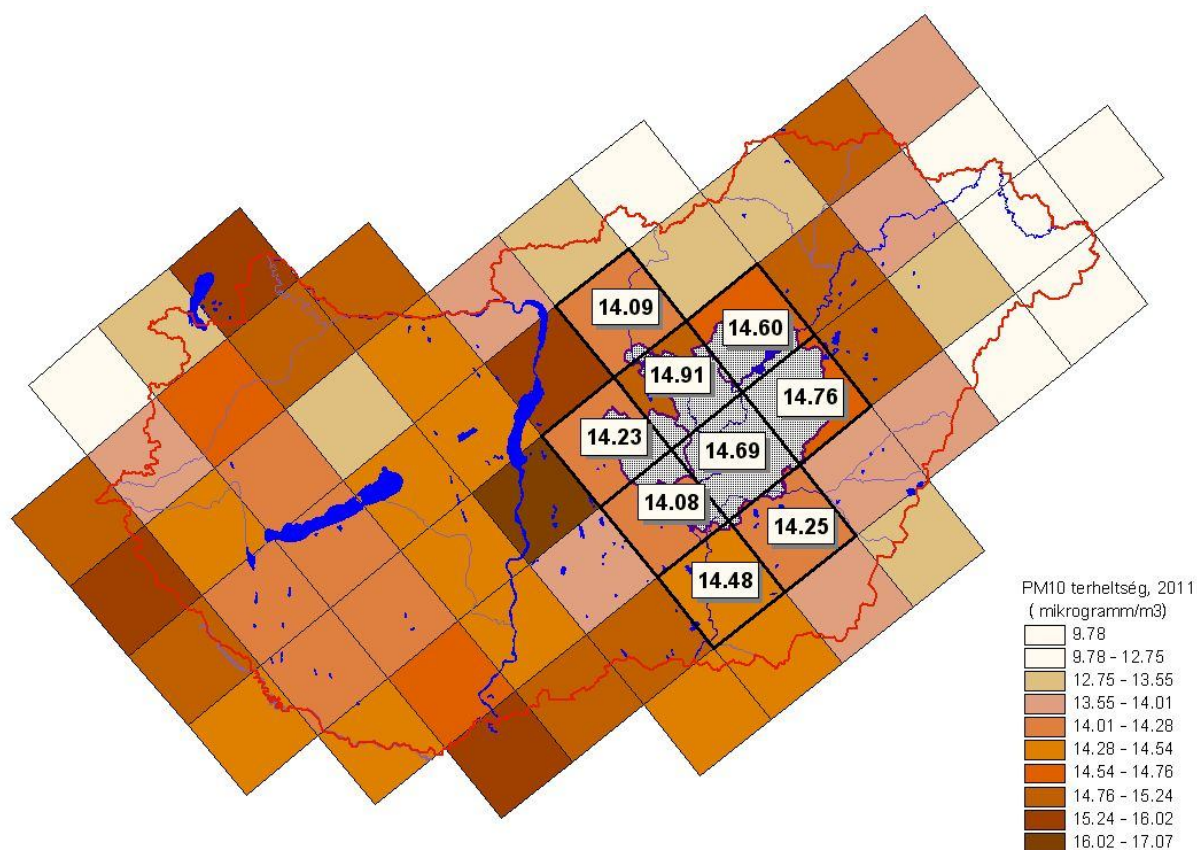
⁹ http://webdab.emep.int/Unified_Model_Results/

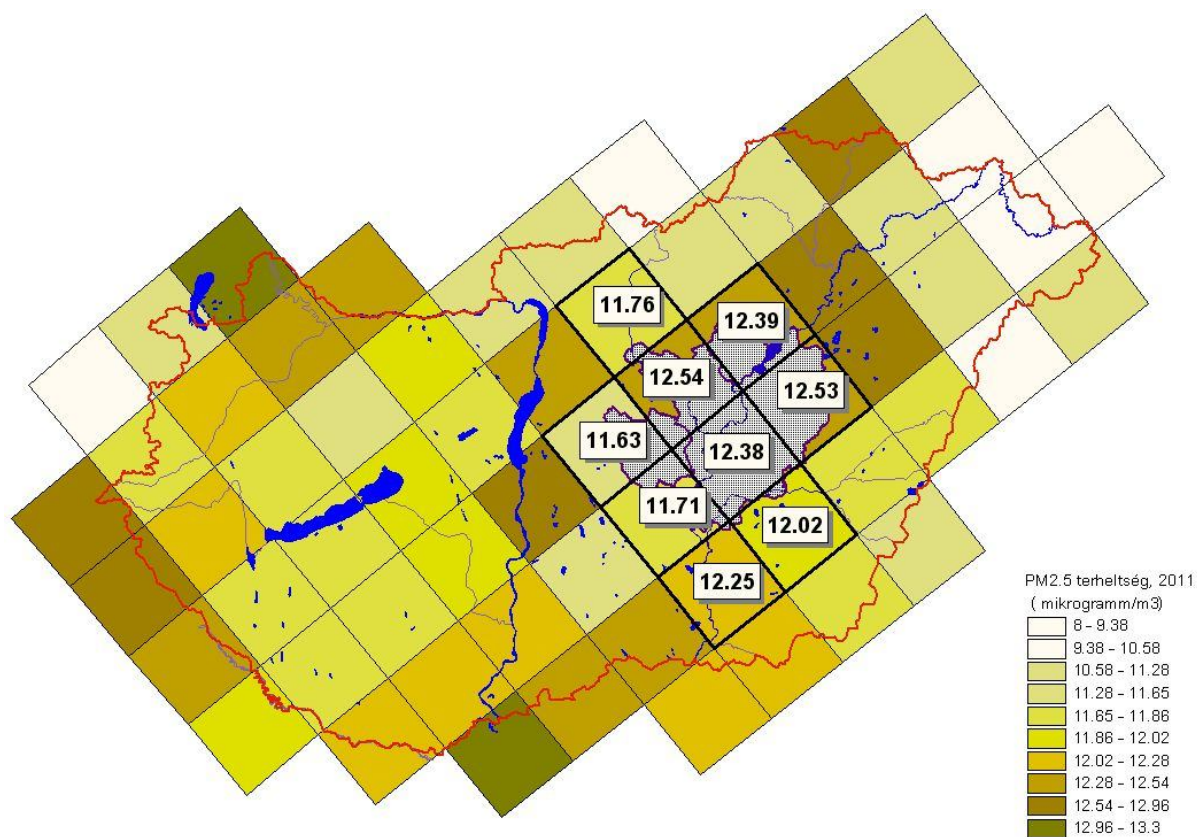
38. ábra Nitrogén-dioxid (NO₂) terheltség (µg/m³), 2011

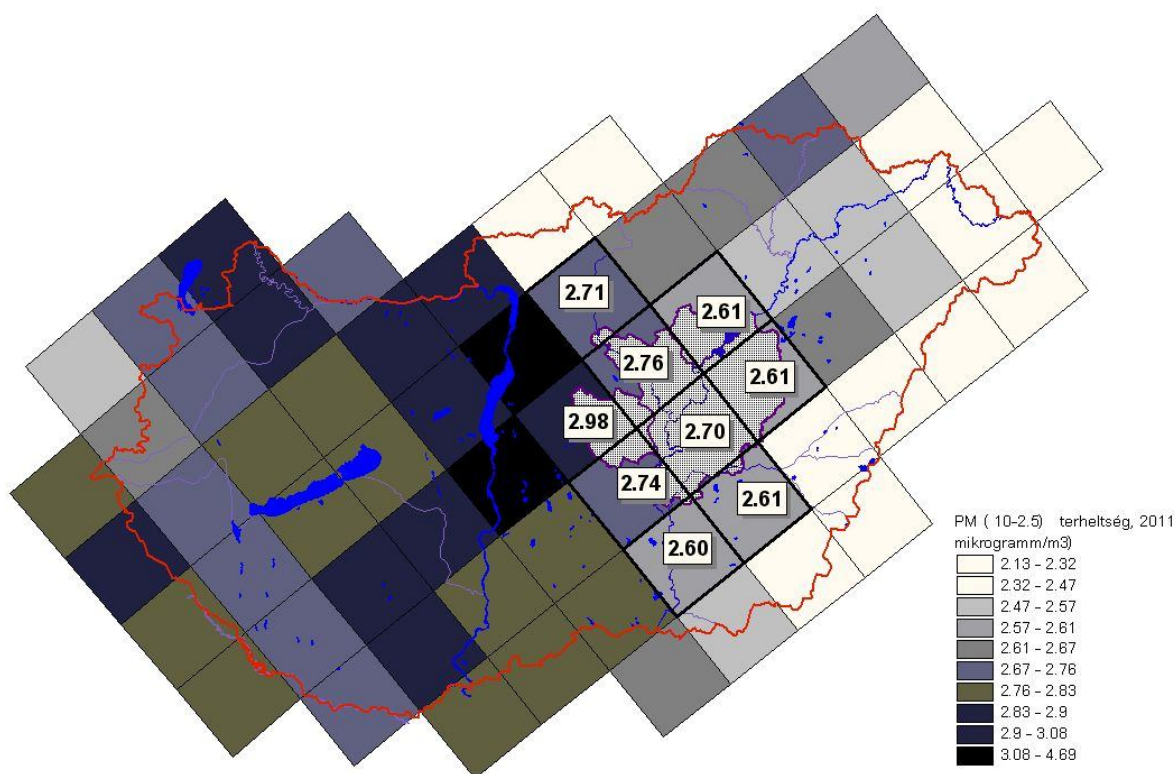
39. ábra Összes részecske TSPM (PM₁₀+PM_{2.5}+PM_{10-2.5}) terheltség (µg/m³), 2011

40. ábra *PM10 részecske terheltség ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), 2011*

41. ábra *PM2.5 részecske terheltség ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), 2011*

42. ábra *PM(10-2.5) részecske terheltség (µg/m³), 2011*

A Felügyelőség területét a légszennyezettség szempontjából a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete a „10. Az ország többi területe, kivéve az alább kijelölt városokat” kategóriába sorolja:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

Ez alól Szolnok város kivétel, aminek besorolása:

11. Kijelölt városok c. pontja az alábbiak szerint sorolja be:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
F	D	E	D	F	O-I	F	F	F	F	B

A fentiekben bemutatott kibocsátási és levegőterheltségi helyzet alapján célszerű lenne a Felügyelőség teljes területét (bele értve Szolnokot is) a 10. kategóriába sorolni. Ennek fenntarthatóságát a jelenleg hatályos jogszabályokat alkalmazva biztosítani lehet a fokozott felügyelési ellenőrzésekkel, hatósági ellenőrző vizsgálatokkal, a légszennyező telephelyekkel, önkormányzatokkal, az utak üzemeltetőivel, kezelőivel való szoros együttműködéssel.

Levegőterhelést mérő állomás a területünkön nagyon kevés településen üzemel. Úgy nevezett folyamatos monitor állomás található Szolnokon (Ady Endre út 9.), ahol 1996 óta folyamatosan méri és rögzíti a levegő SO₂, CO, NO_x (NO+NO₂), ózon, PM₁₀ részecske frakció, benzol, toluol, etil-benzol, xilol tartalmát, ill. a szélsébséget és szélirányt. Az eredményeket a „Szolnok város levegőkörnyezeti állapota” című fejezetben elemezzük.

Ún. manuális mérőállomások működnek/működtek az alábbi településeken¹⁰:

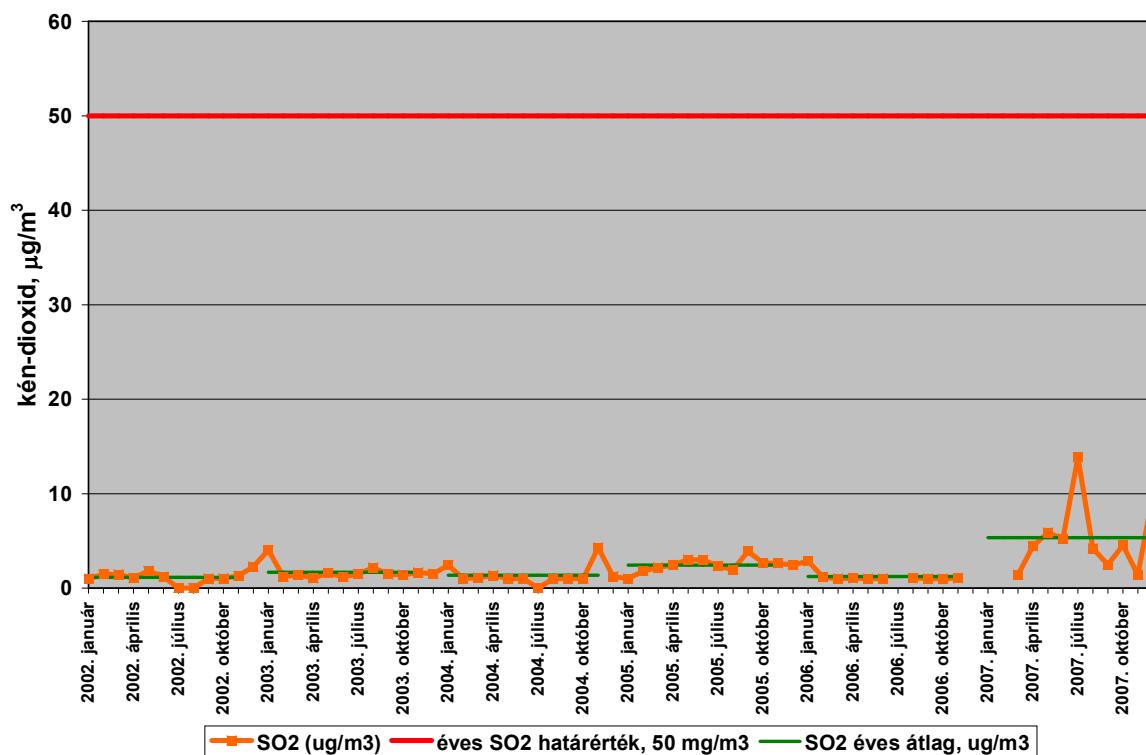
- Cegléd, 2002-2007: SO₂, NO₂, ülepedő por
  - Báthory utca
  - Széchenyi utca
  - Fűtőház utca
- Fegyvernek, 2002-2004: ülepedő por
  - Angolkert utca
- Jászberény, 1990-: SO₂, NO₂, ülepedő por
  - Szt. István tér 18.
  - Rákóczi u.53.
  - Lehel Vezér tér18.
- Kócsújfalu, 2002-2004: ülepedő por
  - Tisza-Víz Kft. Vízműtelep
- Nagyiván, 2002-2004: ülepedő por
  - Fő út 82.
- Szolnok, 1979-: SO₂, NO₂, ülepedő por
  - Ady E. u. 35.
  - Zagyva Cukrászda
  - Kossuth u. 11.
  - Gorkij u. 52.
  - Liget u. 6.
- Tiszaörs, 2002-2004: ülepedő por
  - Tisza-Víz Kft. Vízműtelep
- Tiszaörvény, 2002-2004: ülepedő por
  - Tiszai Kertsor 17.
- Tiszaszőlős, 2002-2004: ülepedő por
  - Fő u. 9.

E települések 2002-2012 közötti mérési eredményeit az alábbiakban foglaljuk össze.

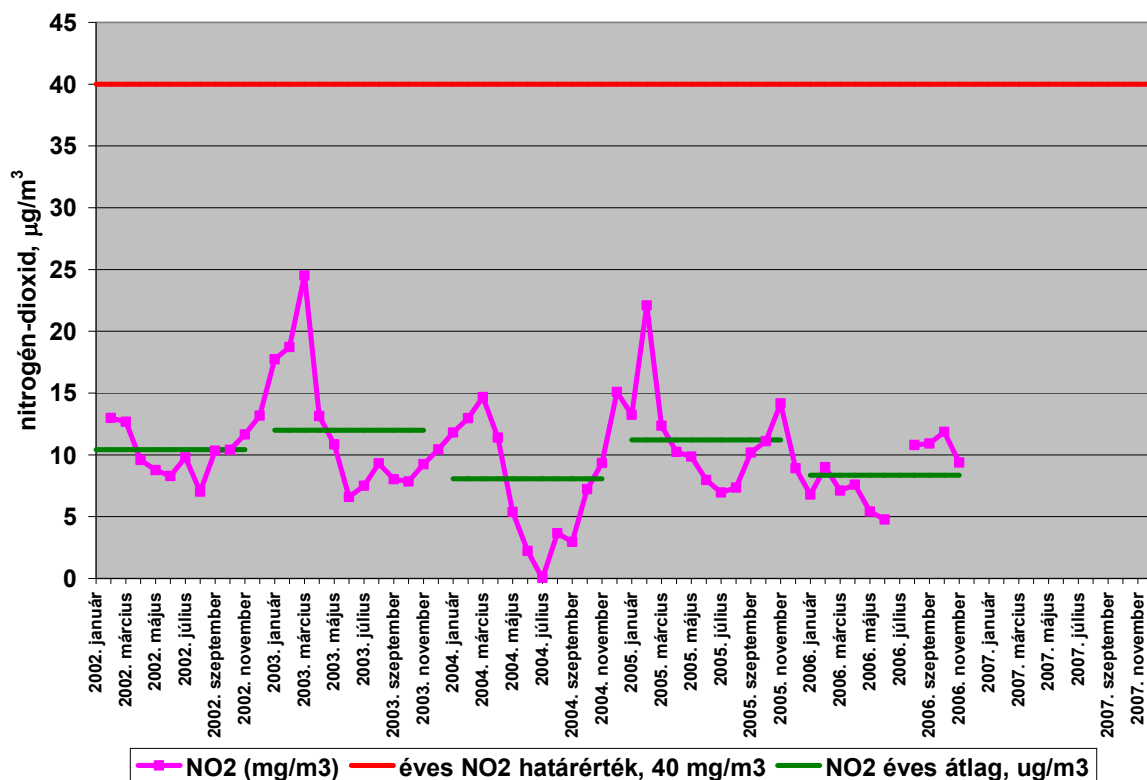
---

¹⁰ <http://www.kvvm.hu/olm/index.php>

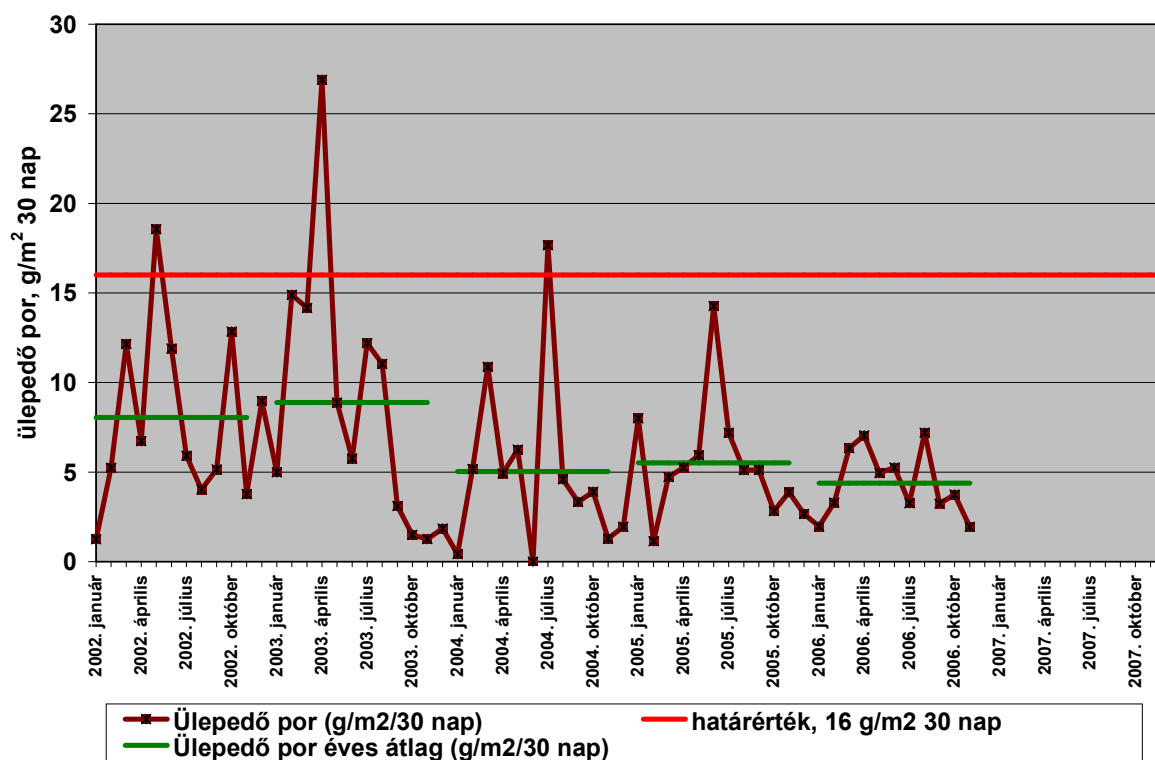
Cegléd (43-45. ábra):

43. ábra Cegléd kén-dioxid (SO_2) terheltsége ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), 2002-2007

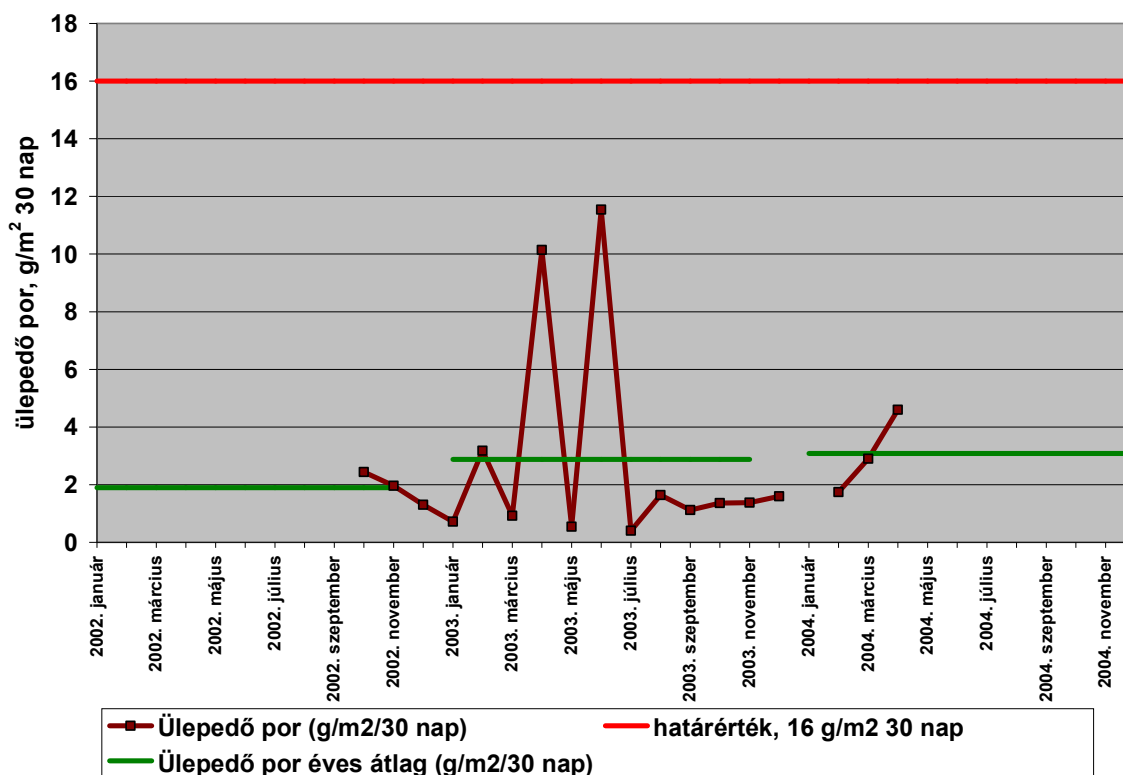

44. ábra Cegléd nitrogén-dioxid (NO_2) terheltsége ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), 2002-2007

45. ábra Cegléd ülepedő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2007

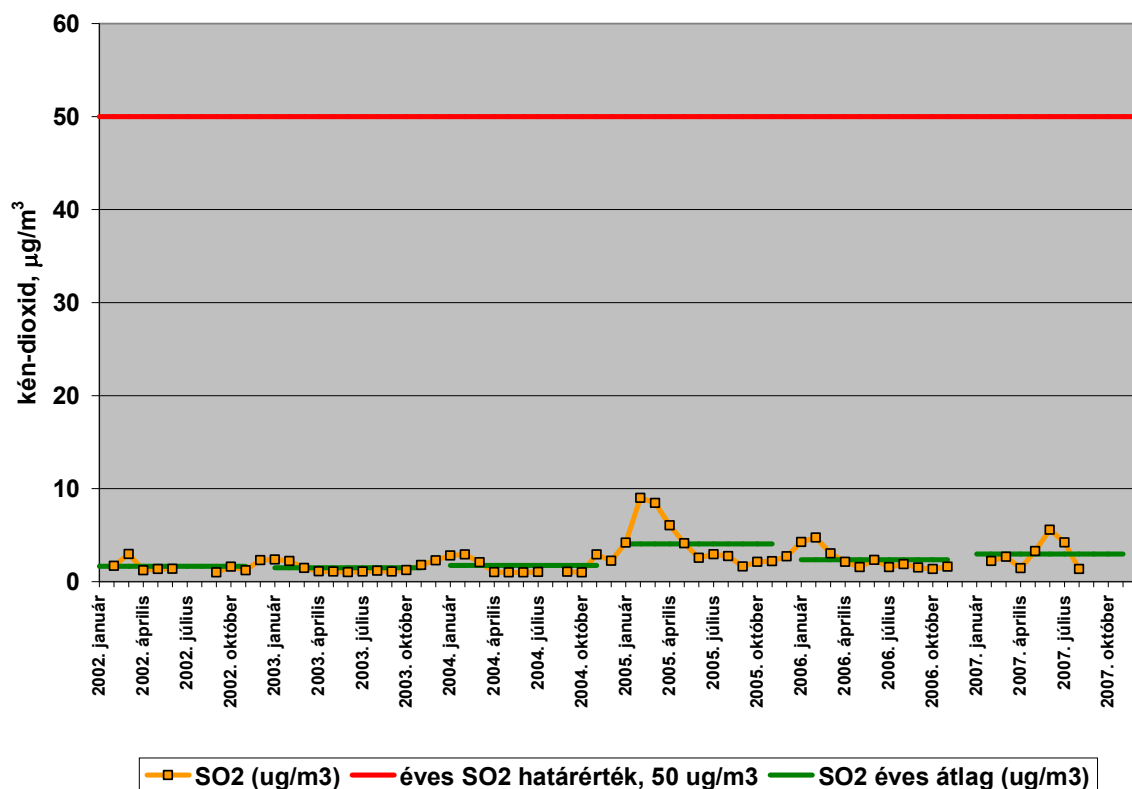
Fegyvernek (46. ábra):

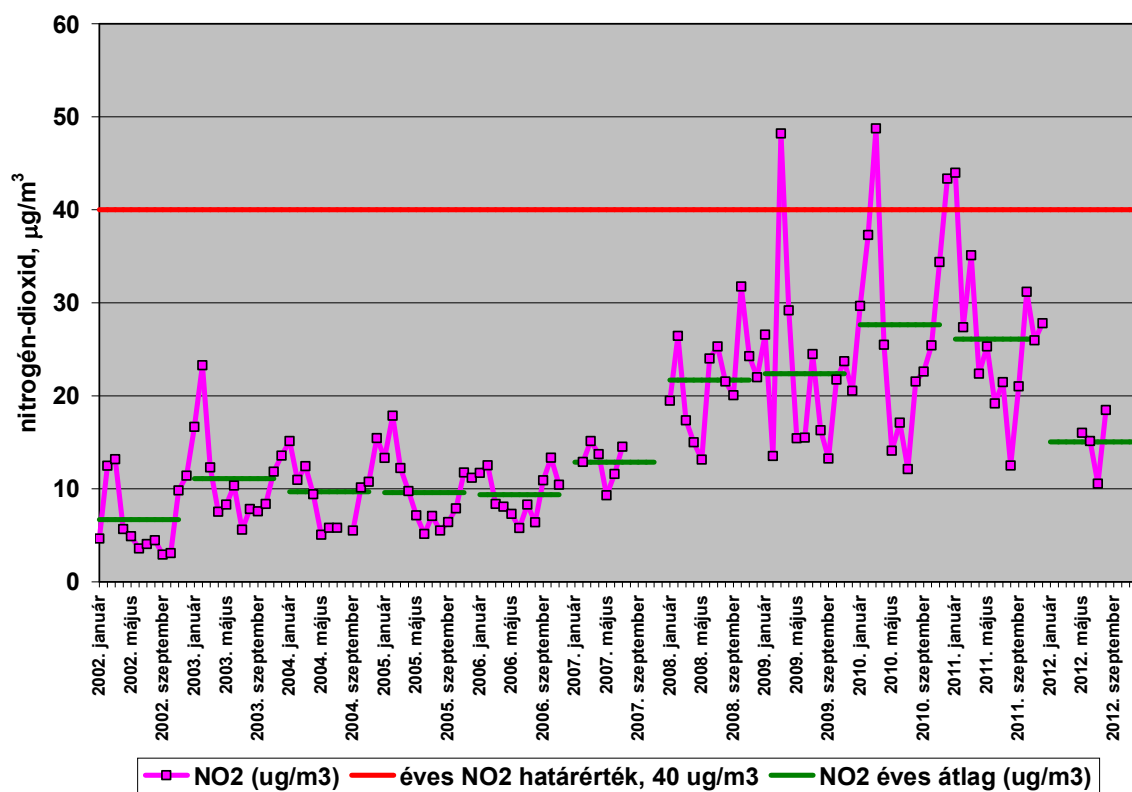
46. ábra Fegyvernek ülepedő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2004

A rövid ideig tartó vizsgálatok határérték alatti ülepedő por terheltségeket regisztráltak.

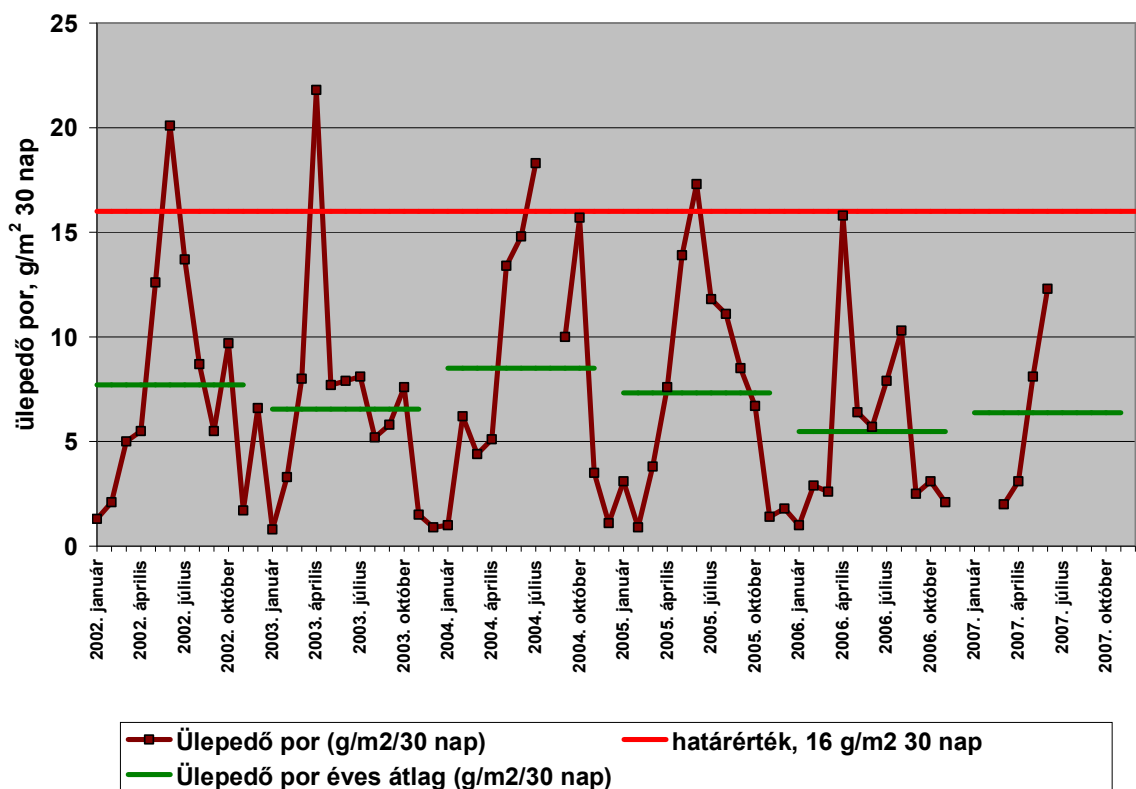
Jászberény (47-49. ábra)

47. ábra Jászberény kén-dioxid (SO_2) terheltsége ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), 2002-2012

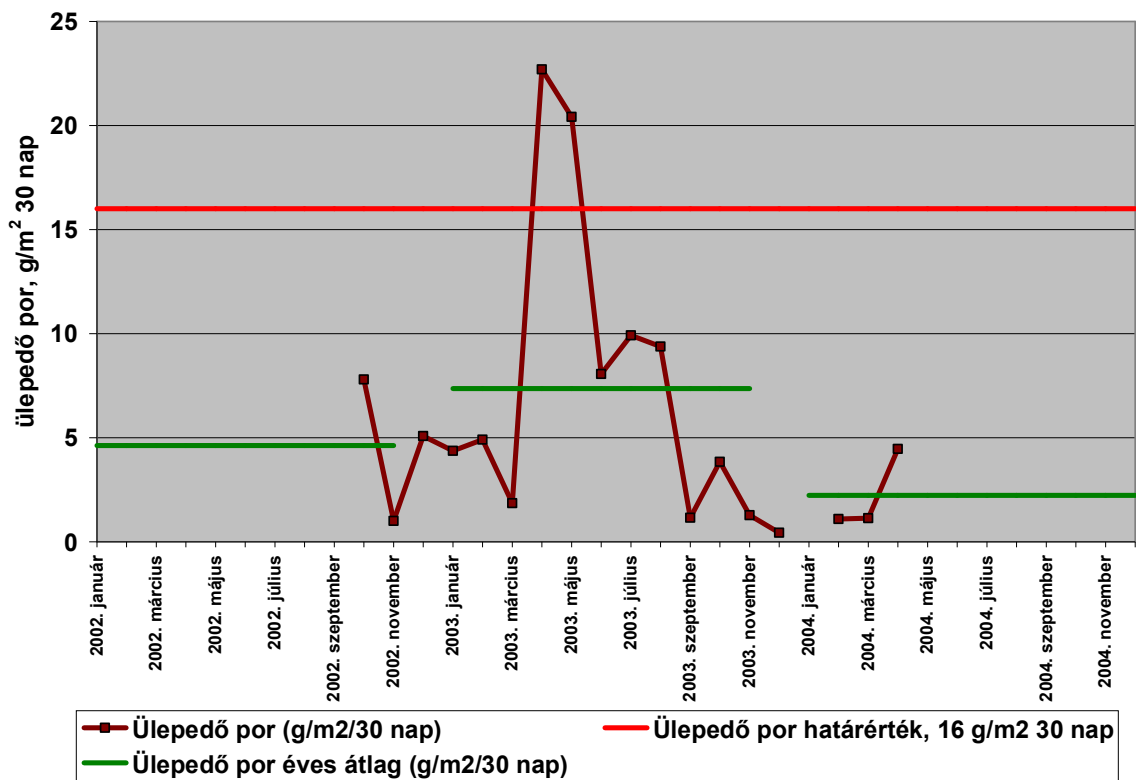

48. ábra Jászberény nitrogén-dioxid (NO_2) terheltsége ($\mu\text{g}/\text{m}^3$), 2002-2012

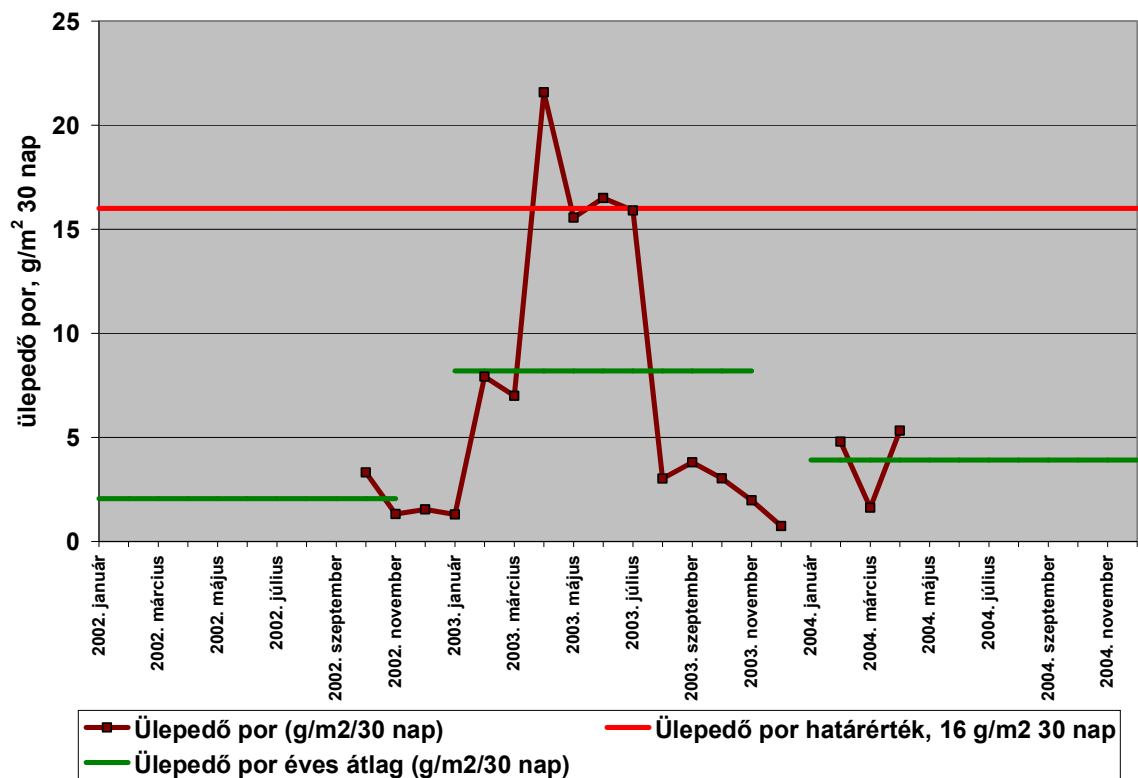
49. ábra Jászberény ülededő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2012

Kócsújfalu (50. ábra)

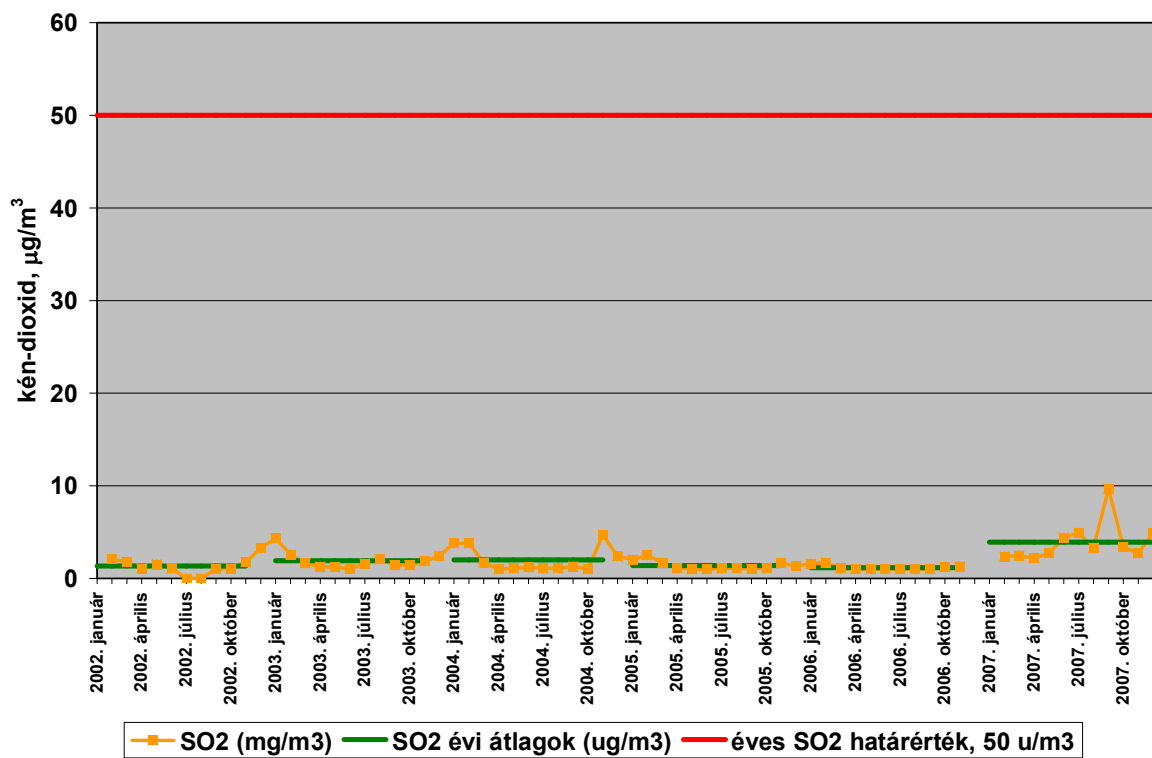
50. ábra Kócsújfalu ülededő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2004

Nagyiván (51. ábra)

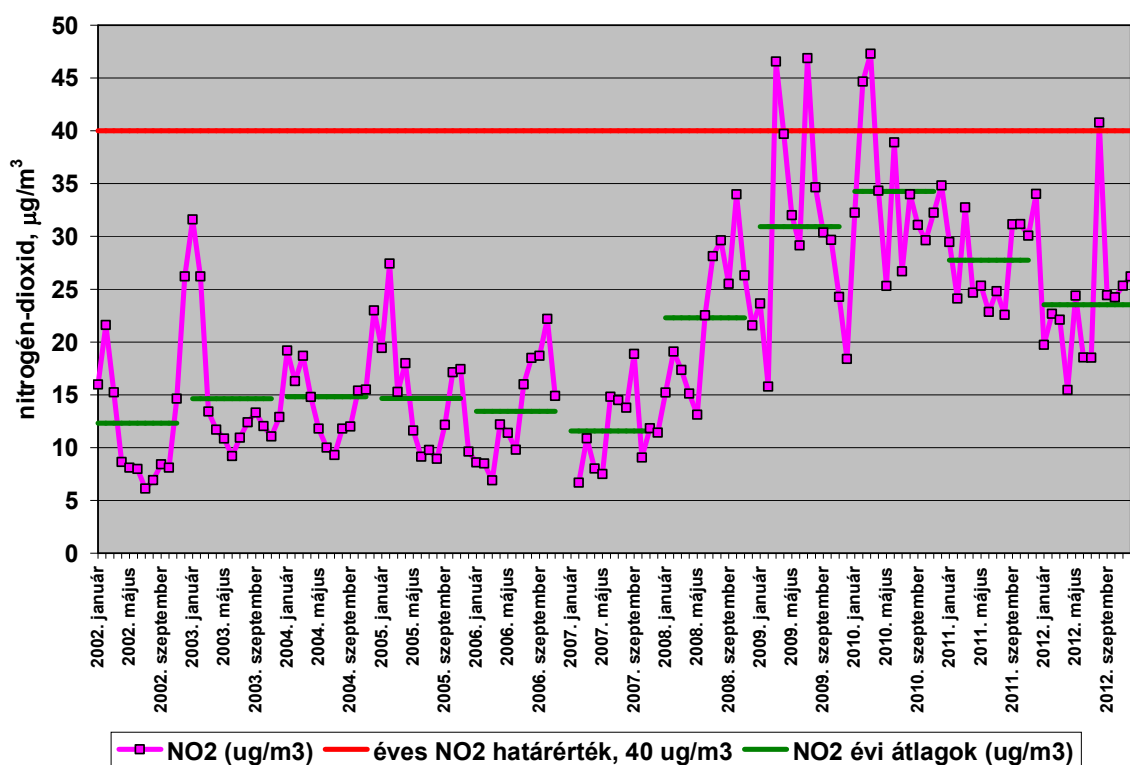
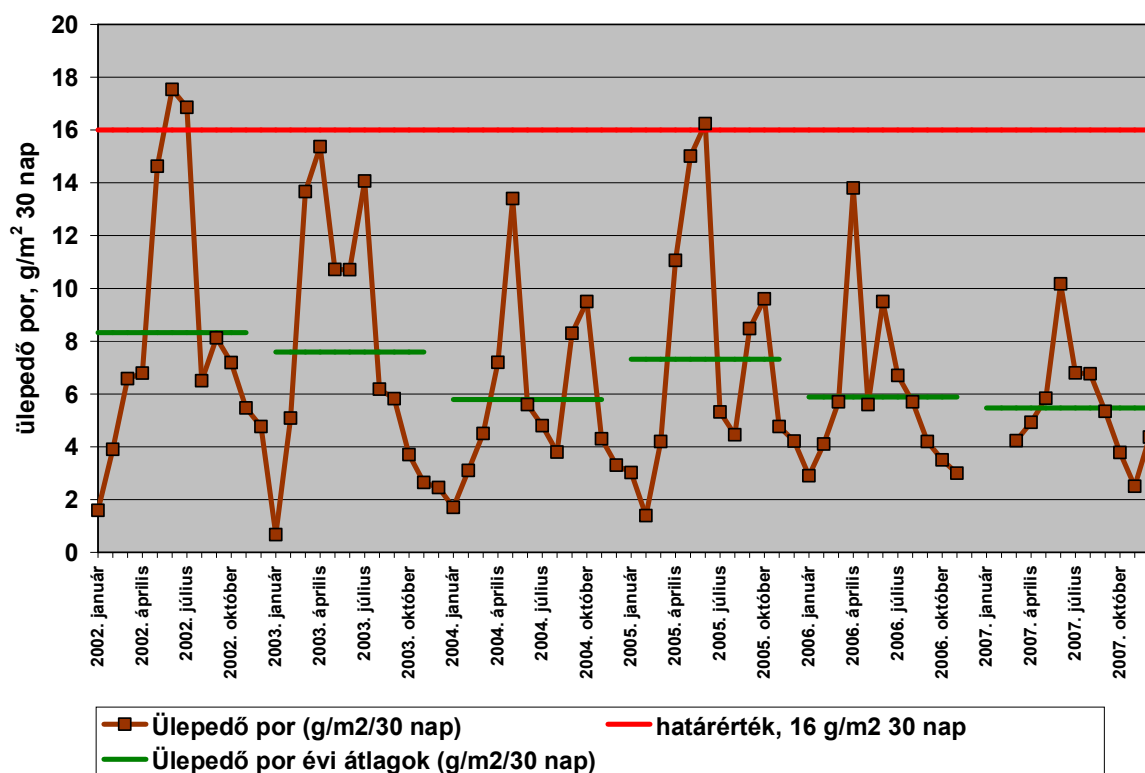

51. ábra Nagyiván üledő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2004

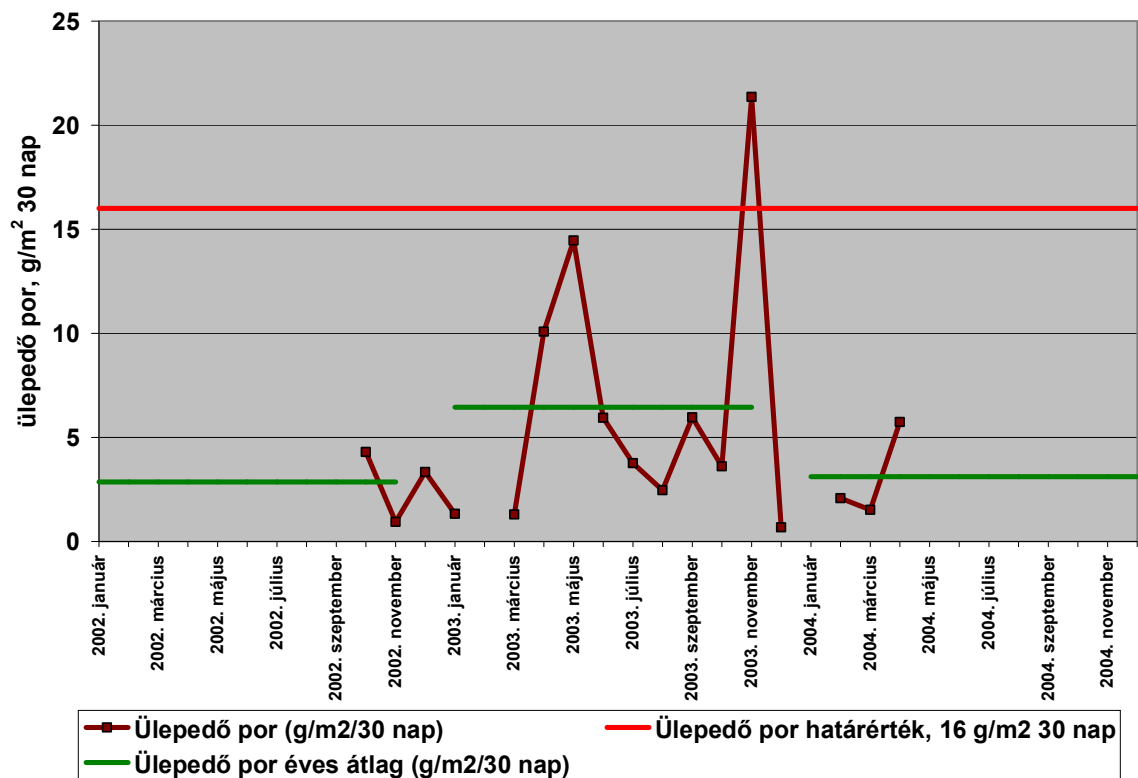
Szolnok (52-54. ábra)

52. ábra Szolnok kén-dioxid terheltsége (µg/m³), 2002-2007

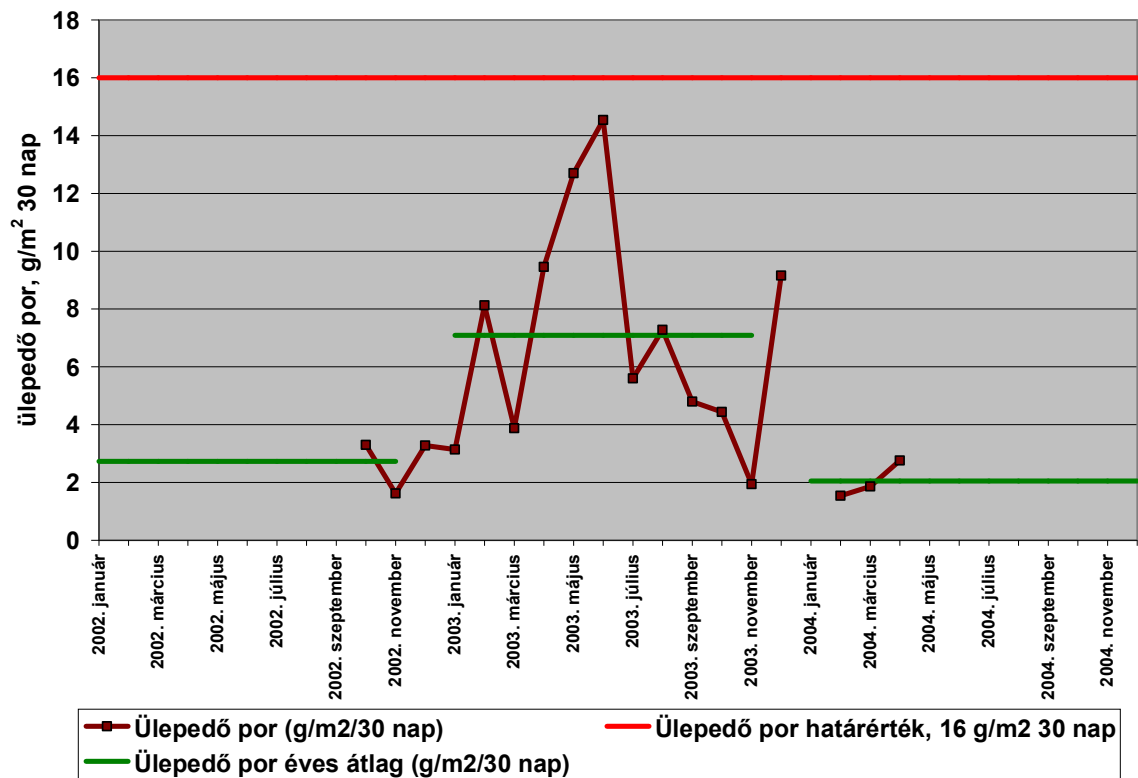

Tiszaörs (55. ábra)

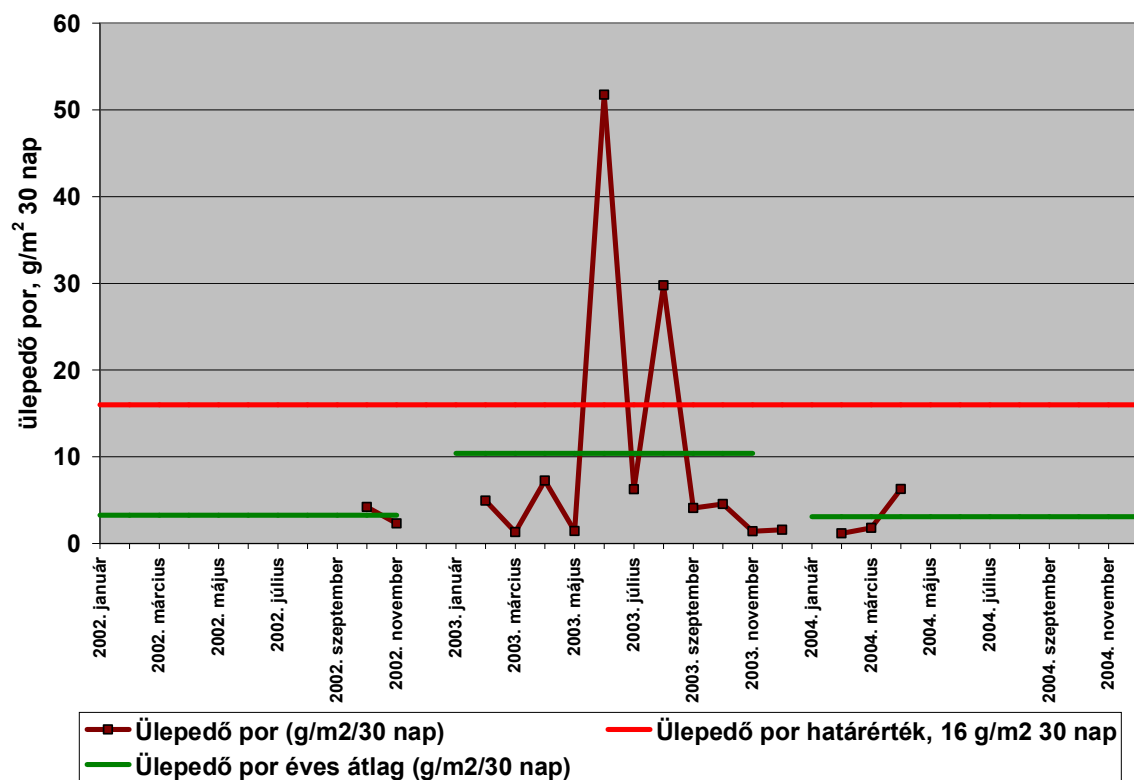
55. ábra Tiszaörs ülepedő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2004

Tiszaörvény (56. ábra)

56. ábra Tiszaörvény ülepedő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2004

Tiszaszőlős (57. ábra)

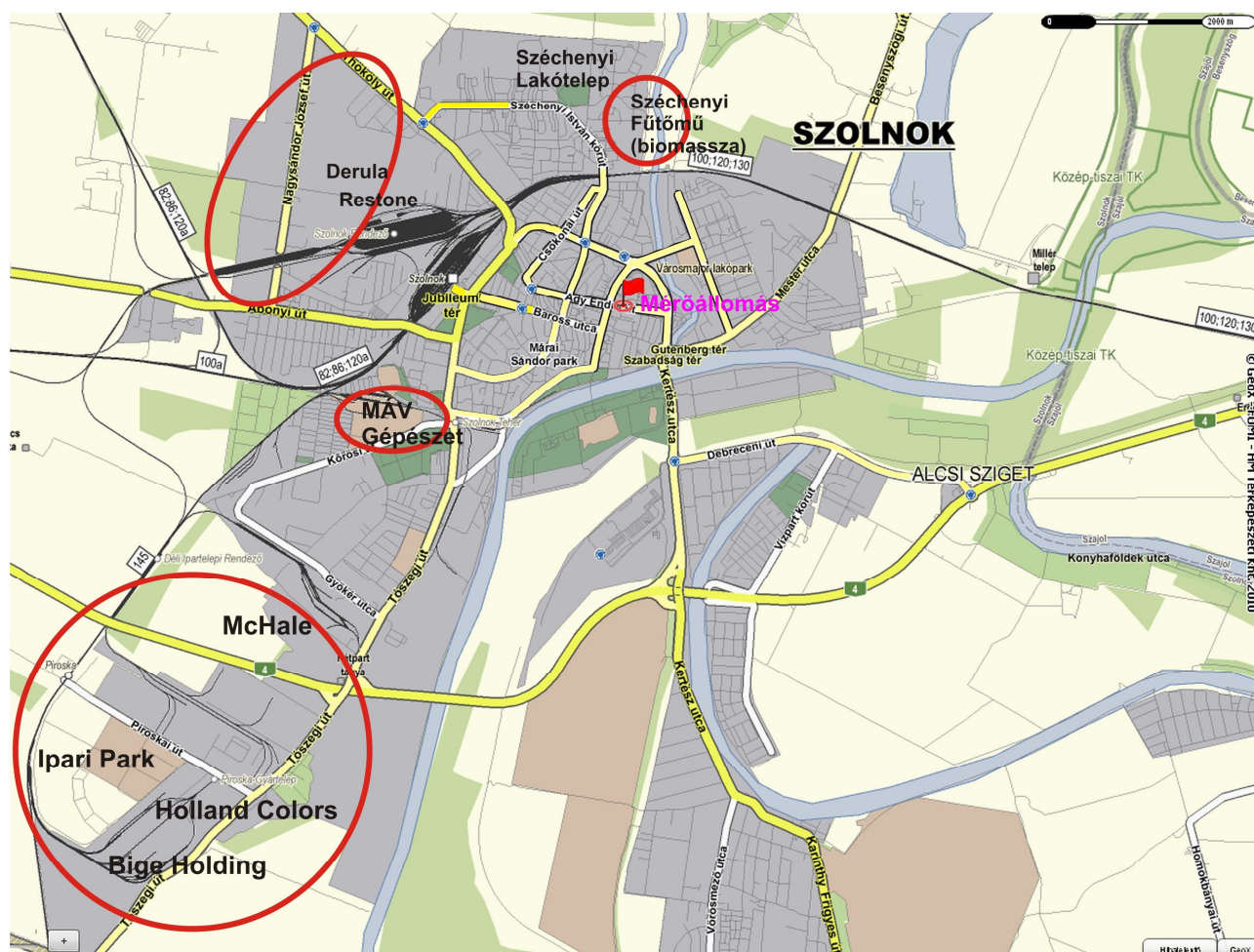
57. ábra Tiszaörvény ülepedő por terheltsége (g/m² 30 nap), 2002-2004

Szolnok város levegőkörnyezeti állapota

A KÖTI-KTVF2003 októberében el Szolnok város légszennyezettségének javítását szolgáló intézkedési programot készített. A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. melléklete szerint felügyelőségünkön Szolnok kivételével az összes település a 10. kategóriába van besorolva (az ország többi területe). Szolnok a 11. kijelölt városok közé tartozik. Az intézkedési program készítésére okot adott az akkor regisztrált, az évi megengedett gyakoriság fölötti PM10 részecske terheltség. Az utóbbi évek mérései alapján ez a besorolás okafogyottá vált, célszerű lenne Szolnok várost átsorolni a 11. zónából a 10. zónába.

A levegőterhelés helyei

A por- és egyéb szennyező anyag terhelés területeit, a fő útvonalakat mutatja be az **58. ábra**. A város levegőjének porterhelését elsősorban a közlekedési utak forgalma okozza. A városban pillanatnyilag egy ponton, az Ady E. u. 9. sz. alatti automata mérőállomáson végez folyamatos PM10 vizsgálatot az Észak-Magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség. Ez egy tipikus közlekedési monitor a város legforgalmasabb részén. A porterhelés elsősorban közlekedési eredetű. A kialakuló porszennyezésben szerepet játszhat az is, hogy a városi közlekedés a környező mezőgazdasági földekről a szél útján bekerülő port „veri fel”, ill. erre szuperponálódik a közlekedési és egyéb források szilárd anyag emissziója.

58. ábra Szolnok város főbb légszennyező területei

Általános jellemzők

Szolnok város területét légszennyezettség szempontjából a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002.(X. 7.) KvVM rendelet 1. sz. melléklete 11. Kijelölt városok c. pontja az alábbiak szerint sorolja be:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
F	D	E	D	F	O-I	F	F	F	F	B

A „10. Az ország többi területe, kivéve az alább kijelölt városokat” besorolás az alábbi szempontok alapján történik:

Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talajközeli ózon	PM ₁₀ Arzén (As)	PM ₁₀ Kadmium (Cd)	PM ₁₀ Nikkel (Ni)	PM ₁₀ Ólom (Pb)	PM ₁₀ benz(a)-pirén (BaP)
F	F	F	E	F	O-I	F	F	F	F	D

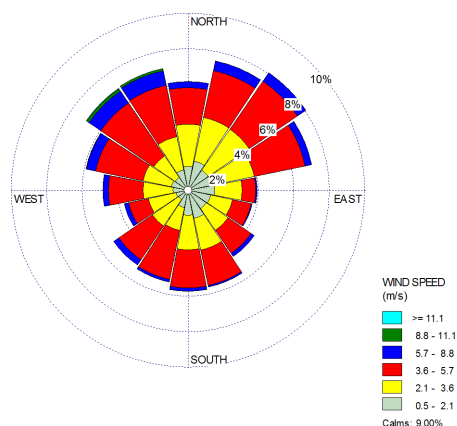
A 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 5. sz. melléklete meghatározása szerint a D besorolásba tartozik az a terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3–6. sorában szereplő anyagok esetében a célérték között van.

Az E besorolásba tartozik az a terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

	24 órás átlagérték PM ₁₀	Éves átlagérték PM ₁₀
Felső vizsgálati küszöbérték	a határérték 70%-a (35 µg/m ³ , bármely naptári évben legfeljebb harmincöttször léphető túl)	a határérték 70%-a (28 µg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	a határérték 50%-a (25 µg/m ³ , bármely naptári évben legfeljebb harmincöttször léphető túl)	a határérték 50%-a (20 µg/m ³)
D besorolás	35-50 µg/m³	28-40 µg/m³
E besorolás	25-35 µg/m³	20-28 µg/m³

A város levegőkörnyezeti jellegét elsősorban a környező mezőgazdasági területekről a szél útján bekerülő talajeredetű porok határozzák meg, amit erősít a városi közlekedés.

A belvárosban a szélirány eloszlását mutatja be az 59. ábra.

59. ábra Szélirány és szélsebesség eloszlás Szolnokon

A közlekedés meghatározó szerepét igazolják a legfrissebb járműszámlálási adatok [Az országos közutak 2012. évre vonatkozó keresztmetszeti forgalma az országos közúthálózat átlagos napi forgalma összesítő táblázatok (országos és kezelőnkénti bontás). Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság, 2013. június]:

Közút száma	Szelvény (km)	Utca	Forgalmi sávok száma	Összes forgalom (jármű/nap)
4	94+516	Abonyi úti Iskola	2x1	13201
4	101+413	4-es elkerülő MOL kút	2x1	15772
32	70+232	Nagysándor J. út – Rékasi útkereszteződés	2x1	9164
32	74+840	Mátyás Király út	2x2	7615
32	76+600	Baross út/Gólya	2x1	4851
3225	0+700	Nagykörű-Besenyszögi elágazás	2x1	11502
442	2+500	Szandaszőlős – elkerülő 4-es kereszteződés	2x1	15530
442	4+000	Szandaszőlős	2x1	9125
4625	0+800	József A. u. – Rózsa F. u. kereszteződés	2x2	15265
4625	2+600	Tószegi út – Gáz útkereszteződés	2x2	12731
4625	4+800	Tószegi út TVM kereszteződés	2x1	7452

Ez elsősorban a belvárost, ill. közvetlenül az utak mellett élőket érinti, mintegy 15-20000 embert.

Az érintett területek városias beépítettségűek, a védendő objektumok elsősorban lakóházak, bár az Abonyi úton iskola, a régi 4. sz. főút városi szakasza mentén számos intézmény található. Az Ady Endre úti mérőállomás mellett van a városi piac és egy lakótelep.

Felelős szervezet

Tekintettel arra, hogy a levegőterheltség a háztartásokból, a telephelyekről és a közlekedésből szinte azonos súllyal ered, a város levegőminőségének javításáért felelős szervezeteket nem lehet egyértelműen nevesíteni. A városi utakat üzemeltető Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Jász-Nagykun-Szolnoki Közútkezelő KHT intézkedései javíthatnak a közlekedés eredetű terhelésen. A telephelyek kibocsátást csökkentő beruházásokkal érhetik el, hogy a jelenlegi helyzet ne romoljon. Erre példa a BUNGE Zrt. martfői növényolajgyárában nemrég üzembe helyezett új elektrosztatikus porleválasztó (ún. elektro filter).

A szennyezettség jellemzői és értékelése

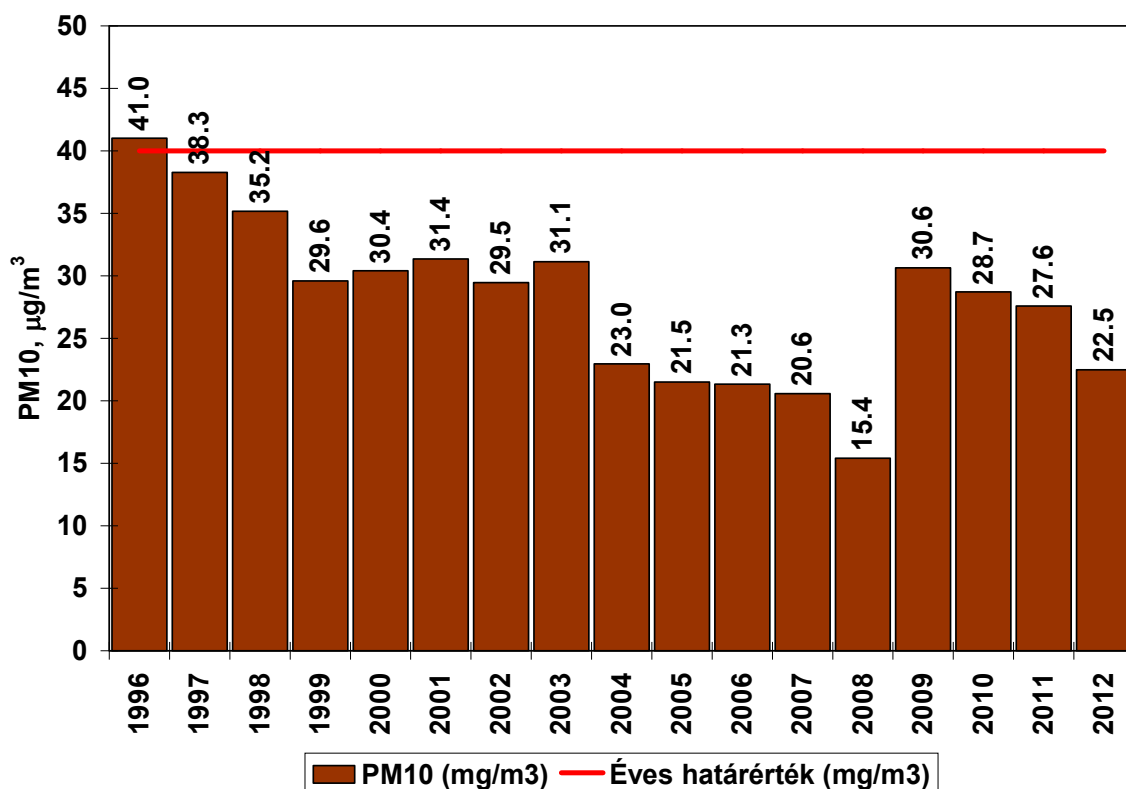
Az utóbbi években a PM10 szálló por folyamatos csökkenését tapasztaljuk.

Ez elsősorban az elmúlt évtizedben a városban és környékén végrehajtott infrastrukturális beruházások (4. főút Szolnokot elkerülő szakasza, városi forgalomszervezés, burkolt utak arányának növekedése, stb.) és az energetikai korszerűsítések eredménye. Hozzájárult ehhez a csökkenéshez néhány nagyüzem bezárása is (pl. a Szolnok ipartelepén meghatározó korom és SO₂ kibocsátó Cukorgyár).

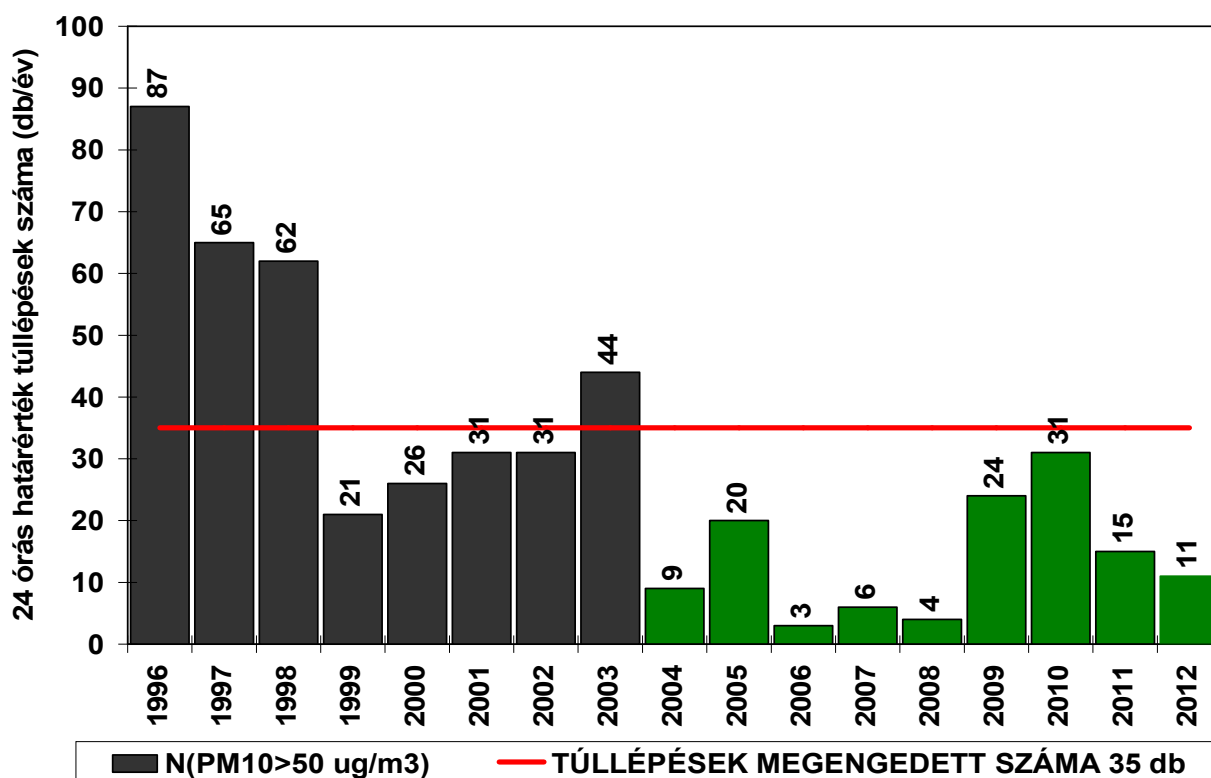
Az **60. ábra** jól mutatja, hogy a belvárosban az éves átlagos porkoncentrációk 1996 óta nem haladták meg a határértéket.

Az **61. ábrán** a 24 órás határérték túllépések láthatók 1996-2012. között. A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. sz. melléklete 1.1.3.1. Kiemelt jelentőségű légszennyező anyagok előírásai alapján a szálló por (PM10) 24 órás határértéke legfeljebb évi 35

alkalommal léphető túl. Ezt meghaladó gyakoriságú előfordulást 2003-ban regisztráltunk utoljára.

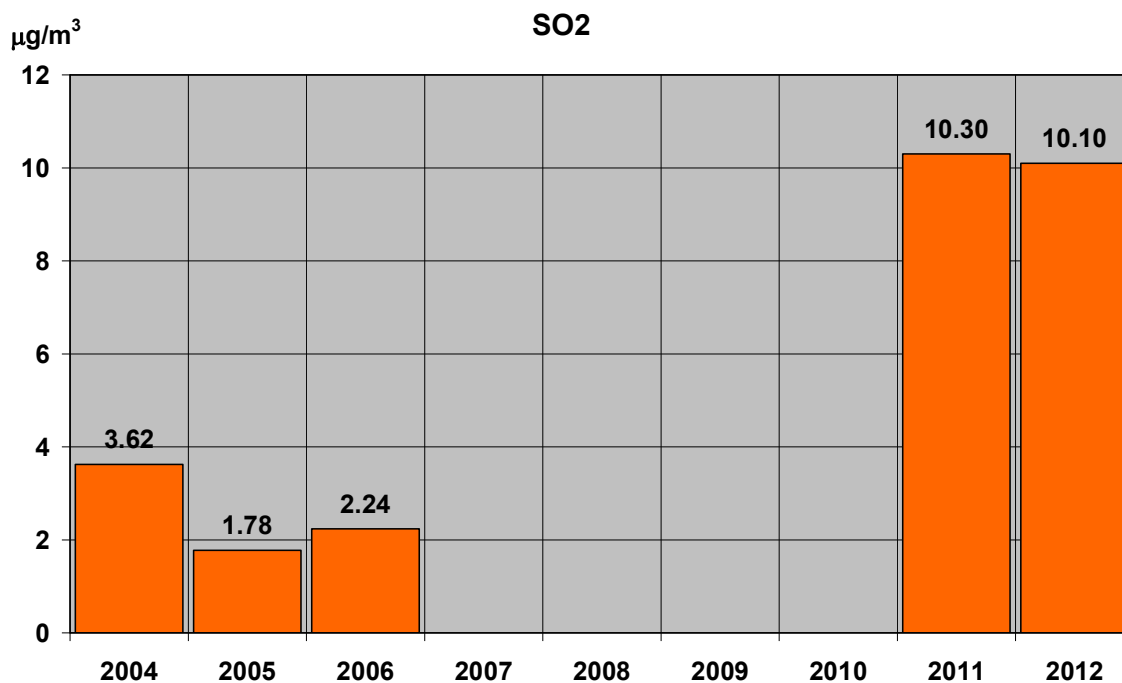

60. ábra Szolnok belvárosának szálló por (PM10) terhelése

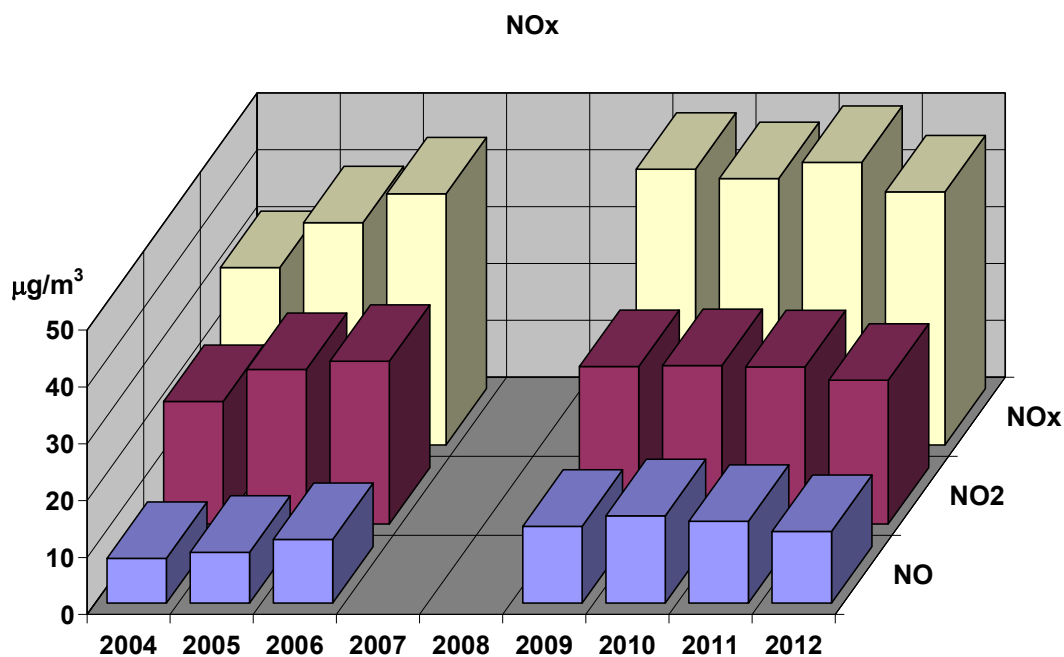

61. ábra A 24 órás szálló por határérték túllépések éves száma

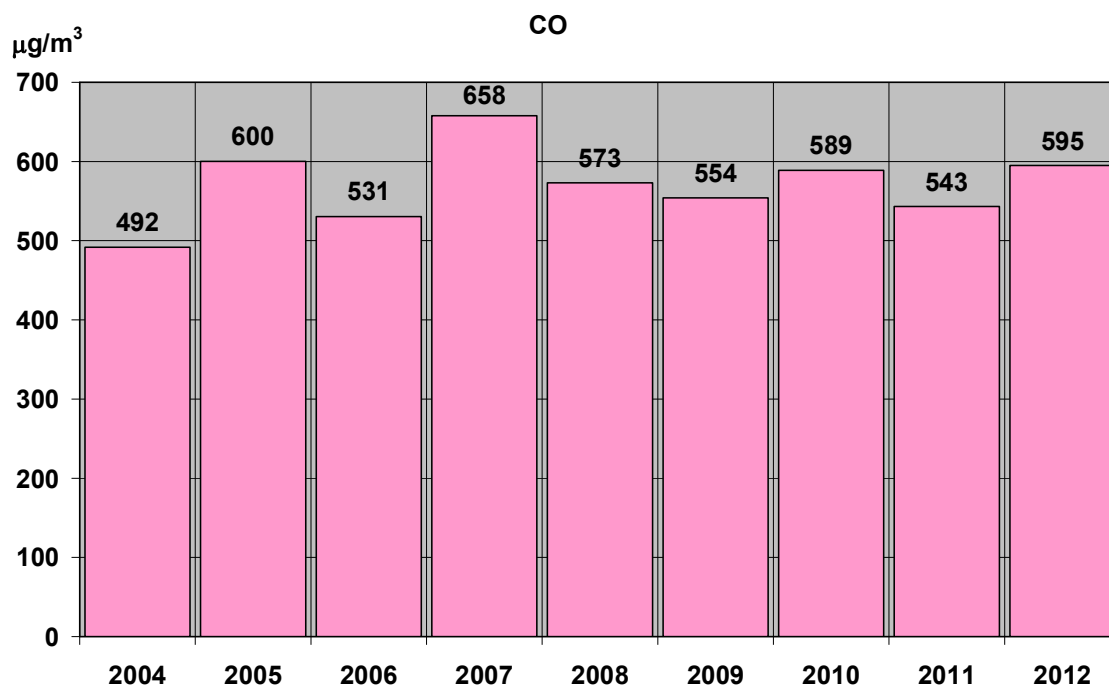
A 2003. évi levegőminőséget javító akcióprogram óta az alábbiak szerint alakult a szolnoki belváros levegőterheltsége az éves átlagos levegőterheltségeket illetően **(62-67. ábrák)**. Sajnos a monitor állomás kén-dioxidmérő berendezése 2007-2010 között meghibásodás miatt nem üzemelt. 2011 és 2012 viszonylag magas SO₂ terheltsége részben magyarázható a szilárd tüzelésű kandallók elterjedésével is.

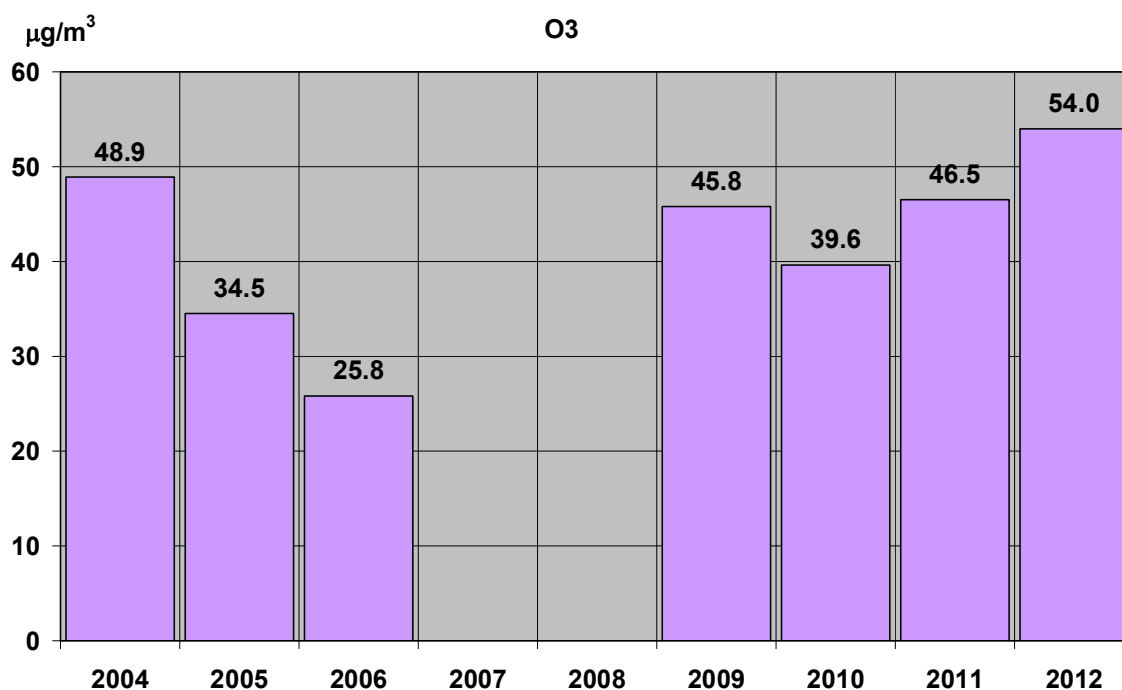
62. ábra Kén-dioxid terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012

63. ábra Nitrogén-oxid terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012

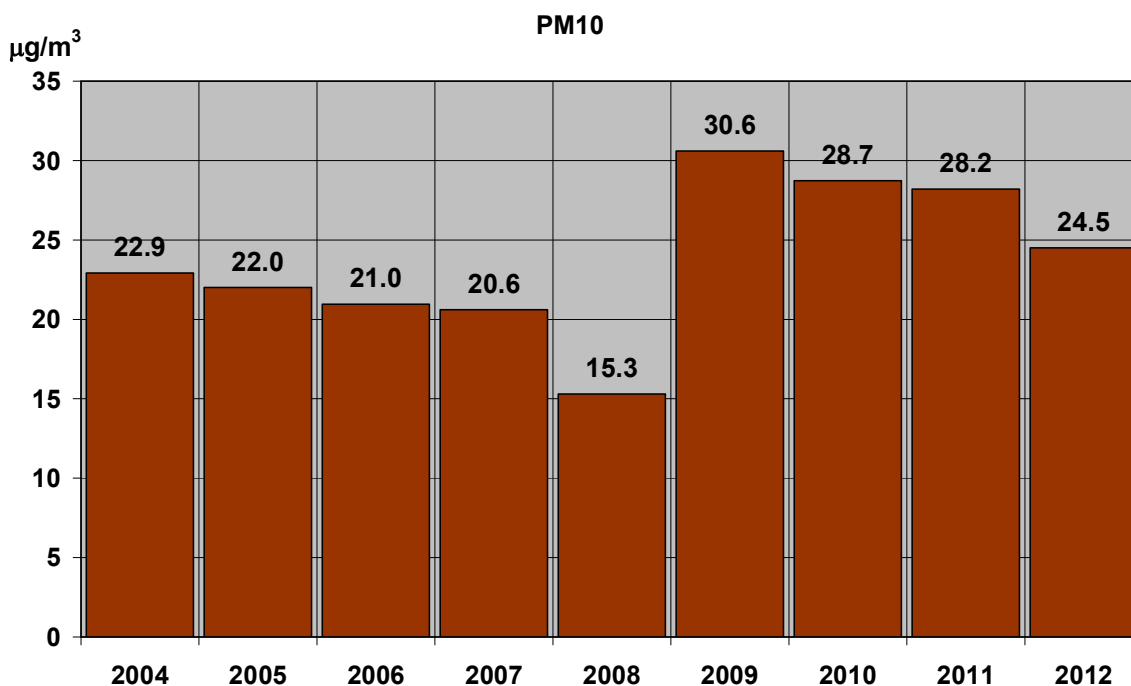

64. ábra Szén-monoxid terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012

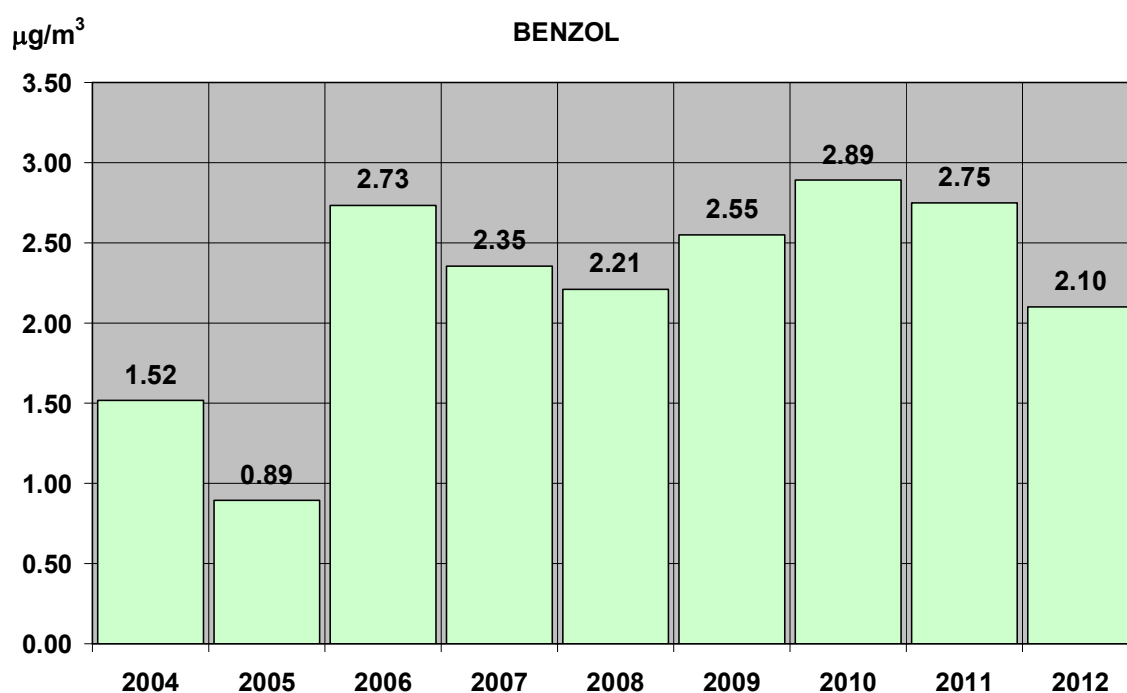

65. ábra Ózon terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012

Az ózommérő műszer 2007-2008 között üzemképtelen volt. A 2009-2012 között tapasztalható enyhe emelkedés a Kossuth téri forgalom Ady Endre útra való terhelésével mindenképpen összefügg. A napi 20-25000 gépjármű forgalom alternatív útvonalra terelése mindenképpen megoldandó a jövőben.

66. ábra *PM10 terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012*

67. ábra *Benzol terheltség Szolnok belvárosában, 2004-2012*

A légszennyezettség oka

A város levegőkörnyezetét elsősorban a környező mezőgazdasági területekről a szél útján bekerülő talajeredetű porok határozzák meg, amit tovább erősít a városi közlekedés.

Hozzájárul a szennyezettséghez a télen az utakra juttatott jelentős mennyiségű, fűréssporral kevert só, aminek tavaszi eltakarítása az utóbbi időben nagyobb odafigyeléssel történik. Az 19. táblázatban Szolnok város jelentősebb porkibocsátó pontforrásait soroltuk fel a 2012. évről benyújtott éves légszennyezés mértéke (LM) jelentések alapján.

19. táblázat Szolnok területén található porkibocsátó telephelyek

CÉG NEVE	TELEPHELY	TELEPHELY CÍME	KIBOCSÁTÁS (TONNA/ÉV)
Bige Holding Kft.	vegyiművek	Tószegi út 51.	2.470
ALFA - NOVA Bioenergia KFT.	Széchenyi Fűtőmű (biotüzelés)	Széchenyi krt. 2.	1.368
Omcarr Szolnok Gépjármű Kereskedelmi Kft	autószerelv és szalon	Abonyi út 63.	1.070
MÁV-GÉPÉSZET Zrt.	MÁV-GÉPÉSZET Zrt Járújavítási telephely Szolnok	Körösi út 1-3.	0.984
Higi Papírsoft Papírtermékeket Gyártó és Forgalmazó Zártkörűen Működő Részvénytársaság	HIGI Tissue Papírgyár	Piroskai út 16.	0.932
Alcsiszigeti Zrt.	Alcsiszigeti Mg Rt. Piroskai Üzemegység	Piroska	0.383
McHale Hungária Kft.	Gépgyártó üzem	Tószegi út 47.	0.274
CG Electric Systems Hungary Zrt.	Hegesztett Gépszerkezetek Gyára	Körösi u. 74.	0.172
Eagle Ottawa Hungary Kft.	Bőrfestő- és szabászüzem	Piroskai u. 12.	0.165
General Service Kft.	Gépjárműjavító telephely	Nagysándor J. út 24.	0.159
Strabag Általános Építő Kft.	Szolnoki Aszfaltkeverő Üzem	Körösi u. 98.	0.147
F. Segura Hungária Kft.	Közúti jármű, járműmotor alkatrészgyártás	Bánki Donát út 1.	0.090
Szandai Magtár Tároló és Kereskedő Kft	SZANDAI MAGTÁR	Ószanda major	0.089
Borovi Rt.	Asztalos üzem	Nagysándor J.	0.036
Ring Autóház Kft.	Autóház	Fék utca 4.	0.027
Stadler Szolnok Vasúti Járúgyártó Kft.	vasúti kocsiszekerénygyártó és összeszerelő üzem	Bánki Donát utca 5.	0.016
AKVAKOM Kft.	zsírpor üzem	Tószegi út 57.	0.014
Szolmet Fémszerkezetgyártó és Vállalkozási Kft	SZOLMET Kft.	Mártírok útja 53.	0.013
Alfa Autójavító, Szolgáltató és Kereskedelmi Kft	festő-száritó üzem	Százados út 1.	0.012
ÖSSZESEN			8.423

A táblázatból kitűnik, hogy a településen nagy porkibocsátással járó technológiát nem üzemeltetnek.

Ugyanakkor nő a PM10 és PM2.5 kibocsátások háztartási eredetének aránya.

A helyzet elemzése

A jelenleg rendelkezésre álló adatok ismeretében nem szükséges azonnali intézkedés.

A jelenlegi levegőminőség jobb megítélése érdekében szükséges további mérőhelyek telepítése, ill. eseti mérések végzése a településeken, elsősorban Szolnokon, Jászberényben. További forgalomszervezési programokkal szükséges tehermentesíteni a városi belső főutakat.

Biztosítani kell (főleg száraz időben, nem csak nyáron) a települési főutak pormentesítését, nedvesítését, locsolását.

A körforgalmi csomópontok és elkerülő szakaszok kiépítése (pl. Szolnokon a régi 4-es – 442-es utak kereszteződésénél, régi 4-es és az elkerülő kereszteződése turbó körforgalma, Szabadság tér, Várkonyi tér, Szántó krt. – Pozsonyi út kereszteződése, Jászberényben a 31-32-es utak elkerülő szakaszai, a 4-es út Abonyt és Kisújszállást elkerülő szakaszai, stb.) javulást jelentett a légszennyezettség csökkentésére. Jól bizonyítják ezt pl. az elmúlt évek szolnoki levegőterheltségi mérései.

A javításra irányuló, tervezett intézkedések és programok valószínűsíthető forrásai.

Tekintettel arra, hogy a jelenlegi porszennyezettséget elsősorban nem pontforrásokból történő emissziók okozzák, a legfontosabb cél, hogy a jelenlegi levegőkörnyezeti állapot ne romoljon. Ebben az utak fenntartóinak és a nagyobb légszennyezők üzemeltetőinek van elsődleges feladata.

A levegőminőség megőrzésére, ill. javítására javasolt intézkedések

A jövőben az alábbi intézkedések meghozatala alapvető fontosságú a porszennyezés mérséklésében.

- A porszennyezéssel leginkább veszélyeztetett városi gyűjtő utak fásítása, zöldsáv további fejlesztése, különösen a nagyobb településeken.
- A települések mindenkori költségvetéseiben célszerű a köztisztasági szakfeladaton belül továbbra is fedezetet biztosítani a városi gyűjtő utak és a főközlekedési utak rendszeres locsolásos pormentesítésére is május-október hónapok között.
- A Felügyelőségnek a nagy légszennyező anyag kibocsátó telephelyeket rendszeresen ellenőriznie kell, s intézkedési tervek készítésére kell kötelezni azokat az üzemeltetőket, ahol szükséges a kibocsátások további csökkentése.
- Hosszú távon megszüntetendők azon technológiák, amelyek levegőterheléssel járnak, különös tekintettel az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásával járó technológiákra.
- Azon településeken, melyek jelenleg adnak felmentést az avar és kerti hulladékégetés általános tiltása alól, megfontolandó a felmentések megszüntetése, a nyílt téri égetések tiltása. Ehhez szükséges a zöld hulladék begyűjtésének és kezelésének előzetes megszervezése. Ehhez mindenképpen szükséges a helyi önkormányzatok és a kommunális hulladékok elszállítását és kezelését végző cégek együttműködése. Ilyen rendszer működik Szolnokon.